

TUỐC ROBERT BADEN POWELL

DEPOT LEGAL
INDOCHINE

№ 28/HH

16°
Indoch
1204

KIM CHI NAM

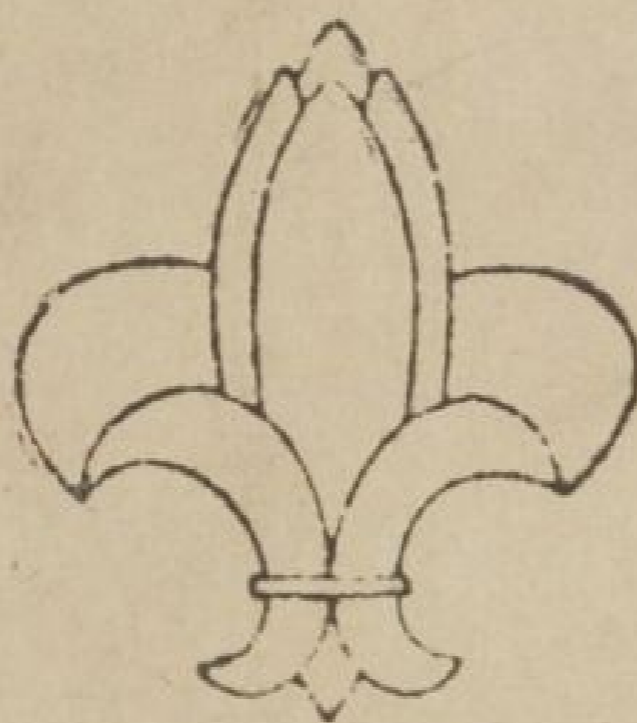
HUYNH-TRUONG

HUONG-ĐẠO

NGUYEN - HUU - TAO

Ủy-viên Hương-Đạo, Hải-Phòng, Cửa Cấm

dịch

LIEN - HOI

HUONG - ĐẠO

DONG-DUONG

1204

MADE IN THE
UNITED STATES
OF AMERICA

DEPOT LEGAL
TIRAGE 3.000 EXEMPLAIRES
CERTIFIE EXACT,
IMPRIMERIE XUAN-THU
214, RUE DU COTON. HANOI

Muon...

KIM CHỈ NAM

của

HUYNH TRU'ÔNG HƯ'ÔNG ĐAO

CÙNG MỘT TÁC GIẢ :

HƯƠNG ĐẠO SINH

SÁCH SÓI CON

SÁCH NỮ HƯƠNG ĐẠO

SỔ TAY SÓI CON

1001 CÔNG VIỆC HƯƠNG ĐẠO

TRÒ CHƠI HƯƠNG ĐẠO

HUÂN TƯỚNG ROBERT BADEN POWELL

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 18544

KIM CHỈ NAM

của

HUYNH-TRU'Ố'NG

H U'Ố'NG-ĐẠO

NGUYEN - HUU - TAO

Ủy Viên H D Hải-Phòng, Cửa Cấm

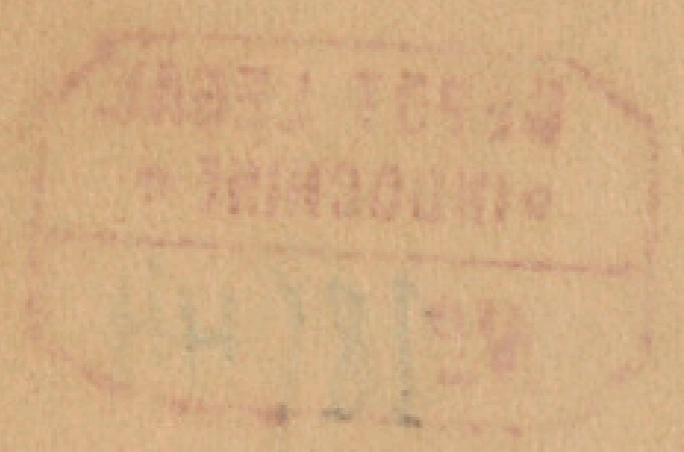
dịch

LIÊN HỘI

HƯỚNG ĐẠO ĐÔNG DƯƠNG

16° Indoch.

1204

KIM CHI NAM

CUA

HUYEN-TRU'ONG

H U'ONG-BAO

...
...
...
...
...

— LÊN BỘI —
MƯỜNG BAO BÔNG ĐƯƠNG

LỜI NÓI ĐẦU CỦA TÁC-GIẢ

Các bạn chớ thấy quyển sách này dài mà kinh.

Hương-Đạo không phải một môn học rắc rối và khó khăn; nếu bạn nhìn rõ chân tướng của nó, bạn thấy nó chẳng qua là một lối du hí đầy hứng thú. Đồng thì, nó có một giá trị giáo dục và (cũng như lòng nhân ái) nó giúp ích cho người làm ơn chẳng kém gì người chịu ơn.

Danh từ « Hương-Đạo » đã dùng để chỉ một lối, lối ấy dùng các trò du hí, cổ đào tạo nam thiếu niên và nữ thiếu niên để cung cấp cho họ một nền công dân giáo dục bổ-túc lối giầy ở học đường.

Bọn ấu nữ là một đoàn có giá trị lớn: khi trong một dân tộc, các bà mẹ đều là công dân tốt và toàn những đàn bà có tính cách, các bà ấy biết trông nom con giai mình không thiếu những đức tính ấy. Trong lúc này người hai tính (nam tính và nữ tính) đều cần dùng lối đào tạo mà Nam Hương đạo sinh cùng Nữ Hương đạo sinh hiến cho. Nguyên

tắc của hai sự huấn-luyện ấy như nhau ;
có khác chỉ ở chỗ chi tiết thôi.

Bạn sẽ thất vọng về cuốn sách này nếu bạn
muốn tìm ở đó cách để đi tới chỗ tri thức
hoàn toàn.

Tôi chỉ đề nghị một cách rất dần dỉ, theo
lối gợi ý, nhưng đường chính mà chúng tôi
đã thấy thật có ích và những lý do vì đó
nó đã có ích.

Bạn tự ý theo những điều chỉ thị ấy hơn, khi
bạn hiểu rõ mục đích của nó.

Phần lớn những trang sách này sẽ dành cho
chuẩn đích của chương trình chúng tôi hơn
là chi tiết của từng thiên một. Chi tiết ấy người
tập việc rồi cũng tìm thấy theo tính chất
riêng của mình và thích hợp với điều kiện
bản xứ trong đó người ấy làm việc.

TỰ LUẬN

Sự rung động của đại-chiến đã mở mắt chúng ta về bao nhiêu điều kỳ quặc. Trước chiến tranh, trong bọn ta ít người biết cái lớp sơn mà nền văn minh ta che lấp những bản năng thú tính nằm ở dưới mỏng mảnh là những nào. Trong sự tàn bạo của những kẻ chính nó, nó khoe-khoang học vấn bực cao của mình, trong cái ngông cuồng dồ dại của thuyết quá khích, trong sự thiếu thốn tuyệt đối về tình cảm tôn giáo Gia-Tô đối với mọi người mà những kẻ trưng bày cái khát vọng về tiền tài, thế lực, phô bày ra. Đòi cầu mà nói, trong sự dẫu dẫu người cũng chỉ biết có mình, ta không thể không nhận thực — về chỗ này thực có cái găn làm cho ta thất vọng — sự phá sản của tôn giáo về việc chỉ phối các hành vi của người, cùng cái phá sản của lối giáo dục để kiểm tra những hành vi ấy.

Mây sao bức họa này có mặt trái : không gì cồ võ ta bằng điều trông thấy tinh-thần

hy-sinh đẹp đẽ, tinh chịu đựng phi-thường, tinh dũng cảm trước cái chết mà bao nhiêu người từng tỏ rõ trong thế giới. Đứng trước những nguyên-động-lực (facteurs) tự nhiên ấy, tốt hay xấu, ta phải chắc chắn rằng có thể phản công điều ác bằng điều thiện.

CHỦ NGHĨA HƯỚNG ĐẠO

Về phần chúng tôi, đã dẫn thân vào cuộc vận-động Hướng-đạo, ít ra cũng là một cái hài lòng khi nhận thấy bài học của chiến tranh không dắt ta đến chỗ thay đổi, hoặc mục đích, hoặc phương-pháp của ta và đó cũng là một cái khuyến-khích cho bọn ta khi ta thấy, không những ở bên Anh mà ở phần nhiều các nước văn minh, vô số nhà giáo dục cho phương pháp của ta có thể cứu chữa ít ra cũng được một vài chứng bệnh hiện ta đang mắc.

Vậy ta phải nhận lấy phần phát siển sự hoạt động của ta và có gắng làm cho không phụ điều mọi người mong đợi ở chúng ta.

LỚN NGƯỜI TRẺ DẠ

Trước nhất, đề cổ võ những người nuôi hy-vọng thành huấn-luyện-viên, tôi muốn bác cái thuyết muốn thành một huynh-trưởng giỏi, người ấy phải biết đủ các mặt.

Không, không, chỉ cần người ấy lớn tuổi mà trẻ da thôi; nói thế nghĩa là:

1.) Người ấy phải tự mình có tâm hồn một đứa trẻ; người ấy phải biết đặt đề mình ngay vào hàng của những trẻ mà mình sẽ trông nom.

2.) Người ấy phải hiểu tâm lý từng tuổi một trong đời một đứa trẻ.

3.) Phải trông nom từng người một hơn là trông nom toàn thể.

4.) Phải, muốn đi tới kết quả tốt hơn, phát-siễn cái tinh thần đoàn-thể giữa các đoàn sinh.

Đó là những nguyên - tắc cốt yếu, ở trên đó xây dựng lối đoàn-sinh cùng lối huấn-luyện người hướng dẫn đoàn-sinh.

Giờ lại điểm thứ nhất, huấn - luyện - viên không nên là một ông giáo, một sỹ - quan coi quân đội hay một mục - sư. Tất cả những cái ta yêu cầu họ nên có là tìm thấy cái thú trong cuộc sinh-hoạt giữa giới, vào sâu trong các nguyện - vọng của trẻ; là biết tìm những người có thể cho ta những điều muốn biết về quyền thuật, hay về nghệ thuật, về lịch-sử hay là về cơ-giới học.

Người đó phải đặt mình vào địa-vị người anh cả, nhìn các sự vật theo-quan-điểm của đoàn sinh, chỉ huy chúng, hướng dẫn chúng, cổ vũ chúng, để đi theo con đường thẳng. Thế là đủ.

Hương - đạo - sinh, đó là một mối tương-thân tương-ái đầy hăng-hái, trong đó ta càng thấy lòng ta phấn khởi khi ta làm một việc lớn cho người khác, việc đánh đổ thói nuôi tình ích-kỷ trong lòng. Sách của Sói con, Sách của kẻ hướng dẫn, Sách của Tráng-sinh Hương - Đạo, những quyển ấy lướt qua, từng đoạn liên tiếp nhau của cuộc đời kẻ thiếu-niên, những quyển ấy giả lời điều dặn thứ hai của ta.

Phần thứ ba, là công việc của huấn-luyện-viên, và chức trách mới hay hơn nữa, tìm tòi trong mỗi trẻ em và làm bật ra những cái có sẵn rồi thì chiếm lấy cái hay, phát siển nó ra, gác những cái xấu, cái dở ra ngoài, trăm phần được năm phần hay, ngay cả trong những tình xấu.

Cai thuật ta dùng là tìm thấy và phát-siển cái đở tới tỷ lệ 80 hay 90 phần trăm. Đây, là giáo dục đầy chứ không phải giáo học nữa, bạn sẽ thấy các chi-tiết của nó trong những quyển sách-rành cho Hương-Đạo sinh và Người hướng dẫn.

Điều thứ tư. Trong phương pháp giáo dục Hương Đạo, lối hằng đôi tự-trị, các đoàn tự-trị, cho sự giáo dục một về tập đoàn, lối giáo dục ấy đang thực hành tất cả các cái đã gây cho trẻ em. Lối hằng đôi tự-trị, phương-pháp của nó và hiệu quả của nó đã tỏ trong các

sách, vì lối này là chìa khóa của sự thành công, nó cần phải nghiên cứu đến nơi đến chốn.

CÁI GÌ KHÔNG PHẢI LÀ HƯỚNG-ĐẠO

Khi ta khai thủy phong trào Hướng-Đạo trong nhiều dịp, sự kinh nghiệm cho ta biết rằng có nhiều cái nguy hiểm phải lẩn. Ta có thể dấn đuổi trong việc thương mại hay lạc lối trong những ngõ cụt đường không đưa ta ra nơi bề rộng. Đây đây những cái không phải là Hướng-Đạo.

Hướng-Đạo không phải một sự-nghiệp từ thiện do các nhà lịch-thiệp chỉ buy để cứu vớt con trẻ khốn khó.

Không phải một học biểu có kế hoạch dạy học nhất định cùng chương trình thi cử.

Đó không phải một toán sỹ quan và quân nhân để luyện tinh cương nghị cho trẻ dùng lối thao luyện nghiêm khắc.

Đó không phải một hãng thông tin để công chúng tùy tiện lợi dụng.

Đó không phải một cuộc trưng bày ở đó những kết quả bề mặt đã thu được bởi sự phân phát buy chương cho người có công lao.

Tất cả cái ấy là bề ngoài, còn giáo dục Hướng Đạo nó thì hoàn toàn từ bên trong phát triển ra.

HƯƠNG - ĐẠO LÀ GÌ ?

Là một môn du-hý trong đó các bậc anh, tự có dịp kiểm cho em trai, em gái một hoàn cảnh tốt đẹp và khuyến-khích chúng vào một cuộc hoạt động có lợi ích giúp cho sau này thành công-dân tốt.

Sức hấp dẫn mạnh nhất của nó phát sinh bởi sự yêu chuộng tự nhiên giới và cảnh sinh- hoạt giữa giới nó sẵn có từng cá-nhân chứ không cả bọn, nó phát khởi những tư bảm về phần trí tuệ chẳng kém gì đức tính hoàn toàn thuộc thể chất hay thuộc đạo đức

Ngay từ lúc đầu, Hương-Đạo đã vợi ngay tới những tuyệt đích ấy. Bây giờ ta do thực nghiệm biết rằng nó vợi tới nơi thực khi ta biết dùng nó.

LỤC QUÂN HỌC SINH.

HƯƠNG - ĐẠO - SINH VÀ GIÁO - ĐẠO VIÊN

Báo Times ra ngày 14 tháng 7 năm 1918, có một bài tổng bình lối giáo dục Hương-đạo bài đó có thể cấp cho huấn-luyện-viên nhiều điều chí bảo có ích.

Hai cuộc vận động, vận-động về lục quân học sinh, vận động về Hương-Đạo-Sinh đều theo đuổi một mục đích: cái lợi ích của trẻ em. Nhưng lối trên hành động từ ngoài vào trong và bắt ép trẻ em theo một cái huấn-lệnh có tính cách đoàn thể, lối thứ hai

khuyến khích trẻ em tự mình phát-siễn lấy mình và hành-động từ bên trong ra bên ngoài. Một đấng thì khắc ở ngoài vào một đấng diễn đạt từ trong ra. Lối luyện quân sĩ đào tạo người thiếu-niên để dùng nó làm nguyên tử cho một đoàn thể; lối Hường-Đạo chủ yếu là phát-siễn tích cách cá nhân và trí sáng kiến của nó.

Các nhà giáo dục đều chịu định lý này: tính cách cũng vậy, tôn giáo cũng vậy, không phải môn dạy mà ta truyền thụ theo lối tập hợp cho cả một lớp học sinh. Đội hay ngũ có thể thành một nơi hay, để hoàn thành nền giáo-dục của bọn trẻ tuổi mà tính cách dễ định xong phần cốt yếu, nhưng đó không phải một học hiệu để dựng nền tảng cho tính cách. Chính tôi, tôi đã thực nghiệm điều ấy hồi, đã lâu lắm rồi, hồi tôi huấn-luyện quân sĩ mới vào ngũ. Quân sĩ nào chỉ huấn luyện theo lối nhà binh, đem ra điếm binh thì tuyệt hảo, đem ra chiến trận chả ra quái gì. Vì vậy điều bản-khoản thứ nhất của tôi là luyện cho các binh sĩ trẻ tuổi, người nào cũng có tính cách, nghĩa là luyện cho họ trí sáng kiến, tính tự trị, lòng chuộng danh dự và nghĩa vụ, lòng trách nhiệm, sức tự tin, trí quan sát, trí xuy lý.

Tôi làm thế, dùng phương-pháp mà người gọi là phương-pháp Hường-đạo, đổi câu mà nói, tức là dùng lối giáo dục cái-nhân về

phương - diện đạo đức và trí tuệ, không những bằng sự dạy chữ mà thôi. Sau thế, dùng lối huấn luyện nhà binh « bảo nhân » một lần cuối cùng để cung cấp cho cả đội cái kỷ luật đoàn thể và sức đoàn kết cổ cần dùng về mặt quân sự.

Người lính lúc đó chả khác gì khúc gỗ đông đặc bảo nhân nhụi mà nhân mãi mãi chứ không phải mảnh gỗ, đựng một tí tui sứt sỏ. Những đức tính đó chính là cơ sở cho nền công dân giáo dục, và có lẽ một lối giáo dục đoàn thể có về mai sau cái ích lợi của nó để đặt cá nhân vào địa vị của nó trong xã-hội.

Ta không thể quên sự xã-hội tiến hóa nó xoay xung quanh ta. Một luồng gió tự trị lướt qua cá nhân cũng như qua các quốc gia. Vậy tôi tin rằng phát-siễn lối giáo dục Hương đạo dùng nó để sản xuất những thói quen mình tin vào mình, yêu người khác, yêu tự do và nêu một tính cách đặc dị, nhưng quân binh có lẽ là điều quan trọng nhất trong công cuộc giậy dõ mà lại vừa dự bị một cách đặc lực các công dân vào chính thể cộng-hoà kiện toàn hơn lối cấm chỉ những tính chất ấy, bằng một kỷ luật đoàn-thể tạm thì.

Phong trào huấn-luyện lục-quân-học sinh cũng như phong trào hương-đạo là, người ta tưởng, cung cấp một hoàn cảnh và một lối

hoạt động cho trẻ em trong lúc chúng nhận rồi để bồi túc nền học hiệu giáo dục. Nhưng một lối học bắt buộc và cồng kềnh như không phải một cái tổ túc cho phương-pháp của nhà giáo dục mới mà cũng không hợp với sự nhu cầu của hiện đại. Ở chỗ này nữa, lại là một vấn-đề tâm lý vào cái tuổi khó khăn như vậy, cái gì hay cho lứa 16 tuổi vị tất đã hay cho lứa 15 và có thể xấu cho lứa 13 hay 14. Thế mà lối luyện lục quán học sinh để cả các tuổi vào một hàng. Còn như lối Hướng-đạo, tuy nó đều nuôi bốn cái sa vọng cho cả đồng ấu lẫn thiếu-tráng (tính cách, khéo chân tay, sức khỏe, lòng vị tha) đến sự nành động nó lại tùy theo trình độ phát siển của nhi đồng mà thay đổi chi tiết để cho thích hợp.

Vì thiếu chỗ nên tôi không bàn được tới nhiều điều quan hệ với vấn-đề này: một điểm có lẽ cũng đủ. Mười phần chắc chín rằng đa số không rõ đến mức nào sự vô luân lý nó tràn vào bọn thiếu niên trong nước ta -- không phải những trong bọn nghèo -- có lẽ ít thấy ở trong bọn nghèo có công việc hơn ở bọn nhàn dỗi. Mà sự thực chính thế. Người lớn không thấy làm mấy tí để cản trở cái nạn ấy. Chữa bệnh là một việc, phòng bệnh lại là một việc. Một hành động huấn-luyện riêng từng người là, về chỗ này, tôi chắc thế, cách độc nhất để phòng cái hại.

Muốn thế phải có giấy liên lạc tin cần giữa thầy mấy trò, giấy thân ái giữa anh em ruột, mỗi « ca » giải quyết một khác mà phải kích động đến sự biết riêng về tính chất, về tuổi cùng tính cách của đoàn sinh. Nhưng mỗi tin cậy ấy khó lòng có được giữa sỹ quan với đoàn lục-quân học-sinh, nhưng bề đâu có giấy liên lạc ấy, cái gì cũng tập hợp lại để cung cấp cho trẻ em, nào tính cách, nào lòng tôn giáo, tất cả những đức tính lập thành một người. Về quan điểm quân nhân, phần nhiều binh sỹ từng kinh nghiệm về việc ấy cho cái giáo dục do bọn lục quân học sinh ban bố là không công hiệu mấy; học được bao nhiêu điều rồi lại tìm cách loại ra ngấn ấy. Bộ lục-quân chứng thực điều đó là đúng.

Hôm nọ, trong đoàn tôi, một em có bày -- theo lối nghi vấn -- một câu bình phẩm khó lòng giả lời được :

« Nếu các võ quan không đi tới chỗ luyện lục-quân học sinh thành quân sỹ, khi họ biên tên những học sinh ấy vào sổ Binh-sĩ, và đề tên những sỹ quan của họ lên danh sách của quân đội, phải chẳng là một sự trá hình ? »

Theo chỗ kinh nghiệm riêng của tôi vừa làm học sinh, vừa làm quan tư-lệnh của đội học sinh, đã từng nghiên cứu một cách có hứng thú của đội học sinh lục quân ở châu Úc, ở Gia-nã-Đại, Nam phi Châu, và ở Nga-la-tư,

rõ ràng lối huấn-luyện lục quân học sinh không đủ sự cần thiết để đạt mục đích khẩn cấp nhất, nghĩa là để dự bị con trẻ vào một đời công dân cần thận, hoạt bát và vui vẻ, theo như các tư-tưởng hiện thì. Nếu nó làm được tội gì tôi cố phát siển chủ nghĩa Hương-Đạo. Nhiều lý do khác không cho phép ta thuộc quyền kiểm soát của Binh-bộ ; lý do ấy thuộc về sự giao thiệp với hải ngoại.

Sinh được 10 năm, tinh-thần thân ái Hương-Đạo đã lan rộng hầu khắp các nước văn minh và các thuộc-quốc của đế-quốc Anh, nhưng đó là một câu chuyện khác dù nó dư dật cái khả năng nó cũng ra ngoài phạm-vi bức thư này.

Bất cứ ở đâu, phần kết quả của chủ nghĩa Hương-Đạo ta đã thu hoạch một sự thắng lợi qua chỗ ước vọng của ta nhiều về phương-diện công hiện cũng chẳng khác gì về phương-diện công chúng hoan nghênh.

(Ngày nay có vào khoảng 7 vạn rưởi đoàn sinh trên mặt địa cầu)

NHỮNG CÁI CÓ THỂ ĐƯỢC

Phong-trào Hương-đạo đã tự nhiên lan rộng như vậy khắp mặt đất, những cái có thể làm được đại khái như sau :

- a) Luyện cá-nhân thành một công dân hoạt bát và vui sướng.

- b) Đặt cá nhân (ở chỗ làm việc cho đoàn thể.
- c) Dùng tình thân-ái cố kết gây liên lạc giữa các thuộc quốc của Anh và đế-quốc Anh.
- d) Do tình thân ái ấy rèn đúc một ý muốn quốc-tế, bước thứ nhất trên con đường vĩ-h viễn hoà bình của cả thế giới.

LIỆT TÍNH CỦA QUỐC DÂN

Chúng tôi muốn phòng trước cho thế-hệ sau, ngay đây một vài liệt tính nó từng xuất hiện ở thế-hệ này. Đây, trong bảng sau đây, những liệt tính ấy cũng phương chữa, lấy ở bên ngoài chương trình học hiệu, chương trình ấy chúng tôi cố sức tư ý tới trong phong-trào Hương-Đạo. Mục đích của cuốn sách này là giúp huấn-luyện-viên chúng biết những liệt tính ấy. Các huấn-luyện-viên có thể làm việc ấy rất có hứng thú trong khi dùng bài diễn giảng và cuộc nói truyện đề giậy lẫn nhau.

KẾ HOẠCH HÀNH ĐỘNG DỰ ĐỊNH CHO MỘT BỘI NGHIÊN CỨU

Khi một số người muốn dự bị thành huấn-luyện-viên cũng ở một tỉnh thành hay quận, tôi thụ ý cho các người ấy lập lấy một đội nghiên cứu. Cách đây mấy trang, bạn

TỰ LUẬN

Về phương thuốc chữa, giáo dục
Huyền-Đạo, bỏ tức cho giáo
dục học đường, đào luyện có
phương pháp :

1. CHÍ KHÍ BẮC :

- Chúng bạn tốt
- Thờ danh dự
- Thờ bần phận
- Tự trị
- Tháo vát
- Hiếu trách nhiệm
- Tbu công
- Xem cách thiên nhiên
- mà thấu đến tạo vật
- Tâm hờu vui
- Thực hành đạo giáo
- Chơi thặng thân
- Vị tha

2. THÂN THỂ BÀNG :

- Chơi ở chỗ thoáng khí
- (không chững khi đi
- tập ở ngoài)
- Hưu rằng tự mình có
- trách nhiệm về sức
- khoe mình
- Tập quá về vệ sinh

Cách
ngăn ngừa

Gốc ở

Vị cơ

Yếu điểm và liệt tính
của quốc dân

- Vô đạo
- Thiếu trật tự
- Sợ trách nhiệm
- Thiếu tinh thần ái quốc
- Ich kỷ
- Tham bĩ
- Khinh người
- Độc ác
- 1ội ác gây bởi nóng giận
- Điên rồ
- Hoang phi và
- Nghèo khó
- Kiên hãnh
- Trộm cắp và lừa lọc
- Sự bại luân ở trong quầ
chúng
- Cờ bạc
- Ốm đau
- Yếu sức
- Bần
- Chết yếu
- Yếu về tinh thần
- Yếu về cơ thể

thiếu một
lượng tâm
cao thượng

Thiếu tinh
thần tự trị

Rèn luyện
chí khí

Rượu

Đối với
mình thiếu
nghiêm

Không hiểu
biết về khoa
vệ sinh và
sinh lý

Sức khỏe
thân thể

Cha mẹ ngu
đốt

sẽ thấy cái chương trình tôi đề nghị, chương trình đó lẽ tất nhiên có thể sửa đổi tùy theo điều kiện địa-phương. Ở đâu có thể tìm được, kiếm lấy một huấn-luyện-viên có lịch-duyet để làm trưởng đội nghiên cứu thì hay lắm.

Những ủy-viên và huấn-luyện-viên nếu hợp được nhiều bạn trẻ mình và cắt nghĩa cho họ kế hoạch của mình để lập một đội nghiên cứu, thực là làm được một việc ra việc.

Đại khái, ta có thể dành mỗi tuần lễ một buổi chiều và như thế trong bốn tuần cho một trong năm vấn đề thật như sau đây :

Ta có thể dành cho các nguyên tắc một bài giảng độ một giờ, kèm vào câu hỏi và câu biện tuận, còn giờ sau dùng vào việc thực hành.

Ở đâu mà trường hợp để ta làm mỗi ngày nghỉ làm một buổi trại để ta kiếm dịp hay nhất gặp lẫn nhau; mỗi đội phải thử tổ chức một trại như vậy cứ cách bốn tuần lễ lại đến lượt mình.

Nếu giờ xấu ngay vào mấy tháng đầu ta có thể dùng đoàn quán hay một gian nhà ở thôn quê hay ở bờ bể.

BẢNG KÊ NHỮNG VẤN-ĐỀ
NÊN NGHIÊN-CỨU

- I — Giáo dục của con trai và sự cần thiết của nó
Coi bài tựa và thiên X trong quyển *Hương-đạo-sinh* : « Làm thế nào lập được một đoàn ».
Xem thêm « Sách đọc của Sói con » và cuốn « Sách của Tráng-sinh Hương-đạo ».
- II — Đoàn luyện tính cách
Luật Hương-đạo — Sinh hoạt giữa trời — Cẩm trai, tinh thần hiệp-sỹ, hạnh-phúc, thú sinh hoạt, quan sát, trò chơi của hương-đạo-sinh, nghề lính thủy.
- III — Thể dục và luyện tập thân thể.
Các môn thể thao tại sao phải tập những môn ấy, tập quán về vệ sinh, du hý, phòng tật bệnh, có tiết độ và không phóng dăng thuốc lá, tự trị.
- VI — Cải thiện mình để tìm một chức nghiệp
Khéo chân, khéo tay, làm việc để thành chuyên môn, đạo công dân, cái nguy-hiểm của thói nghiện rượu, của cờ bạc, của sự phóng dăng.

V - Giúp việc cho mọi người, tinh thần hiệp-sỹ và sả-kỹ, cơ sở của tôn giáo.

Giúp lẫn nhau khi có tai nạn, làm sự cấp cứu, cứu vớt, chữa chạy, đảm nhận các việc ủy ban.

TIẾT THỨ NHẤT

Làm thế nào luyện một người thiếu-niên

ĐIỀU ẤY MỚI XÉT, TƯỞNG LÀ KHÓ
THỰC RA THÌ KHÔNG

Đối với một người chưa ai truyền thụ chủ-nghĩa Hư-ong - Đạo cho, phương-pháp này bình như một thứ phiền phức lắm. Dễ thường đã lắm người muốn vào làm huấn-luyện-viên mà lại ra, vì thấy nhiều môn học mà các môn ấy mình tưởng mình cần phải học đủ. Đây là một cái lầm ; ai muốn có cái tin về điều này xin xem bài sau đây :

- 1) Mục đích của Hư-ong - Đạo rất giản.
- 2) Công việc người huấn-luyện chỉ là nuôi cho trẻ cái ham muốn tự mình học lấy.
- 3) Muốn được thế, chỉ cần gợi ý cho trẻ những lối hoạt-động có hứng thú nó học lấy, lúc dần tập làm còn hỏng sau do kinh-nghiệm chúng làm được đến nơi đến chốn.
- 4) Những thuật và vô số tiền tiết thuật

trong quyền *Hướng Đạo-sinh* chỉ cốt để gợi ý cho đoàn-sinh biết những cách hoạt-dộng trong đó huấn-luyện-viên chọn những cái nào có thể hấp dẫn được nhiều hạng trẻ em.

Cách giáo-dục này giống phương-pháp của nữ-bác-sỹ Montessori. Mới rồi có người hỏi bác-sỹ rằng làm thế nào ứng dụng phương-pháp của nữ-bác-sỹ cho trẻ lên 6 và lên 7. Nữ-sỹ trả lời: Bên Anh các ông đã có những *Hướng-đạo-sinh*, cách giáo-dục của bọn ấy là cái kế tục tự nhiên của phương-pháp tôi dùng cho trẻ em nhỏ. Đó là phương-pháp mà học hiệu sẽ thâu thái khi học hiệu ấy là học hiệu phải như thế mới xứng đáng.

LỐI GIÁO DỤC NGÀY NAY BỊ PHÁ SẢN

Muốn ước lượng sự thắng lợi của nền giáo dục, cũng như đối với các nghệ thuật khác, ta phải bằng cứ vào kết quả chứ không viện vào phương-pháp được.

Mục đích của cuộc giáo-dục bề ngoài hình như để luyện những công-dân sợ Thượng Đế, khỏe mạnh, bưng vượng và được thể thì sung-sướng.

Ta có những người ấy không?

Ta có được một vài ba người.. Nhưng đây là những đặc sắc của đại đa số dân tộc ta :

Vô tôn giáo. - Dù rằng mỗi năm chính-phủ cấp 8 triệu cho Giáo-hội Anh, chúng ta không có thể bảo rằng ta tiến hơn các tôn giáo khác, ngay cả đối với đạo Hồi nữa, về phương diện thế lực của tôn giáo trong quần chúng.

Vết xấu về thể chất. - Người hạng trung bình xứ ta phát-siễn không đầy đủ mà cái kiện khang cũng không có. Một triệu người bắt cập về binh-dịch và 36 phần trăm liệt vào hạng C 3 (người gạt vào những công việc phụ), đó là những cái phát lộ của cuộc chiến tranh vừa rồi đây. Số giờ làm việc ta mất hàng năm vì tật bệnh lên tới con số làm sồn tóc gáy người, nghĩa là kẻ hàng triệu trở lên; thị quan và thính quan đều khuyết điểm ở một số lớn lớp người đang nhón lên. Ít người có bộ răng lành lặn.

Tuy vậy, bao nhiêu nguyên-nhân (facteurs) cái thể chất bất túc ấy nó vạch rõ một cách hoạt động hư hỏng cho cá-nhân và cho quốc gia, có thể tránh được nếu ta săn sóc đến trẻ em và giáo dục trẻ em.

Số trẻ con chết chóc lớn gần ngang với số trước đây 30 hay 40 năm. Nó còn kéo dài như thế mãi cho tới khi người làm cha mẹ hiểu nghĩa vụ mình hơn, hay là quốc-gia can thiệp và trông nom lấy trẻ em.

Thiếu cái khéo về nghề-nghiệp và hoang phí. - Học hiệu chỉ dạy cho những kẻ sau

này làm công dân biết đọc, biết viết, biết tính cho tới tuổi quan trọng mà con người bắt đầu suy nghĩ và phát triển trí tuệ của mình. Đến lúc quan trọng ấy, học hiệu bỏ người tuổi trẻ bơ vơ và để họ tự luyện lấy tinh chất vào đời. Có lắm lớp bồi tập và học hiệu chuyên môn rất tốt thực, nhưng những lớp học đó chỉ dành cho người tuổi trẻ nào trội hơn chúng bạn thôi. Và cả lối huấn-luyện như thế nữa, đợi tới lúc đạo luật Fisher ứng dụng thực sự, những người có công việc phải theo các lớp học sau buổi làm, nghĩa là vào lúc mà sức hấp-thụ kém nhất trong buổi, vì thế, tuy có theo các lớp học mà vẫn không được ích lợi gì mấy.

Trong tất cả các giai-cấp xã-hội ai cũng có hoang phí, cứ xem số tiền để dành ở nước ta kém hầu hết các nước lớn đủ biết, mà lối bảo hiểm bắt buộc hình như xui người bớt sự tiết kiệm hơn nữa.

50 phần trăm trẻ g bọn trai tráng nước ta làm những công việc không có tương lai, trong khi ở bên Đức, họ chỉ chịu để con số 8 phần trăm. Kết quả điều này là khi bọn trai tráng đó thành người lớn, công việc làm không có, không thể dùng vào được một việc gì cả. Bởi đó ta có vô số người nản chí, cùng quần không biết thế nào là chơi ngay thật, không biết thế nào là lợi ích chính đáng của mình nữa, người như thế chỉ làm mỗi

cho bọn chính khách thôi. Sự hoang phí đó là lỗi của lối giáo dục hơn là lỗi của người. Vì rằng, như lời của ông John Burns đã nói, có đủ việc làm, tiền tiêu cho cả nước, nhưng ít người biết tận tiện lắm. Nay đây số thanh toán của toàn quốc trước chiến tranh và sau khi chiến tranh, có thay đổi lại càng tệ hơn.

Số tiền tiêu để huấn-luyện công dân tốt : 28 triệu Anh kim.

Số tiền để sửa chữa cho liệt diêm về đạo công dân, do sở cảnh sát và sở xã-hội cứu tế : 38 triệu Anh kim.

Đợi cho tới ngày số thanh toán đó đổi ngược lại, cuộc giáo dục không thể nào coi là một việc làm có hiệu quả.

PHƯƠNG THUỐC

Phương thuốc thường thường kê ra ngày nay để tăng cái hiệu xuất cho quốc-gia ta là gác ra coi như một lối chơi cở, cái lối giầy học, lối đó, từ xưa tới nay, vẫn coi nó là sự giáo dục và thay nó bằng một cuộc giáo dục sắc đáng. Trước hết ta phải đem lối luyện tính cách vào tiểu học đường và trung học đường. Vì rằng chính nó là tư cách rất cốt yếu mà một người phải có để tìm lấy đường đi của mình, hay một dân tộc phải có để giữ địa-vị của mình trong cuộc cạnh tranh.

trong thương giới, bởi đó mà nước được giàu thịnh.

Điều thứ hai, ta sẽ phải đem khoa thủ công vào các lớp dạy ban ngày, không những để luyện trẻ em làm thợ giỏi — cái đó bình như là mục đích duy nhất của lối giáo-dục ngày xưa — nhưng mà coi nó như một cách để luyện nghị-lực, tinh chăm việc, tự óc tháo vát và phát minh, tài thảo các dự án và còn nhiều tính khác nữa nó giúp sức vào việc phát triển trí tuệ, tính cách và thói quen để dành, và đó cũng là một cách chỉ rõ cho giáo viên những cái khả năng tự nhiên của từng học sinh một.

Điều thứ ba, khoa công dân học, khoa lịch-sử hiện đại và khoa địa-lý về thương mại sẽ nâng cao trình độ tư-tưởng và contact trong thế-bộ đang lớn lên.

Đối với phần lớn trẻ em bị làm vết xấu về thể chất ta cũng phải làm nhiều. Những kẻ ấy xã-hội chỉ nuôi trong những viện tế-bần, còn sống ngày nào nuôi cho no đủ, chỉ thế thôi.

Giáo-dục cơ thể có nhiều ảnh-hưởng để gây cho bọn ấy lòng hy-vọng và dục-vọng, để phát-siển trong người họ một chút năng-lực và nghị-lực khiến cho tự-mình trỗi ra. Điều đó khiến cho vô số người, dù không sinh nhai đầy đủ ít ra cũng tự tin một chút vào mình.

Mục đích Hương-Đạo về đường đại-cương đã từng tóm tắt kỹ trong một tờ tạp-chí rất hay « The Child » bằng những câu sau này :

« Ta không thể bảo mộ kẻ nào là có giáo dục nếu kẻ ấy không có ý chí, có ý muốn và tư cách chuyên môn để góp một phần việc trong cuộc thế-giới công-tác ».

Và đó là con đường chính của hạnh-phúc cùng của sự thịnh-lợi cho hết thảy mọi người.

Dù rằng lối giáo-dục Hương-Đạo sản sinh ra vì những đề-nghị nêu lên để cải-thiện nền quốc-gia giáo-dục, lối huấn-luyện Hương-Đạo cũng như các hội thanh-niên khác, đều đã làm được vô số việc để đào-tạo những công dân có kỷ-luật và tự-trọng.

NHỮNG ĐIỀU MÀ LỐI GIÁO DỤC HƯƠNG ĐẠO ĐANG THI HÀNH

Nhiều lối huấn-luyện cũng như phương-pháp Hương-Đạo làm lắm việc để đào tạo những công-dân biết phục-tòng và tự-trọng. Có lẽ chú gta tiến hơn các hội ấy một bước nữa khi ta gồm vào trong lối giáo-dục của ta năm môn sau này mà từ xưa tới nay chương trình học hiệu gác bên ngoài mặc dầu các môn ấy rất cần cho sự đào tạo công-dân, chúng tôi nhắm cho họ với lối những môn ấy

tự bề trong ra tron là nhồi cho bên ngoài vào.

Tính cách. Ta luyện nó bằng những cuộc nói truyện ở trại, những thuật của rừng, trách nhiệm của đội-trưởng và tài mào vật cần dùng trong một trại.

Hoạt động về tay.— Nhờ những công việc của kẻ mở đường khai lối, việc bắc cầu, xếp đặt trại, công việc đó luyện cho ta thanh tay thợ giỏi.

Kiên-khang và sự phát-siễn thân thể.— Nhờ các trò du bý, các môn luyện tập và những đều thường thức về vệ sinh.

Hạnh phúc.— Làm thế nào vui hưởng những cái phát-biểu của sinh-hoạt ta thấy trong tự nhiên giới, làm thế nào được hưởng cái sự nghiên-cứu thế-giới hữu sinh và thế-giới vô sinh. Khoa sinh vật học và những đoạn quá trình tự nhiên của nó giảng giải cho ta biết vấn-đề tính dục ; tìm đấng Thượng Đế, lao-hóa, trong công cuộc của người, coi cái đẹp trong vũ trụ ; đến đạt tư tưởng tình tự của mình bằng nghệ thuật và cách yêu loài cây loài vật vì sống gần ta mà thân cận với ta.

Giúp người.— Hàng ngày làm những việc thiện, giúp người khi có tai nạn, cứu vớt người, để thực hành tôn-giáo trong đời người.

Lối giáo dục Hướng-đạo hấp-dẫn trẻ em đủ các giai-cấp, cao có thấp có, giàu có và nghèo

có, nó đạt lời cả những kẻ có vết xấu về thân thể, kẻ câm điếc và kẻ mù loa. Nó cho người cái ý muốn học tập. Nó khuyến-khích cái học vấn về nghệ-nghiệp, dùng nhiều đường học chuyên môn. Nếu ta có nhiều môn chuyên môn và dễ dàng như vậy, là để kích-lệ trẻ em đủ các hạng, tự nó thử tập các môn khác nhau, khiến huấn-luyện-viên có thể không cần lắm công phu mà nhận thức cái khuynh-hướng đặc biệt của từng trẻ một và nhận thể khuyến-khích chúng. Và đó là lối tốt nhất để phát-sẻn cá-tính của trẻ và để đưa nó vào một chức-nghiệp sung sướng.

Chủ-nghĩa Hương-Đạo còn trông nom cả các trẻ em trên 14 tuổi; người ta có thể dùng nó để theo đuổi cuộc huấn-luyện cho trẻ sau khi ở học hiệu ra, để gợi cho nó một lý-tưởng cao và cho nó những lời khuyến-than mật vào một quãng đời mà nó lại cần đến nhất. Kết quả của lối giáo dục ứng dụng cho trẻ bị lắm vết xấu về thể chất đã được nhiều y sĩ chứng thực và chứng thực bằng lời nói khiến Hương-Đạo ta nuôi rất nhiều hy vọng.

PHẦN VIỆC CỦA HUẤN-LUYỆN-VIÊN

Vậy bao nhiêu nguyên-tắc của chủ-nghĩa Hương-Đạo đi vào con đường thẳng cả; làm có kết quả hay không là tùy tài của huấn-luyện-viên cùng cách mình ứng dụng

tri thức của mình. Mục đích cuốn sách này là giúp huấn-luyện-viên về điểm ấy. Trước hết, cuốn sách này bày tỏ mục đích của cuộc giáo dục Hương-Đạo, sau rồi nó gợi ý những phương-pháp, nhờ đó mà đạt tới mục đích. Vô số huấn-luyện-viên muốn tôi cho hết các chi-tiết về lối giáo dục ấy. Nhưng thực ra, điều đó có lẽ không làm được, vì rằng cái thích hợp với đoàn này, lại không thích hợp với đoàn khác, hạng trẻ em khác, cách đó một dặm đường và lại không thích hợp nữa với các đoàn rải rác trên mặt thế-giới, các đoàn sinh ấy sinh hoạt trong những điều-kiện khác hẳn. Song ta có thể làm một số gợi-ý chung; các huấn-luyện-viên, khi ứng dụng nó, tự mình xét rõ hơn xem những chi tiết nào dùng nó có cơ kết quả trong đoàn mình. Vậy tôi chỉ định ninh dặn các huấn-luyện-viên đọc kỹ cuốn *Hương-đạo-sinh*, thứ nhất là thiên X và đoạn tóm tắt dưới cái đầu đề « Sắp sẵn ».

Tôi muốn thêm điều này; chắc chắn rằng dùng lối du hí ta dễ dẫn dụ con trẻ hơn hết. Nhiều trẻ ở đăm lao-động xưa nay chưa từng biết chơi với những quy tắc nhất định là thế nào, chính lối chơi đó là một lối giáo dục. Khi các trẻ chạy vòng quanh ta, ta thấy ít kẻ bước nhẹ nhàng, có lẽ vì nó xưa nay chưa từng chạy mấy. Những đứa trẻ như vậy cũng không biết thế nào là phục lòng.

quy tắc, không có tính chơi thực thà, không cả cái ý muốn tranh cho được cuộc chỉ là vì danh dự, không nghĩ chi lời phẫu thưởng. Tất cả những điều đó nhờ một vài cuộc chơi tổ chức để tranh đấu với các đội hay các đoàn khác là học được ngay. Theo ý tôi, bóng tròn, bóng chuyền, bóng Hương-Đao đều là trò chơi tuyệt hảo. Các lối chơi ấy chơi từng đội mà trong đội mỗi cầu thủ chịu theo quy-tắc phải làm phần việc mình, các lối chơi ấy luyện tính dũng cảm, chí quyết đoán, tính sả-kỷ và tính vui tươi ...

Lối luyện tập nhà binh có cái lợi của nó nhưng nó không cho trẻ cái thú rõ rệt và vì thế làm cho trẻ chóng chán. Tập chữa cháy, ném giầy, thả thuyền cứu kẻ đắm đuối, dựng cầu, vân vân đều hay hơn lối trên nhiều. Những lối tập ấy bắt ta phải tinh xảo, hoạt-dộng và phục tòng quy-tắc chả kém gì lối luyện nhà binh; nhưng mà điều này quan trọng, đứa trẻ nào cũng phải suy nghĩ khi làm phần việc của mình ở trong công cuộc chung để cả đội đắc thắng. Và lại, những cuộc thi về các lối chơi ấy làm đẹp mắt cả người tập lẫn người xem. Một cái lợi nữa là nó luyện tính thần đoán thề và tính chơi thực thà. Phải làm cho trẻ không bao giờ đổ kỹ nhau, không bao giờ đổ lối cho người trọng tài hay quy cứu cho đối phương khi đội mình bị thua, và muốn

thốt vọng mặc lòng, bao giờ cũng chỉ bầy tỏ lòng than thương với bên đối phương. Sự đó yêu cầu ta phải thực sự tự-trị lấy mình, phải sả-kỷ và có thể mới luyện được cái ý muốn tốt mà chúng ta rất cần dùng để bại trừ trong xứ ta các thành-kiến về giai-cấp xã hội.

Lại một lần nữa, các bạn đề tốt nhắc lại, các bạn chớ hải về nỗi công cuộc man mác, cái man mác đó thoát nghĩ đến tưởng thế thôi. Một khi bạn nom rõ mục đích rồi bạn sẽ thấy cái man mác ấy tiêu tán hết. Khi đó bạn chỉ cần nhắm luôn luôn cái mục đích và thích dung các chi tiết để đạt mục đích ấy. Chẳng khác gì trong tập sách *Pevekil of the Peak*, thực hiện được lý tưởng của ta hay không, chẳng hề chi, miễn là lý tưởng của ta cao thượng thôi. -

ĐƯA TRẺ

Bước thứ nhất phải qua đề giáo dục một đứa trẻ của mình nên người là phải biết một vài điều về tất cả các trẻ và của đứa trẻ gửi mình.

Bác sỹ Saleeby, trong một bài diễn-thuyết từng nói :

« Dư luận chứng thực ngày nay rằng ý kiến do các nhà Walt Whitman, George Fox, Spencer, Ruskin từng phát biểu là đúng, nghĩa

là một giáo viên nào muốn sự giậy dồ con trẻ có kết quả, điều kiện thứ nhất là biết bản thể của học trò mình. Một thằng bé, một con bé không phải là một người đàn ông hay một đàn bà thu hình. Đó không phải một tờ giấy trắng trên ấy giáo-viên viết gì thì viết, nhưng mỗi trẻ có tính biểu kỳ riêng, vô kinh nghiệm riêng, trí não thể thực thần bí, những cái đó người lớn phải giúp sức một cách kín đáo, phải khuyến-kích và đoan-luyện, hay có khi phải trừ khử đi. »

Ta nên mình nhắc luôn cho mình, có thể làm được thế nào thì làm, ý tưởng của mình còn thơ ấu thế nào rồi bạn tự khắc hiểu kỹ những tính tình và ý muốn của đoàn sinh. Câu nói này đúng : không có đứa trẻ sinh ra là thành thợ khuôn mẫu ngay, đứa nào cũng từ chỗ thông thường vào chỗ đặc biệt, đứa nào cũng có tài năng của nó hay nhược điểm đặc biệt của nó. Giáo - sỹ H. S. Pelham từng kể những tính sâu này mà ta phải chú ý tới.

Hài hước. — Nên nhớ rằng trẻ đứa nào cũng giàu tính hài hước, có lẽ một cách nhẹ dạ hay tâm thương, nhưng bao giờ nó cũng biết thưởng thức một câu khôi hài và nhận thấy chỗ kỳ quặc của sự vật. Tính đó tức khắc cấp cho việc làm của người trông nom trẻ một trạng-thái có thú-vị và thích ý

mình, cái đó khiến mình trở lên một bạn vui tính của trẻ chứ không phải là kẻ dám thị, miễn là chúng vui sướng mình cũng vui sướng.

Dũng cảm. - Những trẻ nghèo nhất, những đứa hết nhịn thức này lại nhịn thức khác, thường thường tìm được cách mà có can đảm không cần ai huấn-luyện cho. Jack Corawell, cũng như vô số tay dũ g - cảm trong cuộc đại-chiến, nguyên là một Hương-đạo-sinh thuộc về đoàn nghèo trong thành phố. Tự nhiên chúng không oán hận, tức tối, tuy rằng về sau họ có thể mắc thời ấy khi họ mất lòng tự-ái và vì sự sống chung mãi với bọn bất đắc chí.

Tin vào mình. -- Thường thường trẻ rất tin vào sức mình, nhất là những đứa ở trong giai-cấp nghèo, giai-cấp ấy trong bao trường hợp, phải phấn đấu cho mình không được cha mẹ giúp đỡ. Vì thế chúng không thích bị đối đãi như trẻ con lắm, chúng không thích nghe ai bảo chúng nó phải làm điều nọ điều kia cùng làm thế nào. Nó thích tự mình thử làm các cuộc kinh-nghiệm, dù sự thử đó đưa chúng tới chỗ thất bại cũng không can gì. Nhưng chính ở chỗ thất bại ấy trẻ nó tự luyện lấy tính và học lấy.

Trí tuệ. - Trẻ ở thành thị thường tinh khôn hơn trẻ ở thôn quê. Tôi biết, ở quân đội, huấn-luyện một tên lính mộ ở tỉnh thành

đễ dàng gặp mấy một tên ở thôn quê trong tất cả những sự thuộc về quan sát sự vật, rồi rút ở trong sự quan sát ở đó kiếm những điều kết luận tương đương.

Tinh hiếu động. — Trẻ ở tỉnh thành thường bị các sự biến trong tinh kích động hơn trẻ ở thôn quê bất cứ là sự biến gì! « Một cuộc bắt bớ gì, vòi rồng chữa cháy qua, láng giềng đánh nhau, thứ nhất khi một bên là đàn bà, một tí gì họ cũng chú ý tới », theo lời ông Pelham.

Trò chơi Cricket chúng cho là buồn, nên chúng đòi bóng tròn hay một trò đồ bác. Giao cho việc gì, chúng chàm chỉ làm được một hay hai tháng là cùng. Trẻ ở thành thị có tinh hay thay đổi.

Ý muốn tốt. — Thường trẻ nghèo ở nhà không ai để ý tới; khi có ai săn sóc đến nó, nó nghe ngay và theo ngay người muốn đưa dắt nó, về chỗ này « sự sùng bái anh hùng » thành một sức mạnh lớn và giúp cho huấn-luyện-viên.

Trung tín. — Đặc điểm này — trong tính cách của đứa trẻ — phải làm cho người lớn cảm thấy một hy vọng không bờ bến. Người nghèo đi lại với nhau đều là bạn trung tín cả. Trẻ ở ngoài phố hình như sẵn có lòng tốt cả. Điều nó hiểu thấu nhất là điều bôn phận thoát coi ta tưởng nó ích kỷ; nhưng

thực ra, nó sẵn lòng giúp người; sự hành động của ta kiếm ở chỗ ấy một khu đất tốt để giồng cây lốt.

Ta từng nghe lắm kẻ phỉ báng những điều thái quá của bọn thợ theo chủ-nghĩa xã-hội vừa không tin các vị thượng-thư phái Lao-đông (*Labour Party*) và buộc cho họ điều thiếu chính trị học và thiếu tri sáng suốt. Nhưng ít khi ta thấy những tay phê bình ấy sẵn lòng chia khó huấn-luyện những trẻ sau đây làm đảng viên của đảng Lao-đông do sự tiếp xúc thân mật từng người một và công phu cố làm cho hiểu lẫn nhau để cấp cho họ một tầm mắt rộng hơn và những nguồn hoạt-động cao thượng hơn.

Nếu ta chú trọng đến và ta nghiên-cứu những tình hạnh ấy của đứa trẻ, ta sẽ hiểu hơn người về chỗ chọn một lối giáo dục hợp với khuynh-hướng của đứa ấy. Một cuộc nghiên-cứu như vậy là bước thứ nhất trên con đường thành công về giáo dục. Tuần lễ trước, tôi có cái vui, trong một dịp đi kiểm tra các xứ, gặp trong mấy khu khác nhau, ba gã thiếu-niên có tiếng là trẻ không thể cải hóa được, trước khi chịu ảnh-hưởng của Hương-đạo. Huấn-luyện-viên đã tìm thấy từng « ca » một làm tình tốt ần phục dưới cái thời xâu, tìm thấy tình tốt đó rồi họ bèn đưa giắt ba gã ấy vào những cuộc hoạt-động hợp với tình tình họ, bây giờ ba

gã ấy thành ba kẻ hay đả đễ, làm việc rất giỏi, người thay đổi hết. Nếu chỉ vì thu được ba cuộc thắng lợi ấy mà tổ chức các đoàn, tổn bao nhiêu công ta cũng không tiếc.

Ông Casson trong một số báo ra ngày 25 tháng 12 năm 1918 từng tả như sau cái tác-phẩm phiền phức của tạo-hóa, đưa trẻ.

« Nếu tôi theo kinh-nghiệm riêng mà xét, tôi sẽ bảo rằng bọn nhi-dồng riêng một thế giới, một thế giới tự chúng sáng tạo ra cho chúng, và giáo viên cũng như bài giảng không được đặt chân vào trong đó, thế giới của nhi-dồng có những sự biến cố của nó.

Thầy học và cha mẹ muốn làm gì thì làm, nhi-dồng vẫn trung thành với thế-giới riêng của chúng. Nó theo quy-phạm của nó tuy rằng quy phạm đó khác hẳn điều dạy ở nhà hay ở học hiệu.

« Nó thà chịu đau đớn dưới tay người lớn không hiểu chúng, hơn là không trung thành với quy phạm của mình đặt ra.

« Quy-phạm của giáo viên chẳng hạn, bảo học trò phải ngồi im, phải cẩn thận, phải có thể thống. Quy phạm của nhi-dồng trái lại hết. Nó khuyên trẻ làm râm, liều lĩnh và huyền ảo.

« Cười, ăn, tranh đấu! » đó là ba nguyên-tố chính trong thế-giới của nhi-dồng. Ba cái đó làm nền tảng cho hết thấy các cái mà trẻ ham thích nhất; và cái đó không có dính dáng gì với thầy học cũng là sách giáo-khoa.

Theo dư-luận của thế-giới nhi-đồng, ngồi trong buồng trước bàn học 4 giờ là một lỗi mất thì giờ mà buồn bã và mất ánh sáng mặt trời. Đã ai thẩy trẻ, đứa phải thường, khỏe mạnh, xin cha mẹ mua cho một bàn học bao giờ chưa? Đã ai biết một đứa trẻ nào đang nô đùa giữa nơi không khoáng xin phép mẹ vào ngồi trong phòng khách với mẹ chưa?

Chắc chắn rằng không. Một đứa trẻ không phải một con vật đo dó xô nhà. Đó không phải một con vật sinh ra để ngồi. Đó cũng không phải một kẻ thích ngồi yên; nó không thực hành điều: « Trước hết phải yên ổn đã » nó không phải đứa thích sách ma cũng không phải nhà triết-ly.

Đó là một đứa những vui cùng cười, hết tranh đấu lại tranh đấu, ăn lúc nào cũng ngon, táo tợn liều lĩnh, ngốc nghếch, dai dột, huyền não hay tò mò và nghịch ngợm. Nếu không thế, nó không phải là trẻ nữa.

« Vậy, nếu mục đích của giáo dục là làm mất bản tính của trẻ — trách phạt hay hủy hoại tất cả những cái gì đặc biệt của trẻ — đối với các phương-pháp hiện dùng ở các học hiệu ta không nói được câu gì cả.

« Ta nên để quy-luật của giáo-viên cứ việc tranh đấu mãi với quy-luật của trẻ. Sau đây bọn trẻ sẽ đắc thắng cũng như trước đây vậy. Một vài kẻ chịu hàng phục và kiểm

được học bổng thật, nhưng đại đa số cứng cổ không chịu mãi và sau này trở nên người có thao lược nhất và cao thượng nhất trong nước.

« Chả phải lịch-sử từng chứng thực rằng Edison, người phát minh ra bóng đèn, người chứng tỏ về phát minh bị thầy học đuổi cổ ra ngoài học đường với một mảnh giấy bảo rằng :

« Trò này ngu si quá, dạy ngày nào hỏng công ngày ấy thôi... »

« Chả phải rằng Newton và Darwin, người sáng tạo ra phương-pháp khoa học của ta, đều bị thầy học coi là đứa ngốc đấy a ?... »

« Chả có hàng trăm thí dụ về sự kẻ lừa về sau trở nên người có ích và trác thuyết đấy a ? Và đó chả phải chứng cứ hiển nhiên rằng phương-pháp hiện dùng không đi tới chỗ phát-siển của trẻ đấy a ? »

« Nên chẳng ta coi trẻ như là trẻ được không. Ta có thể áp dụng khoa văn pháp, lịch-sử, địa-lý và số học theo cái nhu cầu của thế-giới nhi-đồng được không ? »

« Ta không thể phiên dịch các môn học của người đứng tuổi ra tiếng dùng của trẻ em được ư ? »

« Phải chẳng rút cục, trẻ có lý hơn người lớn khi chúng giữ bộ quy luật của chúng về công bình, về việc cao thượng cùng việc mạo hiểm ? »

« Chả phải nó đề sự hoạt động trước sự nghiên cứu, điều chúng làm rất phải đấy a? Phải chẳng nó là một kẻ thơ ấu mà làm việc đáo đẽ, tự mình làm đủ trăm thức, ngàn thứ, chỉ thiếu một sự chỉ dẫn khôn ngoan thôi.

« Chả nên rằng các ông giáo trở lại một độ làm kẻ đi học đề nghiên-cứu cuộc đời ly-kỳ của trẻ mà bây giờ các ông ấy đang cố uốn-nắn và đàn áp đi chẳng?

« Tại sao đi ngược chiều nước, khi giòng chảy xuôi rút cục, theo đường thẳng?

« Phải chẳng chính nay là lúc ta thích hợp phương-pháp tôn mọn của ta và cho nó hợp với sự thực? Tại sao cố chỉ nói mãi câu, nói bằng một tiếng than thở: « Trẻ con vẫn là trẻ con », đáng lý ta phải mừng lòng về chỗ chúng có nguồn năng lực lạ lùng, lòng dũng cảm và trí sáng kiến? Và còn công việc gì cao thượng vui vẻ cho nhà giáo dục chân chính bằng việc đưa giắt một cách có hứng thú những sức mạnh của bản tính nhi-đồng trong các đường nhỏ của công cuộc xã hội.

HOÀN CẢNH

Tôi đã nói, bước thứ nhất tôi chổ thẳng lợi là nhận thức nhi-đồng, còn bước thứ hai là nhận thức gia-đình của nó. Chỉ có khi ta

biết nó sinh hoạt trong hoàn cảnh nào ngoài nơi các em đề chúng ta rèn đúc, ta mới có thể biết ảnh hưởng nào tốt nên với gọi đề đánh đổ những ảnh hưởng xấu nó bao vây trẻ ngay lúc nó ra khỏi tay ta: ấy chính ở chỗ này mà thầy học gặp cái khó lớn nhất trong cuộc giáo dục học sinh của mình.

Trong lớp, thầy giáo có thể dạy một dùm trí thức cho học sinh tùy theo tuổi nó: nhưng thầy không biết mấy tí về hoàn cảnh của học trò mình; thế mà chính ở chỗ đó phần lớn tính cách của trẻ thành lập; thầy giáo không có cách phát-siển phương-diện đó của vấn-đề giáo dục. Ở học đường, dạy cái gì thì dạy cả một lũ; cái công phu dắt trẻ cho nó tự mình phát biểu từng đũa một, cách giáo dục chân chính duy nhất, không được tôn trọng lắm.

Độ sức học trò chỉ có một cách là thi chúng về những điều chúng biết nhưng không thi về giá trị của chúng hay là những điều chúng biết làm. Chính cái thi tự nó có thể bất lợi cho một đũa trẻ. Nhưng dùng để phát kiến thiếu số trí thức của nó thì cũng hơi có ích; nhưng nếu đề nó phải là mục đích của việc giậy học, khi đó nó làm tê liệt trẻ và tổn hại trẻ. Kể cũng kỳ thực, thầy giáo giậy thế mà có kết quả, khi ta nghĩ tới những cái khó khăn mà họ gặp; huấn-luyện-viên có thể cộng-tác với các thầy giáo,

giúp sức nhiều cho thầy giáo, và cho học trò.

Ngoài cái hoàn cảnh xấu là vô số gia-đình học sinh ra, huấn-luyện-viên phải sắp sẵn đề phá hủy nhiều khuynh-hướng sẵn có ; nếu mình biết trước có lẽ mình có thể dự bị các cách đề những khuynh hướng ấy không chiếm được tí lực gì trong óc trẻ.

Việc phấn đấu ấy giúp sức rất hay cho sự huấn-luyện tinh cách trẻ.

Thói xấu của trẻ con -- Trong cái cảm dỗ mạnh, có một cái này là chớp bóng. Không còn ai nghi ngờ rằng nó cảm dỗ nhi-đồng không cái gì cản nổi ; vô số người lo đêm lo ngày đề chống với nó. Nhưng chớp bóng là một trong những cái khó lòng ngaña chỗ được, dù mình muốn hay không cũng mặc.

Ta nên tự hỏi làm thế nào lợi dụng nó để giúp vào đíca ta có lẽ bay hơn. Muốn ngăn cản nó, cần phải tìm một thứ phản đối sức cảm dỗ ấy, điều này không phải là dễ. Theo cái nguyên-tắc bắt buộc ta mỗi khi gặp một cái khó, ta theo đuổi đi với nó và quay đầu nó về ta, ta hãy xem cái giá trị của chớp bóng, lợi thế nào và ta dùng nó để dạy dỗ trẻ. Ai cũng biết cái chớp bóng có thể trở nên, do sự bảo ngãm, nếu nó không kiểm-duyet kỹ càng, một cách đưa giãi mạnh về điều ác. Nhưng trong các thành phố lớn, ta đã dùng những phương-kế để kiểm-duyet kỹ càng,

có lẽ cách điệu nhất là mời các công dân tự mình vạch ra những cuốn phim mình cho là vô hại đối với trẻ : nhà chớp bóng nào ba lần bị tố cáo đã phải lo sự đóng cửa ngay. Nhưng nếu chớp bóng là một sức mạnh cho điều ác, ta có thể cũng dùng nó làm một sức mạnh cho điều thiện. Hiện có lắm phim về vạn vật học, khoa học, những cuốn đó cho nhi-đồng một ý kiến rõ ràng về phương-pháp của tự nhiên giới, rõ ràng hơn những phương-pháp mà sự quan sát của chúng cùng một mở bài học về môn ấy kiếm được cho nó. Ta có thể truyền thụ khoa lịch-sử bằng tranh ảnh cũng như hiện ta đã làm bằng cuốn phim như « Hoàng-Hậu Victoria ». « Cuộc sinh hoạt của vua Charles đệ nhất » và nhiều phim cùng loại ấy. Và có nhiều phim tả những tấn kịch can đảm bi đát, cuốn khác thì vui vẻ, trào phúng, tươi cười. Phần nhiều phim mặt xat điều ác hay chế điều nó.

Không còn ai ngờ điều lối dạy bằng tranh ảnh có thể lợi dụng được chớp bóng và có những ảnh hưởng tốt nhờ tính trẻ con thích những thứ ấy.

Còn nhiều thói xấu nữa : hút thuốc lá làm hại sức khỏe, đánh cuộc về đá bóng tròn hay về thi ngựa, những lối chơi đủ sự bất lương, uống rượu, chim gái, du đàng, dâm uế vân vân . . . những thói xấu đó chỉ có huấn

luyện-viên nào biết rõ hoàn cảnh của đoàn sinh mới phá đồ được thôi.

Cấm đoán hay trừng phạt đều vô ích đối với những thói xấu đó. Chỉ có cách là thay nó bằng những cái thú tiêu khiển mà có ảnh hưởng tốt.

Trẻ con không phải sinh ra đã có tính làm càn, sở dĩ có đứa phạm tội là vì sinh ra nó đã thích mạo hiểm, hay bởi nó đại dốt, hay là không chịu nghe quy-tắc, tùy tính từng đứa một.

Nói dối cũng là một thói rất thông thường trong đám trẻ; chúng nói dối thường thường không phải tại chúng muốn tránh phạt; nói dối cơ hồ là một thói quen: khi ta hỏi đứa trẻ ở đường một câu gì, điều thứ nhất là chúng nói dối, có lẽ để kiếm chút thì giờ mà xem, xem ta muốn đi tới đâu. Khốn thay, nói dối là một thói xấu thông hành khắp mặt đất. Các bộ lạc mán mọi nói dối chẳng kém gì dân văn-minh châu Âu; và có lẽ là một đặc sắc của dân-tộc Anh, dân tộc ít huynh-hương nhất về sự nói dối và giá có cũng dễ sửa chữa nếu ta sớm để ý đến nó. Tính thành thực làm cho một người ai cũng tin được là một điều tiêu-biểu rõ rệt nhất trong tính cách người và trong tính cách của một dân-tộc. Sự cố sức làm để nâng cao trong bọn trẻ trình-độ thành-thực và trọng danh dự là phần việc của chúng ta.

BỘ - CÂU - LẠC VÀ DINH TRẠI

Thuốc công độc nhất đối với hoàn-cảnh xấu lẽ tự nhiên là thay nó bằng một hoàn-cảnh tốt. Cách dễ làm nhất là nhờ một hội-sở sửa đổi thành bộ-câu-lạc hay là tổ-chức các dinh-trại. Buổi bọp và bộ-câu-lạc ở đây không phải là lối mỗi tuần nửa giờ họp bạn trong một lớp học mượn tạm lối này hình như là mục-đích của những người trông nom trẻ — nhưng một nơi ở đó trẻ cảm thấy như ở nhà mình, nơi ấy dù là từng hầm nhà, một kho để thóc cũng được, nơi mà đến đây dễ tìm một dịp cất nhắc chân tay, một thứ tiêu khiển bọp với tính tình mình, với một làn không khí sáng sủa và sung-sướng. Nếu một huấn-luyện-viên đến mà mới đến chỗ đó thôi, người ấy đã giỏi lắm rồi trong khi kiếm cho bạn trẻ một hoàn-cảnh, cái đó thực mọi liều thuốc công độc, mà không có nó, chất độc ngấm vào tri não trẻ thì bất trị.

Vả lại, một người có nhiều kinh-nghiệm nhất về câu-lạc-bộ của các trẻ, ông Russel, đã quá cố, không ưa những bộ-lạc ấy trừ khi các bộ ấy do những người đặc biệt đưa giắt và làm đến chỗ kiếm cho các hội-viên nhiều sự hoạt-động mạnh mẽ và dồi dào luôn.

Trại cũ ỉg vậy (càng nhiều càng làm luôn

càng hay) là một liều thuốc công độc còn mạnh hơn bộ câu lạc nhiều. Sống giữa nơi không khoáng, tình thân mật bạn bè dưới lều, nơi thôn dã, quanh ngọn lửa trại gọi trong óc trẻ cái tinh-thần hay nhất và kiếm cho huấn-luyện-viên một dịp tốt hơn hết thấy các dịp để nắm đũa trẻ trong tay mình và in trong óc chúng cái cá tin của ta.

BỒN PHẬN CỦA HUẤN-LUYỆN-VIÊN.

Huấn-luyện một đứa trẻ, thành công hay không, phần lớn bởi gương của huấn-luyện-viên treo lên cho trẻ theo, điều này tôi đã nói ở trên. Đối với người ít tuổi, trở nên một vị anh hùng mà lại vừa là người anh cả, không khó khăn gì. Vì mỗi ngày một nhiều tuổi, chúng ta nên quên khi còn bé rất giàu tâm tính khám mộ người. Về phần riêng tôi, tôi còn nhớ điều ấy vì sự, khi còn làm học trò, tôi từng đánh nhau với một đứa trẻ vì tôi không đồng tình với nó về việc sùng bái võ cùng đối với Henry-Irving.

Bó không phải vì vấn-đề tài nghệ của nhà diễn-kịch, mà hai người chia rẽ, nhưng về vấn-đề thân thể hoàn-toàn không chỗ nào xấu, cả đến ngón tay. Thực vậy, chính ở chỗ xét xem ngón tay của Irving, búp măng hay không mà hai bên cãi cọ nhau.

Huấn - luyện-viên, một người mà trẻ nó sùng bái, cầm trong tay một cần trục để phát - siêng chúng, nhưng cũng vì thế mà chịu một trách-nhiệm nặng nề. Không mấy chốc mà trẻ nhận thấy những cái gì là đặc sắc của mình, ngay cả cái nhỏ, về tinh tốt cũng như về thời xấu. Minh cư xử hành động thế nào lúc chúng hành-động cư xử như thế. Minh lịch sự lễ độ hay mình cầu gắt, mình vui tươi hay mình hấp tấp, mình tri thức minh hay mình đối với đạo đức có điều khiếm khuyết, mọi điều không những bọn trẻ nhận thấy ngay, chúng lại còn bắt trước nữa.

Vì thế, muốn giúp đoàn sinh hiểu rõ những cái mà luật Hương-Đạo bắt buộc, huấn - luyện - viên chính mình mình phải tuân theo mệnh lệnh của luật từng li từng tí trong cuộc đời mình. Không cần phải dặn bảo chi chi, bọn trẻ nó sẽ theo mình hết thảy.

TRUNG THÀNH VỚI PHONG-TRÀO

Huấn-luyện-viên phải nhớ rằng ngoài bốn-phận đối với các em, mình cũng có bốn-phận đối với phong-trào. Hương-Đạo có như một khối. Nếu mục đích của ta là đào tạo các em nên công dân tốt, ấy một phần là giúp ích cho chúng riêng từng người, một

phần giúp cho nước, hiến cho nước một thể-hệ toàn những công dân trượng-phu và trung thành, những công dân ấy đoàn-kết với nhau, biết thế nào là công bằng, điều đó bảo chứng cho sự đồng tâm ở trong nước và hòa bình ở bên ngoài. Bây giờ chúng ta có trước mặt chúng ta, chả kém một bài tập vật học, cái nguy hiểm của sự người trong nhà sung đột với nhau, trong đó chính-kiến của đảng phái làm quá đáng, định tâm quên sự nhu cầu của kẻ khác đưa tới chỗ xã-hội phân tích và, vì đó sinh ra thương mại xuống, tài chính đổ, rồi nhân đẩy quốc-gia chùn bước trên đường tiến bộ và thịnh-lợi.

Giữ trách-nhiệm huấn-luyện tinh sả-kỹ và phục tòng quy-tắc bằng cách lấy mình làm tiêu-biểu, các ủy-viên và huấn-luyện-viên phải đặt mình trên những tình tình cá-nhân và có trí óc rộng để bắt ý kiến riêng của mình theo đường chỉ thị của phong-trào công cộng. Các người ấy có nhiệm-vụ dạy các em — tự mình tiêu-biểu — em nào làm hết công việc của em ấy, bất cứ ở địa-vị nào, chả khác gì các viên gạch góp lại dựng nên bức tường. Mỗi người có một lĩnh vực hoạt động riêng, mình càng làm hết chức trách mình bao nhiêu, đoàn sinh hưởng ươg công việc huấn-luyện mà mình làm bấy nhiêu. Vả lại chỉ khi nào mình nhắm vào đích cao của phong-trào, bay vào kết quả

của những sự chuẩn bị ngày nay có thể có sau đây mười năm, ta có thể lôi kéo những chi tiết ngày nay về cái địa-vị đích đáng của nó. Khi bởi lương tâm mình cặn kẽ, một huấn-luyện-viên không thể theo con đường người ta vạch cho mình, đây là cách hợp lẽ độc nhất để giải quyết: hỏi ủy-viên hay hỏi chính tôi, và nếu chúng tôi không đồng ý với huấn-luyện-viên ấy, người ấy chỉ nên cáo thoái là hơn. Người nào muốn thành huấn-luyện-viên biết cái mình làm, phàn nàn với các huynh-trưởng Hương-Đạo nếu một chi tiết không hợp với mình, làm thế không công bằng. Trong phong-trào ta, may quá, nhờ sự trung ương phân quyền, và sự đề các quyền uy địa-phương tự-trị, chúng ta tránh được một phần lớn lối làm việc các công sở, lối ấy khiến cho vô số đoàn thể sinh xích mích và thán tức. Chúng ta cũng có cái may được một đoàn huấn-luyện-viên vừa nhõa quang rộng vừa lòng trung thành với chủ-nghĩa.

Hôm nọ, có một người dám bảo tôi, y là người sung-sướng nhất trên đời. Tôi phải bảo người ấy rằng tôi có biết một người còn sướng hơn. Nhưng bạn chớ tưởng rằng hai người đã vợi tới chỗ hạnh-phúc trước khi chiến thắng các nỗi khó khăn. Trái lại, chính những cái khó khăn đánh đổ đi được ấy, những mũi châm chịu được ấy nó cho ta

cái thú rằng ta đã vượt được nó. Bạn chờ ngóng chờ xem một cuộc đời như một chiếc giường toàn những hoa hồng; nếu sự thực có thể, ta không có thú gì đâu. Cũng như thế, khi bạn trông nom đoàn Hương-đạo-siêu, bạn phải cho sự thất-vọng và thất bại là sự có trong trí tưởng tượng của mình. Bạn phải kiên tâm. Vô số người Anna làm hỏng công cuộc hay nghề nghiệp mình vì nổi không kiên tâm hơn là vì chè rượu hay các thói xấu khác. Bạn phải kiên tâm chịu trong một hạn độ, những lối bình phẩm khó chịu và những giây câu thúc về chính-trị nhưng phần thưởng của bạn rồi sẽ đến. Đó là cái sung-sướng bởi sự làm đủ bổn-phận mà hy-sinh mình, cái vui đã phát-siêu tích cách của các em và đã cho cuộc đời các em một nền tảng khác; một sự mãn nguyện như vậy tự nó là một phần thưởng khó lòng tả trên tờ giấy được.

Chỉ mọi việc đã dụng công để ngăn những ác tập, ác-tập ấy, nếu ta để nó kế tục sẽ làm hỏng cả quốc-gia, việc đó cho ta cái vai sứ mạng đã làm một điều gì cho nước, dù địa vị mình trong xã-hội thấp kém thế nào mặc lòng.

CHƯƠNG TRÌNH CHO BỘI NGHIÊN CỨU

Vấn đề thứ nhất. Làm thế nào huấn-luyện một thiếu niên.

ĐẦU ĐỀ NGHIÊN-CỨU VÀ THỰC-HÀNH

Tuần thứ nhất. Thăm các sơ-đẳng và

Cách tổ-chức về trung-đẳng học hiệu.

học vụ của quận Thăm các học hiệu
mình. chuyên môn.

Tuần thứ hai.

Cảnh sinh hoạt Thăm các lớp bổ tập
ở thị lập học giậy buổi tối. Thăm một
hiệu. quân hạm huấn-luyện.

Thăm một thị lập học
hiệu lớn ; quan sát ở đó
nhưng phương pháp làm
việc, cách tổ chức các trò
chơi, dạy thể dục, lối
huấn-luyện hợp pháp về
tri tuệ trong các hội giảng
tập, phòng thí nghiệm v.v.

Tuần thứ ba. —

Hoàn cảnh.

Thăm các khu dân
nghèo. Nghiên cứu cảnh
sinh hoạt ở gia đình và
hoàn cảnh của trẻ em
ngoài học hiệu ra ; những
thú tiêu khiển, ví dụ chớp
bóng, đá bóng tròn, sách

Tuần thư tư. —
 Sự phục tùng
 quy - tắc trong
 việc hành chính.

Ngày nghỉ cuối
 tuần lễ.

không có giá trị, làm thế nào trừ khử hay lợi dụng các lỗi tiêu khiển ấy.

Nếu có thể, thăm lỏng-cục của liên-đoàn Hương-Đạo để xem cách đoàn-thề ta quản lý ra sao.

Thăm các nhà biện sự về việc hành chính bất cứ đoàn-thề trọng yếu nào; nhìn nhận kỷ-luật ở trong ấy, sự châu thủ và những phương-pháp thi bành ở đấy.

Nếu có thể, cắm trại với một đội hay một đoàn thiếu sinh.

Nghiên-cứu lần lượt từng thiếu sinh một cái hay và cái dở của các em.

Tim tòi những khuynh-hướng tự nhiên và tất cả cái gì có quan hệ tới hoàn cảnh của các em.

Dựng một kế hoạch để phát-siễn những mầm hay của trẻ và cái ta có thể thể vào những khuynh hướng xấu để trừ khử nó đi.

TIẾT THỨ HAI

Tính cách

ĐOÀN LUYỆN TÍNH CÁCH BẰNG CHỦ - NGHĨA HƯỚNG-ĐẠO

« Một quốc-gia thắng lợi nhờ tính cách của quốc dân nhiều hơn nhờ sức mạnh của quân đội. »

« Đối với sự thắng lợi của một người trong đời, tính cách cần thiết hơn học rộng. »

Vậy tính cách có cái trọng yếu đặc biệt cho một nước cũng như cho một người.

Học hiệu dạy chữ cho học trò (đọc, viết và tính) nhưng ở đâu người ta luyện cái tính chất quan trọng hơn này, cái tính cách? Chẳng thấy ở đâu cả. Không có chương trình chính thức để luyện tính cách của nhi-đồng. Thế mà, nếu sự-nghiệp của một người vào đời tùy tòng cái tính cách của người ấy, ta phải luyện trước cái đó cho hẳn trước khi bắt đầu, trong khi hãy còn thơ ấu có thể luyện tập được. Tính cách không phải dùng lối giậy lính mà luyện được. Nhi-đồng đã có mầm mống ở trong người, ta phải gọi bật

và phát-siễn mầm mống ấy. Làm thế nào ?
 Tính cách thường thường là kết quả của hoàn cảnh. Giả thử ta kiểm hai đứa trẻ để sinh đôi chả hạn. Ta cho hai đứa đến học hiệu học tập in như nhau, nhưng ngoài học hiệu ra, ta để mỗi đứa một hoàn cảnh khác, người xung quanh, gia-đình, bạn hữu, nhất nhất khác nhau hẳn. Để mỗi đứa cho mẹ hiền sẵn sóc, kiểm cho nó bạn hữu ngay thẳng và không tính xấu, ta chỉ tin vào lòng danh dự của nó để nó theo các lối cư sử trong đời và làm như thế cả. Trái lại, đứa thứ hai ta để mặc nó lêu lổng trong những nơi xấu xa như bản, nơi ở chỉ là một căn nhà bản thủ, giữa những chúng bạn ăn cắp, oán hận, mở miệng ra toàn những câu tục tằn dâm uế. Đứa thứ hai này trong khi lớn lên có thể có những tính cách như đứa trên không ?

Hàng năm mấy ngàn trẻ vất đi như thế cho nước chỉ vì ta để nó khôn lớn mà không có tính cách và vì thế thành kẻ vô dụng, tự nó làm khổ nó và làm khổ cho nước.

Những đứa ấy có thể cứu vớt được nếu ta chỉ cho nó một hoàn cảnh ngay ngắn thích đáng với thời kỳ nó dễ chịu ảnh hưởng bên ngoài. Và có mấy ngàn trẻ không thể liệt vào một hạng (vì giai cấp nào cũng có bọn vô dụng) nhưng nó sẽ thành người hay hơn, có ích cho nước hơn và bằng lòng số phận mình

hơn nếu ta có thể khuyên dỗ chúng đến tuổi cần, đoàn luyện tính cách mình.

Vậy chính đó là mục đích trọng yếu nhất của chủ-nghĩa Hướng-đạo ; giáo dục, tôi nói đây chữ, nhưng luyện tính, nghĩa là số đây trẻ để tự nó học lấy, vì rằng nó thích thể, họ : tất cả những cái sẽ đưa nó tới chỗ luyện thành tính cách.

TẠI SAO MỘT ĐOÀN KHÔNG NÊN CÓ TRÊN 32 ĐOÀN SINH

Trong quyển *Hướng-đạo sinh*, tôi có nói sự kinh-nghiệm riêng bảo tôi rằng tôi chỉ có thể huấn-luyện được 16 đoàn sinh thôi nếu tôi thừa nhận điều tài năng của tôi chỉ bằng nửa của một nhà giáo dục hay một nhà huấn luyện, tôi cho huấn-luyện đến 32 đoàn sinh là cùng.

Lắm người bảo tôi rằng họ có những đoàn đẹp cỡ sáu chục hay trăm thiếu sinh — đoàn lục quân học sinh lên tới trăm hai. Và những huấn-luyện-viên cam đoan với tôi rằng đoàn sinh của họ huấn luyện cần thận chẳng kém gì những đoàn ít thiếu sinh. Đối với người ấy tôi phát biểu điều kinh ngạc của tôi. Nhưng tôi không thể tin những người ấy. Họ nói : « Tại sao ta phải săn sóc, huấn-luyện từng người ? » — Vì đó là cách giáo dục độc nhất. Ta có thể huấn-luyện một số người

Tính tốt lập thành tính cách	Tính phụ thuộc	Xem luật Hương-đạo	Lối thực hành Hương-đạo nó nhiệm nhiều cách tính ấy
a) Lòng thành kính	Trung thành với Thượng đế. Nghĩa vụ đối với người, Lòng tôn kính người	Lời hứa Hương-đạo Điều luật thứ 3 (1)	Việc thiện, nghiên cứu tự nhiên giới, sự hoạt động của người chịu trách nhiệm
b) Danh dự tâm	Thành thực. Trách nhiệm tâm.	1	Luật và lời hứa của Hương Đạo. Trách nhiệm giao từng đoàn sinh một.
) Tự trị khác kỷ	Vâng lời, tiết kiệm, thanh đạm, vui tính, thuần túy	2 - 7 - 8 9 - 10	Luật Hương Đạo. Quy-tắc ở trại, huấn-luyện nghiêm cách, tập cứu hỏa, dài tải bằng xe. Số danh tiền. Không hút thuốc lá.

d) Lòng vị tha	Tính thà nghĩa hiệp, lòng tốt, tính vong kỷ, lòng yêu nước, trung thành, công bằng.	3 - 4 5 - 6	Việc thiện — lòng tốt đối với đồng vật, cứu người, chơi thật thà, tập bản.
e) Lòng tự tin	Tài tháo vát, thực lực, hy vọng, dũng cảm, kiêu ngạo	8	Hướng đạo thủy đoàn — Bồi lội — Hướng đạo làm riêng từng người.
f) Trí tuệ	Trí quan sát, óc diễn kịch, dùng trí phán đoán, sức kỷ ức	3	Tim vết, chụp ảnh, dấu hiệu, biên bản, làm thời bệnh viện
g) Thú sinh hoạt ý nghĩa của tính hài hước	Nhận xét cái đẹp trong phong cảnh thiên nhiên và trong nghệ thuật.	6 - 8	Vạn vật học — Hội họa — Âm nhạc — Thơ,
h) Nghị lực.	Dục vọng — Kiên kháng. Tháo vát — Khéo tay, vai vè.	8 - 10	Sưu tập, nghệ thuật, thủ công, công việc khai thác, dự hý luyện tập, âm thực, vệ sinh và học chữ.

1) Luật Hướng-Đạo Anh

không nhất định, một ngàn chả bạn nếu ta tốt tiếng, ta có những phương-pháp làm cho người vui hay các cách trừng phạt kẻ không theo luật nhưng đó không phải là giáo dục.

Giáo dục là cái gì nó làm việc cho sự đào tạo tính cách, đào tạo thành người,

Khi ta đi tới cuối cùng cấp cho người cái ý-nguyện tinh tiến, người ấy dùng một công phu mạnh mẽ theo lối thích hợp nhất với tính tình mình cùng năng lực của mình.

Tuyên-truyền luật Hương-đạo cho một bọn trẻ em hay bắt họ tuân theo luật ấy tuyệt nhiên không có ích gì, mỗi một khối óc phải một lối cắt nghĩa riêng và cái dục vọng để thực hành luật Hương-đạo.

Ở chỗ này cá tính và tài năng của huấn-luyện-viên bắt đầu thi thố.

TÍNH CÁCH

Giờ ta lấy một vài tính tốt về đạo đức về trí tuệ những tính lập thành *tính cách* và ta xem dùng cách gì ta có thể đưa giắt trẻ em tự mình phát triển đức tính ấy nhờ phương-pháp Hương-Đạo. (xem bản kê trang 58-59)

Bảng kê này gồm gần hết những điều giảng giải trong các đoàn Hương-Đạo. Vậy tất cả chủ-nghĩa Hương-đạo chỉ cố gắng đoàn-luyện tính cách cũng như tìm cách tuyệt diệu để đào tạo công dân tốt.

Nhưng những tính chất cần thiết để layạ một công dân tốt là, như trên đã nói:

- 1°) Tính cách
- 2°) Kiện khang
- 3°) Trí thức về nghề nghiệp
- 4°) Giúp việc cho người.

Trong bảng kê của ta, có thể tạm bỏ mục a) và d) *khi giảng đến sự giúp việc cho người* mới là chỗ bàn, và cả mục c) với h) ta nhắc lại *khi giảng về kiện khang và chức nghiệp*.

Vậy ta chỉ còn xét ở đây:

- b) lòng chuộng danh dự.
- e) lòng tự tin
- f) trí tuệ
- g) thư sinh hoạt

b) Lòng chuộng danh dự

Luyện đoàn sinh thành một người đáng đặt lòng tin bởi những trách nhiệm ta giao cho họ, bằng luật và lời hứa Hường-Đạo.

Luật Hường-đạo là nền tảng trên đó ta xây dựng nền giáo dục Hường-đạo.

Mười điều luật phải cắt nghĩa đầy đủ và giảng giải thực rõ cho thiếu sinh hiểu bằng những thí dụ thực hành ứng dụng nó vào cuộc đời hàng ngày.

Không cách giậy nào mẫu nhiệm bằng lấy mình làm mẫu. Nếu người huấn-luyện tự mình thực hành luật hương-đạo một cách rõ rệt trong công việc mình làm, các em đoàn sinh thế nào rồi cũng theo mình hết.

Gương mẫu ấy càng có sức mạnh hơn nếu huấn-luyện-viên tự mình coi lời hứa của Hương-Đạo cũng như các đoàn sinh của mình.

Mệnh lệnh thứ nhất. « Người khác có thể tin cậy vào danh dự của một đoàn sinh » là một điều trên đó gây dựng phép xử thế sau này của đoàn sinh về huấn dục. Vì thế huấn-luyện-viên phải cắt nghĩa cẩn kẽ cho đoàn sinh trước khi các em tình nguyện vào đoàn.

Quả thực ta định tâm cho lễ tuyên lời hứa của đoàn sinh một tính cách trang nghiêm ; một lễ nhỏ về loại ấy, cử hành theo đúng lệ và rất trang trọng có ảnh hưởng tới nhi-đồng ; và nếu ta tính đến sự trang-nghiêm của trường hợp ấy, ta làm cho nó hết sức long trọng là rất đúng. Đoàn sinh cứ đúng thời hạn ôn lại luật hương-đạo là một điều rất quan trọng. Trẻ em quên rất dễ, ta không bao giờ để các em đã tuyên lời hứa trang trọng tuân theo luật hương-đạo mà còn có lúc không hiểu luật là gì.

Một khi đoàn sinh hiểu thế nào là danh dự của mình, và, lúc làm lễ vào đoàn, nó

đã thấy người lớn coi danh dự của nó quan trọng đến thế nào, huấn-luyện-viên từ đó phải hoàn toàn tin cậy của đoàn sinh. Lấy sự thực bảo cho em biết rằng mình coi em như một người có trách-nhiệm, giao cho em một việc tạm thì hay vĩnh-viễn và hẹn em nó làm đầy đủ công việc đã phá thác. Không nên dăm sát nó luôn để xem nó làm được hay không. Để em nó tự ý làm lấy, để em nó làm hư hỏng, nếu có cần, nhưng đại để cứ mặc nó một mình và đặt lòng tin vào nó để nó làm hết sức.

Cấp cho những trách-nhiệm, chính đó là chìa khóa thành công với nhi-đồng, nhất là với lứa nghịch ngợm và khó bảo. Lối hăng đội tự-trị trước hết có mục đích cấp cho một số lớn nhi-đồng những trách-nhiệm để phát-siển tính cách chúng. Nếu huấn-luyện-viên cho đội-trưởng quyền uy đích đáng, nếu mình mong đợi vào nó nhiều và để nó tự do hành động, mình làm thế giúp cho sự luyện tính cách lứa bé ấy hơn bao nhiêu giờ nó theo học ở học hiệu. Hội-ngị danh dự cũng là trợ lực rất quý đưa ta đến đích đó, nếu ta dùng nó sung phân.

e) Lòng tự tín

Khéo tay, tài nghệ, hy vọng, dũng cảm, kiên nhẫn. Nhờ các cuộc thi hướng đạo hạng nhất, hướng đạo thủy đoàn, bơi lội, cấp cứu hướng đạo độc hành, cắm trại.

Những cuộc thi hương-đạo hạo nhất dựng lên theo cái ý tưởng rằng em nào có lực lượng qua các cuộc thi ấy có thể coi như đã có những tính chất cần thiết của công dân tốt, công dân trọng phụ.

Em ấy càng ngày càng chỉ thấy mình cứng hơn trước, vậy em ấy phải tin vào mình, lòng tin ấy cấp cho nó cái hy vọng và cái dũng cảm trong các bước khó khăn của cuộc đời, giúp nó để không phải chịu hàng và kiên tâm tới khi thắng lợi.

Cái xảo thủ với cái chú ý dễ dùng việc trèo thuyền, luyện tập lăm, dũng cảm, chí quả quyết, chần tĩnh, nhanh nhẹn, phục tùng mệnh lệnh trong giây phút, những tính ấy ăn sâu vào tâm trí do sự thực hành lối Hương-đạo thủy đoàn.

Công việc của kẻ làm ở chiến địa, bệnh viện, kẻ cứu hỏa, kẻ hộ tống, kẻ bắc cầu đều có ích cho sự luyện tập cái khéo tay, cái óc tinh, vì rằng em nào cộng tác với nhiều người khác đứng chịu trách-nhiệm về phần việc của mình.

Bơi lội có cái giá trị của nó trong sự giáo dục về tri dục, đức dục và thể dục. nó cấp cho người cái cảm giác mình làm chủ được mặt nước. mình có thể cứu người đắm đuối, luyện tập hô hấp và chân tay.

Khi tôi huấn-luyện cảnh binh ở Nam Phi tôi sai họ đi từng bọn hai người một làm

những cuộc đi ngựa thực xa hai hay ba trăm dặm Anh để dạy họ tự mình tháo vát và dùng trí khôn của mình.

Nhưng khi tôi gặp một anh hơi lãn thần, tôi bắt anh đi một mình, chẳng cho bạn bè nào giúp cả; anh ấy phải tìm lấy đường, kiếm lấy lương ăn của mình và của ngựa mình, làm một tờ trình về cuộc đi thám-hiêm của mình. Đó là học biệu hay nhất để luyện lòng tự-tin và trí tinh sảo. Đó là một phương-pháp mà tôi có thể khuyến bảo không nghi ngại chút nào cho huấn-luyện-viên dùng để huấn-luyện hướng-đạo-sinh của mình.

Trai là trường học tốt nhất để luyện cho đoàn-sinh những tính tốt về tư cách mà ta đang lưu ý tới. Sung quanh toàn những cái hay, đoàn-sinh cõ vũ và hoạt bát, sự vật ở bên mình cái gì cũng có thú vui và huấn-luyện-viên ở luôn luôn bên cạnh đoàn-sinh từ sáng chí tối, đoàn-sinh ấy vui-vẻ thâu-thái lấy những tôn-chỉ mà ta muốn truyền thụ cho chúng. Sống một tuần lễ như vậy bằng 6 tháng giảng bài ở hội-quán, dù các bài giảng ấy hay đến đâu mặc lòng. Đứa trẻ càng ngày càng rõ rằng mình không phải một kẻ non nớt nhưng một kẻ biết điều, người khác có thể tin vào mình để làm trọn một chức-vụ gì, đứa trẻ ấy có lòng

tự-tín. Hy-vọng và nhiệt-vọng tự nhiên này ở trong lòng.

Vì vậy ta nên nhắc luôn cho huấn-luyện-viên chưa có nhiều kinh nghiệm về lĩnh-vực này, điều nghiên-cứu vấn-đề trại đủ hết các mặt

Đi trại tiêu phí mất bao nhiêu, cả giá vé xe lửa, tiền trả lương thực, giá các đồ dùng v. v.

Trại cắm ở đâu, có đủ điều kiện để làm các cuộc chơi và luyện tập của Hương-đạo-sinh không, có gần nơi y sĩ không, các nơi trú-ngụ khi giờ mưa gió không v... v...

Nơi cắm trại có lạnh không, đủ nước dùng và có chỗ phông uế không.

Phương-hướng của trại về phương-diện lấy lương thực, làm bếp, quản-lý ở trại, chương-trình hoạt-động, trò chơi, cuộc nói chuyện quanh ngọn lửa, chơi ở trại v... v... gần ấy vấn-đề phải nghiên-cứu kỹ.

f) Trí tuệ

Quan sát, diễn dịch, tinh sảo, phương kế và nghệ-thuật để tìm dấu đường, giải thích những dấu hiệu, tìm đường bằng địa đồ, mốc đường, ước lượng chiều cao và đường xa, bản đồ trình, dấu hiệu, lâm thời bệnh viện, tin tức hàng ngày, diễn kịch.

Trí thức nào cũng căn cứ vào quan sát

và diễn dịch, hai phương-pháp này có thể luyện bằng thuật theo một vết chân, bằng sự tập đọc các « dấu » (xem *Sách của Hương Đạo Sinh*, chương VI) và cách xếp đặt thành tấn kịch những truyện của Sherlock Holmes.

Thông minh và nhanh trí có thể luyện được nhiều bằng cách tìm đường theo địa đồ, nhận những mốc đường, ước lượng chiều cao và đường xa, đánh dấu những đặc điểm của người, xe, vật, vân vân và làm bản tờ trình về vấn-đề ấy. Những dấu hiệu làm cho trí sắc thêm, con mắt sáng ra và bắt buộc phải chú ý, và tập chung. Lối huấn-luyện thành người giúp việc bệnh-viện lâm thời cũng có giá trị giáo dục như vậy. Huấn-luyện-viên có thể dùng rất lợi những buổi chiều mùa đông hay những ngày mưa ở trong đoàn quán, đề đọc những tin hàng ngày, vừa đọc vừa dùng địa đồ để giảng cho rõ.

Ồ chức các vở hát, diễn kịch có liên lạc tới lịch sử bản xứ đều là cách tuyệt diệu để đưa giắt trẻ em học và diễn đạt không chút hư vinh.

g) Thú sinh hoạt.

Phát triển tinh hài hước, thưởng thức lời nói ý vị hơn là câu pha trò, tư-tưởng cao siêu, thưởng thức cái đẹp, thần kỳ của khoa học, nghệ thuật, văn chương, âm nhạc, thi

cà. Tại sao sự nghiên-cứu vũ trụ đã được nhận là một lối hoạt động thiết yếu trong Hương-Đạo ?

Hương-Đạo và các hội thanh-niên khác nhau chính ở chỗ này.

Điều khác ấy đã tóm tắt bởi một câu mà ông Sam Harrison nhắc lại trong một bài đăng trên tạp chí *Scout Head-quarters Gazette*. Chúng tôi muốn dạy trẻ em, không những kiểm lấy ăn thôi, nhưng còn dạy các em sinh hoạt nữa — nghĩa là, theo nghĩa cao nhất trong những tiếng ấy, hướng thụ cuộc sinh hoạt. Nghiên-cứu vũ trụ, cũng như tôi đã nhắc mấy lần rồi thì phải, cho ta cách điệu nhất để mở rộng tri-tuệ và tư-tưởng của trẻ em và, cùng lúc ấy, nền nhà giáo dục không quên phương-diện này của vấn-đề, nó cho các em cái khiêu thưởng thức cái đẹp trong vũ trụ, rồi trong nghệ thuật, làm cho tới chỗ cung cấp cho chúng trong đời người những thú cao hơn.

Điều này thêm vào điều tôi đã nói về cái hay của vũ trụ : cảm thấy Thượng-Đế là một vị sáng tạo qua công cuộc thần kỳ của ngài và phối hợp điều ấy với một sự thực hiện mạnh mẽ ý-chí của ngài trong sự giúp người, đó là cơ sở của tôn giáo thực hành.

Hôm nọ tôi vào phòng làm việc của một người bạn vừa mới từ trần, trên bàn bạn, bên

cái điều bổ không và cái bao thuốc lá, có quyển sách của Richard Jefferies — *Đồng ruộng và Hàng rào (Champs et Haies)* -- trên trang giấy mở ngỏ, tá đọc câu này : « Quan-niệm về điều thiện của chúng ta chưa được hoàn toàn thỏa đáng. Hình thức cao nhất ta định cho nó ngày nay, là hy sinh thuần túy, việc thiện làm không hề tâm đến thưởng ở trong cõi trần hay ở ngoài cõi đời, không lo đến sự thi hành một kế-hoạch do trí tưởng tượng của ta xếp đặt. Đó là điều ta biết hơn nhất, nhưng điều đó còn xa mới tới chỗ thỏa đáng. Phải tìm một lối ra làm cho thỏa mãn ý-nguyện bề trong của linh hồn hơn lối mà sự cố sức hy sinh mang lại cho ta. Phải tìm cái gì điều hòa với sự cảm giác cái đẹp và lý tưởng. Tư đức không đủ. Tuy tôi chưa gọi tên điều chi thiện, nhưng hình như chí thiện phải liên lạc mật thiết với cái đẹp tuyệt đích của Vũ trụ ».

Nói theo lối khác, ta có thể bảo hạnh-phúc là do tình tự trong tâm phối-hợp với cảm giác bên ngoài mà thành. Chỗ nào lương tâm và cảm quan đều được thỏa-mãn, hạnh-phúc thực hành ở chỗ ấy. Nếu câu định nghĩa của ta mà đúng, câu tương phản cũng chắc chắn chẳng kém gì. Thưởng thức cái đẹp mà lương tâm không yên không thể đem cho ta hạnh-phúc được. Vậy nếu ta muốn trẻ em vợ tới hạnh-phúc, trong cuộc đời ta phải cho chúng

quen làm việc thiện cho người và hưởng-thụ cái đẹp của Vũ-trụ

Cách dẫn đi nhất đề đạt đích ấy, là khoa vạn vật học. Một nhà thi-sĩ ta đã nói : « Trong suối chảy mau có vô số sách, trong tảng đá có điều chỉ thị và đâu đâu cũng có cái hay ».

Từ xưa chả ai mở mắt cho bọn nhi-đồng nghèo khó ; thú vui ấy dành riêng cho huấn-luyện-viên ; làm việc ấy không phải là uổng công.

Một khi trẻ đã thích ngắm cảnh thiên nhiên, trí quan sát, trí nhớ và trí diễn dịch tự nhiên phát-siển và ngấm vào trí tuệ của nó. Những trí ấy ở mãi trong khối óc chúng bất cứ ngành hoạt động nào sau này chúng đặt mình vào.

. . .

Các kỳ quan của vũ-trụ đã dần dần mở ra cho trẻ em biết, ta có thể chỉ cho chúng biết những cái đẹp ở trong đó và tập cho chúng biết những cái đẹp ấy. Khi óc trẻ đã quen thưởng thức cái đẹp rồi, tự nhiên tính đó luyện thêm, cũng như tính quan sát, và mang cái vui cho đám người xung quanh, cả đám tối tăm âu sầu nhất.

Độc-giả cho phép tôi nói phiếm về ông Sam Harrison mà trên kia tôi từng đã động tới ; chúng tôi gặp nhau lần cuối cùng giữa hôm giờ u ám mù mịt ở nhà ga tối tăm của

thành Birmingham. Chúng tôi bị cuốn trong làn sóng đám dân lao động đen những than khói và bọn quân sĩ người đẩy những bùn. Tuy thế, trong khi cùng tiến bước giữa đám đông người tôi rùng mình và tôi quay đầu lại, tôi bước luôn và tôi lại quay lại và nhìn thỏa thích trước khi bước đi. Tôi không tin rằng những bạn cùng đi với tôi để ý đến thái-độ của tôi, nhưng tôi đã phát kiến trong cái lỗ tối om một tia dương-quang nó rắc cái vui mới vào buổi ngày. Đó chỉ là một cô nữ-khán-hộ, mặc chế phục màu nâu, tóc hoe hoe vàng, tay mang một bó hoa cúc vàng và nâu. Có cái gì lạ, các ông sẽ nói. Chẳng có gì thật nhưng đối với kẻ biết nhìn, trong đám tối âm tối thẫm cũng có những tia sáng rực rỡ.

Thông thường ai cũng cho trẻ em không thể thưởng thức cái đẹp và thi ca. Tuy vậy, tôi nhớ một hôm có người cho mấy em coi một bức họa cảnh giông tố ; ông Ruskin bảo trong bức họa này độc có một điểm hòa bình giữa cảnh mưa dồn gió đập ; một em chỗ ngay một vầng trời xanh hiện ra giữa chỗ mấy đám mây tan sé.

Tại sao ta thích thơ điếu này khó cắt nghĩa ; khi trí não trai trẻ có cảnh gì đẹp đập

vào, hình như họ hăm hở diễn đạt bằng lời văn không phải là tản văn.

Đã đành trong tản văn vô số bài có thú vị tuyệt-mĩ; nhưng thông thường, thú vị tuyệt-mĩ hay đi với nhịp và vần. Tuy vậy, người tập làm thơ dễ chú ý đến vần; trong khi anh cố gắng để khuyến khích họ làm thơ, anh sẽ bị bọn thi-sĩ lời làm nhưc óc anh về vần khổ vần sở.

Đừng để thi ca ngã về phía thơ «con cóc», nếu ta có thể... Ta đã có nhiều thơ không kể bài quốc ca. Trong kho thơ của tôi có một bài tuyệt hay, văn quan trọng hơn các tính chất khác, tác-giả bài ấy viết cho tôi đề cập nghĩa rằng, dù rằng tôi có thể tưởng ông là một thi-sĩ (đoán xa ý tưởng tôi lắm) ông chỉ là một người cầm cương xe ngựa, ở một khu thành Londrès. Tôi ưa thơ «con cóc» đáo đẽ, ưa về chỗ nào nó đáng giá:

*Bà tôi bị nhốt
Trong hộp chi-cô-rê.
Khi hộp mở ra
Bà tôi sẽ ra.*

Tiết tấu nhịp nhàng là một hình thức của nghệ thuật, tự nhiên nảy ở trong người, ngay cả trong những khối óc vô học; tiết tấu ta dùng trong thi ca, âm nhạc, trong vận động. Nhờ nó, người đều đặn, có trật

tự. trật-tự có phong thú tự-nhiên, nhất là đối với ngườiگان tạo hóa nhất — bọn mán mọi. Tiết tấu đối với âm nhạc là một sự rõ ràng và thông thường nữa. Bài ca chiến trường của dân Zoulous, bốn hay năm ngàn chiến sĩ hát là một thi dụ hay về tiết-tấu, về âm-nhạc, về thi ca và về các ngón vận động, phối hợp với nhau.

Loài người có tính thích tấu nhạc và nghe âm nhạc ca sường, coi như đàn lờ nói thành âm-nhạc, khiến linh hồn ta diển đạt ra bên ngoài và, khi nó khéo làm, kiếm cái thú vui cho cả người hát lẫn người nghe hát.

Nhờ tính tự-nhiên yêu âm nhạc ta có thể đưa các em vào thi ca và tình tự cao siêu một cách dễ dàng và tự-nhiên. Đó là một cách dẫn đi huấn-luyện-viên dùng để luyện cái vui cho các em và đồng thì nâng cao trình-độ tư-tưởng của chúng.

Bằng chuyên-môu nghệ-sĩ của chúng ta — dùng một danh-từ có thể hiểu lầm, tôi sợ thế — để khuyến-kích trẻ em diển đạt những điều quan sát thấy hoặc tưởng tượng ra, không vì thế mà cố thành nhà nghệ-thuật hay bắt trước họ. Vô số óc trai trẻ kỳ thúy rất lãnh đạm sau dâm ham vẽ, ham vãn rồi có khuynh hướng về cái đẹp trước cảnh thiên nhiên và nghệ thuật.

CHƯƠNG TRÌNH
ĐỊNH CHO ĐỘI NGHIÊN-CỨU

Vấn đề II. — Huấn luyện về tính cách.

LÝ LUẬN

THỰC HÀNH

Tuần lễ I. —
Tuyên lời hứa
và luật.

Lễ nhận vào đoàn một
Hương-đạo sinh. Thí-dụ
thực tế để giảng và tỏ
rõ luật Hương-đạo.

Tuần lễ II. — Đọc
địa-đồ. Nghiên
cứu thiên nhiên
giới. Quan sát và
diễn dịch.

Tìm lấy đường theo
địa-đồ. Nhận những
mốc đường. Ước
lượng chiều cao và
đường xa. Dấu đường

Tuần lễ III. —
Giá trị giáo dục
của trại.

Lập một trại. Cuộc chơi
ở trại.

Tuần lễ IV. —
Chỉ huy một trại,
lương thực, tài
chính, quy tắc.

Dấu hiệu. Dấu hiệu
đánh bằng lửa. Chạy
tiếp sức. Gội bằng còi.

Trại cuối tuần lễ. Đi và tìm đường theo
địa-đồ. Nhận những mốc đường, dựng lều,
làm bếp, chào cờ, cầu nguyện ở trại. Thực
hành những điều luyện tập trong bố
tuần lễ trước.

TIẾT THỨ BA

KIỆN-KHANG VÀ THỂ-DỤC

Kiện khang và sinh lực có một giá trị vô ngần cho sự kết quả, thành công trong một chức-nghiệp và cho tâm hồn vui thích. Điều này cũng dễ nhận thấy. Về phương-diện giáo dục, làm cho người lành mạnh quan trọng hơn học ở trong sách và không kém gì luyện tính cách. Thế mà trong lối giáo dục ở nước Anh ta, kiện-khang đặt sau học sách mà tính cách thì tuyệt nhiên không bàn đến. Lối giáo dục của xứ ta thật là lộn sộn.

MUỐN THÀNH CÔNG
PHẢI THEO THỨ TỰ NÀY :

Tính cách
Kiện-khang
Trí thức

LỐI GIÁO DỤC ANH
THEO THỨ TỰ NÀY :

Trí thức
Kiện-khang
Tính cách

Nhân viên trong giáo giới đều nhận thấy cái lộn sộn ấy và cố sức làm, trong dịp hiện tại, trước khi lối giáo dục chân chính xuất hiện -- thế nào cũng có ngày xuất hiện. Từ nay tới ngày ấy, phong-trào Hướng-dạo có thể làm nhiều điều giúp sức cho các giáo viên, trao cho trẻ em một phần thể dục và

vệ sinh, hai điều cần thiết để đào tạo công dân hữu dụng.

Mục đích lớn của ta là bày cho trẻ em cách điệu nhất để luyện người cho cường tráng, kiện khang, những diêm lăm phải tránh, và dạy cho chúng biết rằng *tự mình có trách-nhiệm đối với sức khỏe của mình.*

Trong chương VI quyển *Hương-đạo-sinh*, tôi từng lưu ý tới vấn-đề này và tôi đặc biệt dẫn huấn-luyện-viên nghiên-cứu căn kẽ những điều nhận xét đầu tiên nó chứng minh rằng: một lối giáo dục như vậy là một sự cần thiết tối khẩn cho quốc gia. Điều nhận xét ấy, chao ơi! ngày nay cũng thiết thực chẳng kém gì hồi trước đây 10 năm, lúc tôi viết sách. Những vấn-đề liên can tới vệ sinh về ẩm-thực, y-phục, đến sự tiết độ, sự trinh khiết đều từng đã động tới, cả những chi-tiết nhỏ nhưng quan trọng về cách điệu hộ thân thể, mắt, tai, mũi, răng, móng tay v.v. Nhưng trong những lời phụ chú này tôi còn diễn đạt một vài ý tưởng đáng gọi chú ý về điều đó.

Tôi biết rằng, nhờ tính ham thể thao, ta có thể dạy trẻ em tập thể dục một cách dễ dàng. Và tôi biết rằng thiếu-niên ngày nay ít nghĩ đến sự dùng thuốc. Vậy không phải ta làm một việc vô hy-vọng khi ta bảo họ nghe vài ý tưởng về vấn-đề thể-dục.

Trung-thành với phương-pháp chỉ định mục đích mà phong trào Hướng-đạo theo đuổi, tôi dự định cho các độc giả cái kế hoạch trong trang sau này.

HẠNG NGƯỜI BÊ TAM ĐẰNG VÀ MỘT ĐẾ - QUỐC ĐỆ NHẤT ĐẰNG

Thể-dục không phải luyện tập thể-lực. Nhưng ta cần dùng đến nó lắm để bổ cứu bệnh yếu của quốc-gia

Trong dịp tuyển binh-sĩ vào lục-quân mới nước ta, những bản báo-cáo đã chứng minh điều tôi đã nói rõ trong quyển *Hướng-đạo-sinh*; một số lớn người bất-túc, những người ấy có thể, với vài cách điều-hộ, một chút khoa học, thành người lành mạnh và hữu-dụng.

SINH LỰC VÀ KIÊN KHANG

Ông George Newman, trong bản báo-cáo rất hay về kiên khang của học-sinh báo ta rằng: cứ năm tên học sinh thì bị một có những ác căn khiến cho không hoạt-động trong cuộc đời được, — ác căn ấy đáng lẽ có thể dự liệu được, ta phải nhận như thế.

Xem các bản báo-cáo ấy, ai cũng phải xuy nghĩ: ai cũng biết ngay sự chạy - chữa là cần; nếu ta luyện trẻ em cấp thì mỗi năm hàng vạn trong bọn đó có thể cứu

được và trở nên công dân đủ sức làm việc mau-mẽ chứ không phải kéo dài một cuộc đời khổ sở và uế-oải.

Tính chất phải luyện (1)	Đức tính liên-lạc	Luật H. Đ.	Lối H. Đ. thực- hành khiến cho có tính ấy
c) Tự trị	Tiết-dộ, thanh-khiết	Luật 10 (2)	Không hút thuốc không ăn quá. Giữa trưa ngủ ở trại, Chơi từng đội. Bắn. Tập đi trên giày.
h) Nghị lực	Phát siêng thể- lực, kiên khang, vệ- sinh riêng, vệ-sinh ở trại ở nhà, vui tính, chữa các liệt điểm về thân thể: khối, mù, câm.	Luật 8. Bảng chuyên môn: chở thuyền, làm bếp, công việc đồng áng, đưa thư, bơi lội. Bảng hướng đạo - sinh hạng nhất	Thể dục, bảng tratrắc lượng, bơi lội, dấu hệu hàng- hải, thân-thể sạch sẽ, thức ăn, trò chơi và những cuộc thi riêng.

1.) Xem bảng trang 58

2.) Luật Hướng Đạo Anh

Vấn-đề không những quan trọng cho quốc-gia và cả cho cá nhân, nhiều người bàn đến việc luyện tập lớp người đang lớn về thể lực theo một nền tảng rộng hơn : một lĩnh-vực mông mênh mở ra trước mặt chúng ta về đường ấy.

Nhưng tôi muốn cảnh cáo huấn-luyện-viên chớ có để mình xoay chiều trên một lối lầm vì tiếng gọi ấy.

Độc giả biết, theo bảng trang 19, làm thế nào và tại sao tính cách và kiện khang là hai đích chính của chủ-nghĩa Hướng-đạo và cả những cách nhờ nó chúng ta cố luyện cho có hai điều ấy.

Nhưng các bạn nhớ rằng không bắt buộc phải tập thể thao đúng lối, người mới được lành mạnh kiện khang.

Nhiều người nước ta ở quân đội về, ở đó họ từng tập theo lối thể dục Thụy-Điền và làm lắm môn thể thao, mắt trông thấy kết quả nào về chúng bạn gầy yếu, họ tưởng chắc chắn rằng Hướng-Đạo cũng phải tập như thế và, nhờ lịch duyệt, họ có thể dạy ta.

Tôi muốn các người ấy hãy khoan một chốc và xuy nghĩ đã. Các người ấy cái có lý một phần thôi.

Lối luyện tập trong quân đội nghiên-cứu kỹ càng cho những người lúc còn là thiếu niên, từ xưa chưa bao giờ luyện tập thân

thể cần thận. Lối ấy trau luyện bộ bắp thịt của những người đã nhớn tuổi, và quân sĩ, với lối luyện tập ráo riết ấy, rất có lợi.

Nhưng lối ấy hoàn toàn là nhân tạo, đặt ra để kéo lấy kết quả từ lúc trẻ chưa từng thu được.

Tạo hóa không bày đặt những cử động không điều hòa. Chiến-sĩ zoulou, ngay cả những người khỏe nhất, hoàn toàn bất trong giống họ, không bao giờ tập theo phương pháp Thụy-Điền. Đến cả bọn thiếu-niên ở giai cấp phong lưu nước Anh, họ chơi bóng tròn, chơi hốc kê, chơi lối đuổi bắt thỏ luôn luôn và họ dùng sự đoàn-luyện thể-lực để người lúc nào cũng hợp thức, ít khi bọn này dùng lối tập hợp-ly để luyện thân-thể sau này.

Chơi giữa giờ, ăn tốt, nghỉ đủ, những cái đó đem lại cho thiếu-niên cái kiện khang, cái sinh lực một cách tự nhiên chứ không chút nào nhân tạo cả.

Điều đó ai cũng chịu. Nhưng về lý-tưởng thì dân dị, sang thực hành ta gặp mấy nỗi khó khăn phải chiến thắng.

Người thiếu-niên ở thành thị hay người lao động ở sương thợ làm cả ngày, không thể ra giữa giờ để tập để chơi. Kể làm việc ở ngoài giờ và bọn thiếu-niên ở thôn đã đáng lý đủ điều-kiện tập luyện hơn vì họ

được ở lộ-thiên nhiều; thế mà ít khi một chú nhà quê biết chơi hay cả chạy nữa.

Khi các ủy-viên thanh tra đoàn sinh, họ thường bắt các em chạy hàng một, nếu có đủ thời giờ và đủ chỗ chạy; điem đoàn sinh để xem bộ dạng ra sao, y phục ra sao, các ủy-viên cho thế là chưa đủ.

Ủy-viên làm thế để xem đoàn sinh do huấn-luyện-viên luyện-tập đã tới mức nào. Coi chúng chạy ta nhận thấy vô số điều hay: vô số trẻ em không thể chạy được, điều này kể là thật.

Bước đi tự nhiên, ung dung, nhẹ nhàng, chỉ do sự tập chạy mới luyện được. Vì không tập chạy nên trẻ em ở thôn quê cũng như dân quê đi chậm chạp nặng nề, hay như dân thành thị bước đi kéo dài (mà người ta có thể theo điệu bộ đi mà đoán tính cách dễ dàng là nhường nào!)

Cuộc chơi có tổ chức.— Muốn chạy không gì bằng làm các cuộc chơi và thể thao. Thường người ta phản đối chỗ này, lấy cớ rằng trẻ em con nhà nghèo không thích chơi — không biết chơi.

Đó chỉ tại xưa nay chưa ai dạy các em ấy chơi và không khuyến-khích các em chơi. Các em sẽ ham chơi khi ta bảo các em chơi thế nào và khi để các em chơi từng đội một, ta có thể huấn-luyện các em về thể lực lẫn đạo đức. Điều mà người các nước

bình phẩm dân Anh là người Anh sùng bái các trò chơi quá.

Điều đó có một vài chỗ đúng ở trong các trường trung học, nếu ta đứng về phương-diện thể-lực, kết quả cũng không lấy gì làm dở lắm.

Nhưng đối với trẻ nhà nghèo, họ chỉ biết nhìn kẻ khác chơi và đánh cuộc về trò chơi

Chính ở chỗ này Hương-đạo chúng ta can thiệp. Ta có thể dạy các em chơi, làm thế ta phát-siễn nguồn vui về sinh-hoạt, vừa làm khỏe người vừa luyện tính cho các em.

Đá bóng tròn, chạy đuổi thỏ, bơi lội và các trò chơi H. Đ. theo ý tôi, đều là cách tuyệt diệu trong thể-dục vì phần nhiều những lối tập ấy vừa không tốn tiền vừa không cần khu đất giữ gìn cẩn thận, vừa không phải xếp đặt tốn phí.

Vận-động không điều hòa hay vận-động quá mạnh đều là lối thao-luyện cao độ ta dùng đến khi ta không có dịp, năng làm các cuộc chơi hay và ta cũng có thể dùng ngoài các cuộc chơi ra miễn là :

1o) Lối tập ấy không hẳn là luyện lính nhưng mà là các môn vận-động mà trẻ em hiểu cùng muốn tập cho mình vì các em biết rằng làm thế có lợi cho mình

2o) Huấn-luyện-viên có một chút tri-thức về toàn-thể-học và cái hại do những môn

luyện dùng cho binh lính đem áp dụng cho các thân thể non nớt và chưa thành lập.

Trong phòng thể dục của quân đội ta thấy dạy lắm môn chơi có giá trị về thể chất cũng như về đạo đức. Binh sĩ mãn khóa rồi có thể giúp ta đem các môn chơi ấy vào đoàn quân hướng-đạo miễn là không bắt trẻ em đang lớn nhọc sức quá.

Phải dùng đủ cách để trẻ em ham thích sự luyện tập thân thể, chân tay, tập những ngón khó khăn một cách can đảm và kiên nhẫn cho đến lúc làm được.

Một lối chế phục toàn đội bất cứ lối gì đều khiến các em xô đến, phát-siển tinh-thần đoàn thể trong sự thao-luyện về thể-lực và khi bắt các em thay quần áo trước và sau khi tập, ta khuyến-khích các em kỳ sát người, lau mình, sạch sẽ.

« Lúc nào cũng khỏe mạnh » thành một vấn đề mà nhà lực-sĩ trẻ chú ý đến lắm. Điều đó có thể thành cơ-sở một nền huấn-luyện quý báu về vệ sinh, ẩm thực, trai tịnh, tiết độ v. v. Nhưng tất cả những việc này như cầu một nền thể dục.

Có dưỡng khí mới khỏe được. — Vừa mới rồi, tôi thăm một đoàn Hướng-đạo-sinh đang tập thể-dục, tập rất khá ở trong đoàn quân. Em nào cũng mạnh mẽ nhanh nhẹn, nhưng khốn nỗi không khí không thể cho. Nói chả ngoa, không khí chả khác gì có

chất độc. Chỗ tập không thoáng khí. Các đoàn sinh tập nặng nhưng việc làm càng hút không khí ô trọc vào càng hồng, đáng lý để máu chạy mạnh. Về thành-tích sự tập thể dục, không khí trong sạch dự một nửa phần và không khí ấy ta có thể hút qua lỗ da cũng như ta hút bằng mũi.

Phải, không khí không khoáng là then chốt của thành công. Chính vì nó mà chủ-nghĩa Hương-Đạo tồn tại để luyện tính thích nơi không khoáng, càng nhiều bao nhiêu càng hay bấy nhiêu. Mới đây tôi hỏi một huấn-luyện-viên, buổi chiều thứ bảy cho thiếu sinh đi chơi đâu, đến một nơi có trại, vườn hay ra ngoài đồng.

Chẳng đi đâu cả. Tại sao? Tại các trẻ không thích. Ngày thứ bảy, buổi chiều, họ thích họp ở đoàn-quán!

Cố nhiên bọn trẻ thích thể, nhưng chính điều ấy ta nên ngăn không cho trẻ làm; mục đích của ta là lôi đoàn-sinh ở buồng đóng chặt cửa ra và trao lại cho họ nơi không khoáng đầy sinh thú.

Alexandre Dumas con viết:

« Nếu tôi là vua nước Pháp, tôi sẽ không cho phép một đứa bé nào kém 12 tuổi vào thành phố. Từ bé tới tuổi ấy, trẻ phải sống nơi không khoáng dưới mặt trời, ngoài đồng, trong rừng, chơi nghịch với chó với ngựa, tiếp-súc với cảnh thiên-nhiên nó làm

cho thân cường tráng, nó mở trí não, trí-tuệ, làm cho óc có hồn thơ và gọi trong tâm hồn tinh hiếu-kỳ có giá trị trong cuộc giáo dục hơn hết thảy các văn phạm của thế giới.

« Trẻ em sẽ hiểu các tiếng động cũng như hiểu cái tịch tịch ban đêm, chúng sẽ có cái tôn giáo hay nhất, tôn giáo mà chính đáng (thuợng-đế) biểu lộ ra trong cảnh tuyệt-mỹ của những kỳ quan hàng ngày.

« Và vào 12 tuổi, người khỏe, tâm hồn cao thượng, đầy trí hiểu biết, trẻ em sẽ có thể hưởng-thụ một nền giáo-dục theo phương-pháp, lúc đó ban bố cho chúng mới phải lối. Lúc đó, sự giáo dục dễ dàng thêm nhiệm vào óc chúng, chỉ trong bốn hay năm năm là đủ.

« Khốn nạn cho lũ trẻ, dù rằng may mắn cho nước Pháp, tôi không phải là vua.

« Tất cả sự tôi có thể làm là cảnh-cáo và hiến một phương-pháp; phương-pháp đó là: Bước đầu của trẻ em trong đời phải là thể dục ».

Nơi cắm trại. - Khó lòng mà không đồng ý với Alexandre Dumas, nhất là sau khi xem các bản báo-cáo của các vũ-quan tuyển lính và của ông Georges Newman.

Trong Hướng-Đạo cũng như thế; nếu ta muốn làm được công việc tốt, ta phải bước một bước thật dài trong lối đã định ấy.

Về việc này, các ông hội-trưởng ủy-ban

H. Đ. đoàn-thể địa-phương, các ông có một dịp đặc biệt để giúp chúng tôi. Chúng tôi cần những khu đất thoáng, nhất là những khu đóng được trại, và dễ đến. Phong-trào càng lan rộng, trại theo lối ấy phải thành những nơi huấn-luyện thông thường, trong tất cả những nơi có Hương-Đạo. Những gian nhà của quân đội càng dễ dàng nhường cho ta bao nhiêu, ta càng cần dành dụm tiền để mua lấy và để dựng trại vĩnh viễn bấy nhiêu. Các ngài không thể làm được điều này ư ?

Vừa làm đủ một công dụng quan trọng, những trại như vậy có hai lần giá trị, trại đó có thể thành trung tâm điểm huấn-luyện cho huấn-luyện-viên. Ở đó ta dạy thuật cầm trạ và sự xem thiên-nhiên-giới. Và nhất là ở đây ta có thể nhuần-thấm tinh-thần chuộng nơi không khoáng, chung dụng với sơn lâm.

Chính đó là mục phiếu đích đáng của chủ-nghĩa Hương-Đạo và then khóa của sự thành của nó.

Sống luôn luôn trong thành thị, ta sợ sai lạc mục đích của ta và lẫn vào chốn han rỉ.

Chúng ta không phải bộ lục-quân học sinh mà cũng không phải một học biếu làm việc ngày chủ nhật nhưng mà một học biếu dựng ở sơn lâm, ta phải đi ra mãi ngoài

nơi không khoáng để cho thân cường tráng, cho tâm-hồn Hưởng-Đạo của đoàn sinh lẫn huấn-luyện-viên được mạnh mẽ.

SỨC TỰ TRỊ

Có tiết độ — Còn nhỏ không nên ăn nhiều cũng như lớn lên chớ nên nống quá. Đó là một bài học về tinh tự trị rằng mình giữ lấy miệng không ăn nhiều cũng không ăn lắm thức ăn — ít người từng có thể ao cái lượng ẩm thực của một trẻ em khi để nó ăn luôn bất cứ thức gì. Mục đích ta sẽ vạch cho các em là phải giữ mình cho bọp cách về đường thể thao.

Tinh có tiết-độ cũng thành một cách giáo dục về đạo-đức chả kém gì về phần thân-thể.

Trinh khiết. — Vệ-sinh về nam nữ tinh là một trong những điều khó khăn nhất và quan trọng nhất của vấn-đề giáo-dục bọn thanh-niên. Vấn-đề này có quan-hệ tới thân-thể, linh-hồn, kiện-khang, đức-tinh và nhân-cách. Cách đây không lâu, chỉ vì một nữ giáo-học cho học-sinh vài lời huấn-giáo về điều này, đã gây nên một trận bão trong dư-luận.

Đó là một vấn-đề mà huấn-luyện-viên bàn tới bằng một cách kín đáo, và tùy từng trường hợp riêng một. Những nhà có chức trách trong học giới chưa thấy chính thức

lưu ý tới vấn-đề này. Nhưng vấn-đề này không thể bỏ sót trong việc giáo-dục nam thiếu niên, càng không nên bỏ sót trong việc giáo-dục nữ thiếu-niên nữa.

Về phía phụ-mẫu và công-chúng có vô số bức tường thành-kiến và e-thẹn hẻo huyên. Ta phải nhận có sự ấy và ta hành-động kín đáo. Đánh dành chính hồn-phận người làm cha làm mẹ phải lưu tâm tới vấn-đề đó ; nhưng lắm người lùi bước trước hồn-phận này rồi tìm cơ thoái thác. Cầu thả như vậy không xa mấy một đại tội.

Bác sĩ Allen Warner từng viết : « Ngày xưa nhiều người từng sợ dạy trẻ em về nam-nữ tính là hình như « hồi dâm » chúng ; nhưng chả cái gì chứng thực điều sợ ấy, trái lại, do kinh-nghiệm ta biết rằng vì không biết tí gì về đường ấy, vô số nam nữ thiếu-niên dấn đuối trong đường sắc dục, hại cả thân-thể lẫn đạo đức ».

Điều bác-sĩ nói rất đúng và tôi có thể bằng cứ vào sự kinh-nghiệm khá lâu thu được ở trong quân-sĩ hay trong bọn người thường. Sự thương luân bại lý ngấm ngấm càng ngày càng thấy tăng ra khiến ta kinh sợ.

Chính chỗ vấn-đề vì cấm giữa bọn đồng-ấu và thiếu-niên nên gọi tính tò mò của đứa trẻ ; kết quả sự dấn dẫm ấy là nó học của bè bạn nó những điều lầm lạc cả.

Hai bác-sĩ Schofield và Jackson từng viết :

« Sự phát-siễn về nam nữ tính của một đứa con trai cứ theo tuổi tuần tự mà tiến ; thực đáng sót sa rằng những thói xấu tập nhiều và thực hành luôn luôn, phần lớn trước khi sự phát-siễn đến kỳ. Nếu cách giải cứu ở trong câu « Một người được cảnh tỉnh trước giá trị bằng hai người chưa được cảnh tỉnh » thì những con trai phải được cảnh tỉnh trước về những điều đợi chúng, vì rằng thời kỳ khủng-khoảng xuân tình phát động đã gần tới và ta không có thể cho một trẻ em nào bước tới thời kỳ ấy mà óc không biết một tí gì về vấn-đề nam nữ tính ».

Chỗ này huấn-luyện-viên có một khu vực rất rộng để làm việc hay. Trước hết ta phải làm cho phụ-mẫu đoàn sinh không phản đối ta về điều ta giảng về vấn-đề ấy.

Sau nữa, cách điệu nhất là vào vấn-đề này một cách tự-nhiên, cùng trong lúc giảng giải về các vấn-đề khác, và thường đứng vào địa vị anh Cả mà nói. Đối với huấn-luyện-viên xưa nay chưa từng làm việc này, vấn-đề ấy bình như khớ gọi, thực ra không khó gì đâu. Và ta không có thể coi trọng nó thái quá.

Riêng phần tôi, sau khi mở đầu cả nghĩa sự sinh thực trong loài thực vật và động vật, tôi thấy điều này làm cảm bọn trẻ em — khi tôi mới nghe câu truyện này lần đầu, tôi cũng cảm như họ — khi tôi bảo chúng điều

trong từng người một, phát-siễn mầm giống. Mầm giống ấy cha truyền xuống con, thế-hệ này truyền xuống thế-hệ khác từ ngày có Adam. Đó là một kho tàng mà Thượng-đế ủy cho người ; người ta có bổn phận giữ nó tới khi lấy vợ và truyền hạt giống ấy cho vợ đẻ sinh thực ra. Quên cái kho tàng, bỏ mất kho tàng ấy là một điều đáng hổ cho người.

Về chi tiết có thể theo sách mà nghiên-cứu.

Nhưng theo từng tuổi trẻ ta có thể giảng cho mỗi trẻ em một khác. Điều cốt yếu cho huấn-luyện-viên, là trước hết phải có lòng tin của từng em và cư-xử với các em như một người anh cả, làm thế hai người có thể thực tình nói chuyện.

Tôi biết bao nhiêu người tuổi trẻ cần có chút tri-thức về vấn-đề này. Tôi biết bao nhiêu người cảm ơn ta khi khôn lớn lên, về những điều mình chỉ bảo cho họ. Ngay cả những câu hỏi đã động đến vấn-đề này trong quyển *Hương-đạo-sinh*, khiến cho tôi nhận được luôn luôn những thư cảm ơn của những người trẻ tuổi mà nhờ sách đó họ giữ mình cấp thì.

Không nên hút thuốc. — Một hôm có người tái bản quyển *Hương-đạo-sinh* sửa lại, trong quyển ấy có câu bảo đoàn sinh không được bao giờ hút thuốc. Cảm các trẻ làm một điều gì thường là một sự hơi nguy hiểm : làm thế

chỉ gọi ngay tinh hiếu-kỳ của trẻ đối với điều cấm làm cho nó thêm thường, và làm trái hẳn mệnh lệnh.

Khuyên các em đừng làm điều gì hay bảo chúng rằng làm thế là đáng bị hay ngu ngốc rồi các em sẽ tránh ngay. Tôi chắc rằng đó là đường phải theo, khi ta khuyên dẫn về nói thô tục, cờ bạc, hút thuốc, và những tật xấu của tuổi trẻ.

Ta phải lập trong bọn trẻ một dư luận, dư luận ấy coi tất cả những việc kể trên như một sự lũ trẻ danh làm đề loè người khác.

Đi trên giầy. — Độc-giả có thể ngạc nhiên về điều dùng cách ngó nghê này để luyện tinh tự-trị hay luyện sức lực. Nhưng sự thí nghiệm từng chứng minh đó chính là một cách.

Độc giả vào phòng tập thể dục ở quân đội thể nào cũng thấy ở đấy quân sĩ tập đi trên xà ngang cách mặt đất hoa thước tây. Người ta nghiệm thấy rằng bắt quân sĩ chú ý vào việc khắt khe này, quân sĩ tập được tinh mình bảo được mình. Về điều này người ta đã thí nghiệm thêm và rõ ràng : người ta nhận ra rằng khi có một người lính bắn sai cho tập mấy môn để lấy binh hành, làm cho người chĩa tinh và chú ý được ngay.

Lối tập này các em rất thích, các em có thể buộc vai chiếc gậy, cầm để lấy thăng bằng, như thế mấy lần đầu người được binh hành hơn

BẮN

Bắn cũng là một cách rất tốt để luyện thể lực và đức tính cho trẻ em. Trẻ thích bắn, tập bắn khiến cho mắt tinh và khiến cho trẻ tập trung tinh-thần, trấn tĩnh và lâu bền giúp cho trẻ tự chủ lấy bộ thân kinh cùng tư-tưởng của mình.

Bác sĩ Kerr, chuyên-môn về y-khoa ở bộ giáo dục khu Luân-đôn, từng viết: « Ta phải làm thế nào cho trẻ tự nhiên gặp việc phải làm, làm ngay, tự trọng, tự tôn. Trong các tiểu học hiện, ta luyện những tính ấy cho trẻ bằng các trò chơi nhiều hơn. Phương-pháp H. Đ. mang vào vừa mới đây có ảnh-hưởng rất tốt về phương-diện này.

« Tập bắn cũng có ảnh-hưởng như vậy. Tập bắn với súng nhẹ bình như là một cách mạnh mẽ kém gì, để luyện tính tự trọng... Tập bắn cung cấp cho trẻ cái dịp cố gắng để tới chỗ hoàn toàn. »

DỪNG LỐI LUYỆN BINH SĨ ĐỂ RÈN THỂ-LỰC

Ta nghe thấy nhiều người khuyên ta dùng lối huấn-luyện quân-sĩ để luyện thể-lực cho đoàn-sinh và, vì lẽ ấy, nhiều người đề-nghị cho trẻ em vào đoàn lực-quân. Hồi tôi còn giúp việc chính-phủ, tôi từng bao lần dùng

đến lối luyện tập ấy ; nhưng nếu ta tưởng chỉ cho trẻ tập theo lối nhà binh mỗi tuần một giờ là ta luyện cho chúng được mạnh và có quân-dung, ta có thể đi tới chỗ thất-vọng.

Lối huấn-luyện nghiêm-cách dùng cho binh-sĩ, hết ngày ấy sang ngày khác, hết tuần này sang tuần khác, thế nào cũng luyện cho người được cường tráng. Nhưng ở chỗ này, những huấn-luyện-viên—toàn tay chuyên-môn về nghề—luôn luôn ở bên học-sinh, luôn luôn bắt họ theo quy-tắc nghiêm-ngặt. Và tuy thế mặc lòng, các ông ấy lắm khi cũng nhầm lẫn, làm cho binh-sĩ yếu quá tim và mắc một vài chứng bệnh khác, ngay cả ở người đã nhớn rồi.

Vả lại, lối huấn-luyện nghiêm cách thuộc về việc giáo-đạo—từ ngoài rèn vào trong—đó không phải một lối giáo-dục khiến trẻ em tự mình học lấy. Đại-tá Petersen, giám-đốc bộ thể-dục Châu Úc, khi nói chuyện với tôi về vấn-đề này, từng bảo tôi rằng ở xứ ông và ở xứ khác, người ta lưu tâm tới điều đó lắm ; ở nước Anh, chúng ta chậm trễ nhiều. Về thể-dục, chính-phủ bên Úc không trông cậy một chút nào về lối cưỡng bách đầu-quân, hay về lục-quân học-sinh, dù rằng các cơ-quan ấy đâu cũng có. Thể dục hoàn-toàn dạy ở học đường. Và các thầy giáo phải sành sỏi về môn mình dạy, có

đủ tri thức về toàn-thể-học, không thể cái nguy bắt trẻ làm việc quá độ tất lớn lắm.

Về sự dùng lối huấn-luyện nghiêm cách trong Hương-Đạo tôi đã thường nhắc huấn-luyện-viên chớ dùng, chớ dùng thái quá. Không kể đến lời phản đối của các phụ huynh có thể coi đó là lối luyện trẻ làm binh sĩ, chính tôi tôi cũng phản đối, vì rằng một huấn-luyện-viên tâm thường không thể nhận thấy cái mục đích cao lớn của Hương-Đạo (giúp cho cá-nhân hoàn toàn phát triển) và không đủ cá tính để dạy trẻ em theo mục đích ấy ngay cả khi mình nhận thấy, quay về lối huấn-luyện nghiêm cách để cho trẻ em một chút uy-dung và để các em đi đứng ra vẻ lúc trình-diện. Trái lại, có huấn-luyện-viên lại phạm nỗi bất cập về vấn-đề uy dung, những ông này lại để đoàn sinh đi đứng trẻ nãi ngoài phố không có quy tắc gì, không có nghi-dụng gì. Thế lại tệ bằng mấy sự thái quá. Ta phải giữ mực vừa phải: huấn-luyện trẻ em vừa đủ để bảo các em cái điều ta muốn chúng có về chỗ bề mặt và truyền cho các em một tinh-thần đoàn thể khiến các em cử chỉ đúng lối và cư-xử như người lớn để nêu danh dự cho đoàn. Muốn được thế, thỉnh thoảng cũng cần dùng qua lối huấn-luyện nghiêm cách, nhưng ta chớ lạm dụng để phương hại tới những cái có giá trị hơn trong sự giáo dục đoàn sinh.

Tôi biết một đội quân rất khá, trong đó lính mới chỉ chịu qua loa lối huấn-luyện nghiêm cách thôi. Một khi viên huấn-luyện chúng bảo họ biết cách cử chỉ thế nào rồi, viên ấy bảo họ rằng khi nào mọi người thuộc lối đi đứng chào hỏi rồi ai muốn đi chơi hay làm công việc đều được dài như bọn lính cũ đã chịu huấn-luyện. Tự ý họ huấn-luyện lấy mình không cần phải ai dạy bảo theo lối nghiêm cách hết tuần này sang tuần khác. Bọn lính mới tự mình luyện tập lấy mình và luyện cho nhau, kết-quả họ làm xong thời-kỳ lính mới nhanh gấp hai bọn huấn-luyện theo cách nhà binh trong các đội khác.

Một lần nữa, giáo-đạo với giáo-dục trái ngược với nhau. Sở-dĩ có kết quả ấy là vì ta nuôi trong lòng người tâm dục-vọng và ta bắt họ tự mình chịu lấy trách-nhiệm. Và theo ý tôi đó là cách có thể giúp nhiều cho trẻ em nẩy-nở về thể lực.

Nhưng rút lại càng cấp cho trẻ em không khí trong-sạch, đồ ăn lành, và để các em nghỉ đủ giờ, lại luyện đoàn-sinh lành-mạnh, cường-tráng, hiệu quả bằng mấy dùng lối thể-dục hợp-lý hay lối luyện quân-sĩ bất cứ trong bao nhiêu lâu.

Thể đo thân thể. — Muốn cho trẻ em hiểu thấu trách-nhiệm của mình trong sự luyện-tập chính thân mình, chúng tôi đã công

bổ một lối thể dục cho các trẻ em. Trên thể đó cứ theo tuổi mà biên chiều cao và số cân trung bình, ta biên vào đây những thành-tích về sự trác-lượng thân-thể đoàn-sinh và nếu em nào chưa tới số trung-bình, bất cứ về điểm gì, huấn-luyện-viên bảo cho em ấy nên tập theo cách nào để bổ-khuyết chỗ thiếu-thốn ấy.

Bơi lội . Có lẽ Đan-Mạch là nước tân tiến nhất về việc huấn-luyện lớp người đang lên. Na-Uy và Thụy-Điễn theo ngay chân nước Đan-Mạch. Tôi từng nhận thấy trẻ em Đan-Mạch bơi lội rất khá. Bên ấy, môn bơi lội được coi là cách hay nhất để luyện thể lực. Ở Copenhague, có hẳn học hiệu lớn dạy bơi lội. Mỗi học hiệu dùng được một ngàn tới ngàn rưỡi trẻ em. Ở Stockholm, học hiệu thường cũng có bể bơi cho trẻ em và hầu hết học-sinh biết bơi ; bơi lội cũng thuộc về giáo-dục.

Bơi lội có những lợi này :

Học-sinh nào cũng thích bơi, em nào cũng ham tập bơi.

Học-sinh quen thói sạch sẽ.

Học-sinh thành can đảm trong khi tập bơi.

Học-sinh tập được sự tự tín, một khi biết bơi.

Học-sinh làm nở bộ ngực và các cơ-quan về bộ hô-hấp.

Học-sinh làm nở bắp thịt.

Học-sinh biết cách cứu vớt người đắm đuối và tìm dịp cứu vớt người.

Đánh giấu hiệu. — Tập đánh giấu hiệu, vừa luyện trí-tuệ cho trẻ em, vừa luyện chân tay cho chúng vì nó bắt người và hai tay cử động cùng luyện-tập nhỡn-quang cho linh lợi.

Bơi thuyền để làm nở bắp thịt và đoàn sinh cũng thích môn tập này lắm. Chúng ta cho phép các em luyện môn này khi nó đã biết bơi, vì vậy nhiều trẻ nhân muốn được bơi thuyền mà cố tập bơi lội.

Các môn luyện tập thân-thể. — Sáu môn luyện tập tả trong quyển *Hướng-đạo-sinh* (chương VI) gồm hết những môn cốt yếu; tôi đã cắt nghĩa rõ tại sao. Những môn ấy có thể dạy đoàn sinh tập mà không nguy hiểm gì, dù các huấn luyện-viên không có tri-thức chuyên-môn về toàn-thể-học. Về lắm môn tập khác đôi khi ta dùng, ta không thể nói chắc như thế được.

KIỆN-KHANG VÀ VÊ-SINH

Sạch-sẽ. — Sạch-sẽ ở trong lòng cũng như sạch-sẽ ở ngoài thân thể --- tôi đã cắt nghĩa trong quyển *Hướng-đạo-sinh* (chương VI) — là một điều quan trọng đặc biệt cho sự kiện-khang.

Khi nào trẻ em không có thể tắm được, ta cần luyện cho các em thói lau mình bằng

khăn cứng và ướt. Ta có thể dùng trò chơi « Các anh giết con nhặng này », để nhồi vào óc đoàn-sinh rằng cần phải sạch sẽ vô cùng. Làm cho người hiền biết châu ruồi truyền những mầm bệnh nhỏ bé đến thế nào, và chất độc ghê-gớm của những mầm ấy đủ làm hại người thế nào, đó là giúp một việc hay cho mọi người.

Không khí mát mẻ. Trong quyển *Hương-đạo-sinh* tôi từng nhắc mọi người chú ý tới sự quan trọng phải hút không khí mát mẻ và trong-sạch. Không mấy người hiền rằng không khí trong một buồng kín hay một toa xe-lửa đông hành khách là độc.

Lương thực. — Lương thực là cái quan-trọng nhất cho trẻ em đang lớn; tuy vậy nhiều người có con không biết tí gì về điểm này, và cố nhiên những trẻ em nữa. Huấn-luyện-viên cần có chút tri-thức về điểm này vì nó có ảnh-hưởng lớn tới kiện-khang và năng-lực của các trẻ em, nhất là khi đi trại.

Về lượng, một trẻ em từ 13 tới 15 tuổi cần đến 80 phần trăm của lương ăn của người lớn. Nếu ta để nó tự do, nó có thể làm đến 150 phần trăm.

Bữa ăn phải hết sức dẫn-dị và cố đừng có pha lẫn pha lộn: hoặc bằng chất thảo-mộc cả (ví dụ: bánh bằng lúa mạch, rau và quả) hoặc toàn thức ăn lấy ở loài động vật (súp, thịt, phó mát). Thức ăn lấy ở loài động vật

chứa nhiều chất *protéines* và chất *prctéines* rất cần cho sự cấu-tạo cơ-thể. Thức ăn lấy ở loài thực vật mang cho thân-thể ta nhiều chất muối thiên tạo rất cần.

Hướng-đạo-sinh tàn tật. — Nhờ Hướng-Đạo, vô số trẻ què quặt, câm điếc và mù-lòa đến ngày nay được mạnh hơn, vui sống hơn và có hy-vọng hơn, mà trước kia chưa từng bao giờ được.

Những bản báo-cáo của các y-sĩ cùng khán-hộ chữa bọn tàn-tật ấy gửi lại cho tôi khiến tôi có hứng thú hơn như g bản tường-thuyết một cuộc họp lớn bày sự tiến-bộ của các đoàn sinh khỏe-mạnh. Vì muốn đỡ các bằng cấp chuyên-môn, các em tàn-tật ấy từ chuyên-môn này tập sang chuyên-môn khác, tập luyện mà thu được kết quả rất tốt về thể chất cũng về tâm-tính.

Xem số bằng chuyên-môn bọn đoàn sinh tàn tật cố-chí đạt được kể cũng là lạ. Ngay cả các trẻ mù, cố gắng chúng cũng trở nên người khán hộ, đàn lại, thổi kèn, nhạc sĩ, thông ngôn, thầy dạy võ, phá hoang, coi trại nuôi gà vịt, thông tin bằng Morse.

Huấn luyện-viên có thể cộng tác với các thầy giáo. Theo bản báo-cáo của bộ giáo dục bọn trẻ em trong học đường sở dĩ có nhiều cái bất túc về thể-chất là vì nguyên nhân sau :

Ăn không đủ nuôi và không thí h hợp,

hoàn cảnh xấu hay bị bỏ dơng, thiếu không khí trong sạch, chỗ ngủ thiếu điều-kiện, ngủ thiếu giờ, ngoài giờ học phải làm thêm, bản thiếu, lớp học không vệ sinh, sinh ra đã yếu, tật bệnh (thở đặng miệng, răng hỏng, có nấm trong mũi, ho, ho lao, đau tim, tê thấp, yếu đuối).

Huấn-luyện-viên có thể, trong vô số trường hợp giúp các thầy giáo sửa chữa những chứng tật đó ; thầy giáo cũng vậy, các thầy có thể giúp huấn-luyện-viên bằng cách báo cho biết những kết quả của buổi y-sĩ khám-nghiệm về tim, thị quan, thính-quan, về răng vắn vắn của các trẻ em. Hai bên cộng-tác với nhau như vậy, có thể giúp đỡ nhiều trong sự tăng tiến thể-lực cùng phúc kiệc-khang của bọn trẻ mà người ta ủy cho mình.

Theo bản báo cáo của bộ giáo dục ta cũng nhận thấy rằng trong bọn trẻ em từ biệt học hiệu vào đời làm việc :

10 phần trăm thị quan kém
 1 phần trăm mắc chứng lao
 40 phần trăm răng hư hỏng (chỉ có 10 phần trăm răng hoàn toàn tốt).

3 phần trăm bị điếc.

2 phần trăm đau tim.

Một số lớn người yếu đuối nước ta có thể trở nên công-dân tốt được lắm, chớ không đến nỗi thành một mối đau khổ cho bản-thân họ trước và một gánh nặng cho

quốc-gia sau, nếu họ được những nhà từ-tâm cùng những huấn-luyện-viên trông nom cho. H. G. Wells tả chân hải-quân nguyên-súy Nelson « là một kẻ mảnh rẻ, chột mắt, cụt tay và hay say sô ng. » Có thể thế được, nhưng Nelson có cái can-dảm mạnh mẽ của con lợn lòi và đã cứu được nước ta. Đại-tướng Wolfe, ông ấy cũng gầy yếu. Khi mới lọt lòng, Voltaire đã bị đặt lên một chiếc ghế như đứa trẻ vút đi, nhưng thân-phụ ông ấy vô ý ngồi lên khiến con bật tiếng khóc lên. Lúc thơ-ấu, Napoléon yếu ớt, Théodore Roosevelt cũng vậy và vô số người khác, những người ấy chỉ nhờ nghị-lực và chí-khí của họ mà vượt hết các tật về phần thể-sắc và cùng trở nên người quý giá cho quốc-gia họ.

CHƯƠNG TRÌNH ĐỊNH CHO ĐỘI NGHIÊN-CỨU

Vấn-đề III. — Thể-lực

VẤN ĐỀ

NGHIÊN CỨU VÀ THỰC HÀNH

Tuần lễ thứ nhất.— Ăn tục, tại sao ăn tục ?

Tự trị

a) Tiết độ

b) Trinh-khiết

ăn tục có kết quả thể

nào ? Uống rượu, hút

thuốc, đánh bạc sinh

ra nhưng tai hại gì ?

tại sao thói ấy phát sinh, nó đưa ta tới đâu. Làm thế nào dự phòng được thói dâm dăng, tại sao nó phát sinh, tình dâm dăng tại hại thế nào, dùng cách gì thắng đoạt được nó, làm thế nào khuyến nhủ trẻ em cho không mắc phải. Trò chơi và các môn tập. Bình hành. Bắn súng. Trẻ đang lớn cho nghỉ buổi chưa.

TOÀN-THỂ HỌC

Tuần lễ thứ hai. —
Thân-thể phát-
siển

Sáu môn tập cho Hương-đạo-sinh, tại sao dùng nó và làm thế nào thi-hành nó cho đúng lối.

Vừa tập vừa biên kết-quả : bước Hương-Đạo trong một nửa lý (mille) chạy 100m, nhảy cao, ném bóng cricke để xem xem thể-lực Hương-đạo-sinh đã phát-siển chưa.

Cách câu và đo các trẻ em. Lối huấn-luyện

nghiêm cách dùng
cho Hưởng - đạo - sinn,
đầu côn, quyền-thuật,
đánh vật, cách khám
nghiệm trẻ em bị chứng
daltonisme (nhìn lấm
mẫu).

Tuần lễ thứ 3. —
Kiện-khang của
cá-nhân

KHÔNG KHÍ MÁT MỀ
GIÁ-TRỊ VỀ SINH-LÝ
CỦA DƯỠNG KHÍ

Thở thực xâu : làm thế
nào trẻ em tập cho
đúng. Sự hiếu động coi
như triệu chứng thân
thể phát-đạt. Về vận-
động, giấc ngủ và
lượng thực, thể nào
là đủ lượng. Cơ qua
nội bộ và sự vận-động
của nó, giá-trị dưỡng-
sinh của các thức đồ
ăn, tập nấu ăn. Môn
tập kể trên, võ Nhật-
Bản.

Tuần lễ thứ 4. —

GIÓ VÀ ÁNH SÁNG,
NGUYÊN - NHÂN VÀ
PHƯƠNG - PHÁP

Vệ sinh, nhà tiên
nhà tắm vân vân

Vi-trùng, vi-trùng là gì ?

Tại sao nó đi khắp các nơi.

Tắm hay lau mình khăn nhưng lau mạnh. Bàn tay, móng tay sạch sẽ vân vân.

Giữ răng thế nào cho bền ? giữ mắt thế nào ? Thở bằng mũi. Tập làm người «đảm nhận công việc»

Trại cuối tuần. — Làm những môn vận-động quan trọng nhất trong các môn kể trên và các trò chơi ở trại để giúp thân-thể phát triển và người lành mạnh ví dụ như : bơi thuyền, chạy bắt thỏ, tập điền - kinh, bóng tròn, bóng dõ ; lều giữ thật sạch, bếp sạch đổ rác, hố vệ-sinh. Làm bếp ở trại một cách ngon lành. Phòng cửa thương ở trại. Chỗ phơi quần áo vân vân.

TIẾT THỨ TƯ

Đề doanh-nghiệp

Đứng về phương-diện quốc-gia, xã-hội ta nhan nhản những người phân lợi, hạng giàu có mà hạng nghèo cũng có.

So với các nước, tính về dân số, nước ta kể là nhỏ và chúng ta cần dùng đến việc làm của từng người một của giống ta nếu chúng ta muốn đương đầu với các dân tộc khác trong cuộc cạnh-ranh trên thương-giới và thực-nghiệp giới. Tuy thế, hiện nay ở nước Anh ta, trong sự dùng nhân công có một cái lãng phí ghê-gớm. Điều đó là tại nền giáo-dục bất túc hơn cả. Ta không dạy cho đại đa số trẻ em ta yêu sự cần lao. Ngay cả khi ta bảo cho các em một lối hoạt-động về chân tay hay những tri-thức cần dùng về công việc, ta không giảng giải cào chú-g cách dùng những cái đã biết ấy để kinh doanh một nghề-nghiệp, ta không nhóm ngọn lửa đức vọng trong lòng chúng. Khi chúng là con số vương thường ta lại đặt vào lỗ tròn. Không thể bảo lỗi về ai cả, về thầy học, về cha mẹ hay về lối giáo-dục, ta chỉ biết sự thực có thế. Vì vậy, ta đề

bọn trẻ trôi dạt và thành những kẻ du thủ du thực, mà bản sinh nó không có tích ấy. Những dân du thủ du thực ấy tự họ họ bị đau khổ đã đành, đối với quốc gia, họ thành một gánh nặng, lắm khi một mối nguy hiểm. Phần đông những người thành tựu ít nhiều, đáng lẽ làm hơn thế nữa, nếu được huấn-luyện một cách thiết-thực hơn. Đối với Hương-đạo-sinh, ta có thể thi hành đôi chút để chữa những tật ấy. Ta có thể thi-hành đôi chút để cấp ngay cả cho một em nghèo nhất một xuất-phát-điểm và một hạnh vận trong đời. Tổng-chí ta phải nuôi lòng hi-vọng trong óc các em và cấp cho các em cái khéo chân khéo tay.

Làm thế nào? Cố-nhiên ta nghĩ tới bằng chuyên-môn. Dù ta gọi là « nghề », nhưng bởi mức thi thấp kém của ta, đó chỉ là những cuộc « tiêu-khiển » thôi. Và lại, những cuộc ấy định tâm bày ra để khuyến-khích các trẻ em vừa làm cho bước đầu tập nghề dễ dàng hơn. Đối với thiếu sinh nhiều tuổi hơn, tức là tráng-sinh, « tiêu-khiển » ấy thành lối huấn-luyện về chức-nghiệp theo thứ-tự ý tưởng mà luật-pháp đã dự-định về chức-nghiệp giáo-đục. Trước tuổi ấy, chuyên-môn của chúng ta giữ giá-trị riêng của nó; nhờ môn chuyên-môn ấy, đoàn-sinh tập dùng ngón tay của mình, khối óc của mình, tập yên sự cần lao. Đối với đoàn-sinh giàu

Tính tốt phải rèn ()	Điều phải làm để có tính tốt ấy	Bảng chuyên môn giúp vào việc rèn tính ấy Luật H.Đ.	Lối Hướng-dạo thực hành nhờ nó ta rèn tính tốt cho trẻ em
c) Tự-trị	Vâng lệnh. Tiết-kiệm. Vui tính. Can đảm	Điều luật 2, 7, 8, 9, 10 (2)	Luật: Hướng-dạo. Sinh-hoạt ở trại, quy-tắc của trại, lối huấn - luyện nghiêm cách dùng về lễ-nghi, tập chữa cháy, xếp lên xe và dọn ở xe xuống, hàng hái, bắc cầu, quỹ dành tiền ; không bút thoốc ; trò chơi cần phải vui tính, kiên nhẫn và tuân theo thể lệ chơi.
b) Năng lực	Dục-vọng, thể-lực, tháo - vát, nghệ - nghiệp vui tính	Bảng - cấp chuyên-môn King's scout. Hướng - đạo thủy đoàn, thợ mộc, thợ chỉ, thợ nề, thợ in, thợ đan	Tuáo vát ở trại, đưa đến công việc bẫy cầu mở đường, các công việc đó đưa tới nghệ - nghiệp, các môn tập để luyện thể lực, thủ công.

(1) Xem trang 58

(2) Luật Hướng-dạo Anh

các chuyên môn Hương-Đạo có thể là những trò tiêu-khiển mãi mãi. Bằng chuyên-môn của chúng ta có thể luyện một đoàn-sinh nghèo thành tay thợ khéo vào đời nên nghề. Dù giàu hay nghèo, đoàn-sinh của ta khó lòng thành kẻ du thủ du thực. Những trò « tiêu-khiển » của ta là thuốc phản độc cho vớ-số trò chơi làm hư hỏng người.

Song chuyên-môn và nghệ-nghiệp vị tất đã đủ làm cho trẻ em kinh-doanh nên một chức-nghiệp nếu các em không có vài ba đức-tính tốt đi kèm. Như người thợ phải mình trị nổi mình, phải thích hợp với lối huấn-thị của người dùng mình, phải ăn uống có tiết độ, làm được việc và có ý muốn làm việc. Người thợ tốt phải có năng lực, năng-lực ấy phần lớn trông vào đức-vọng, trí sảo của mình, tài tháo vát và thể-lực của mình.

Bây giờ ta làm thế nào luyện được những tính ấy cho các đoàn-sinh? Phương-pháp tiến dần ta dùng đề rèn cho trẻ em có những tính ấy kê rõ trong bảng trang trên.

PHẦN VIỆC CỦA HUẤN - LUYỆN - VIÊN

Dùng lối hương-đạo, ta có thể dự-bị một cách thiết thực thế nào cho một trẻ em kinh doanh chức-nghiệp của nó. Nhưng đó

chỉ là một sự dự-bị. Huấn-luyện-viên có thể làm hơn nữa nhiều để giúp trẻ em vào đời thành công.

Trước hết ta bày rõ các cách bởi đó đoàn sinh ta có thể cải-thiện các tri-thức thiếu cần nó từng thu được khi làm đoàn sinh ; ví dụ ta bảo họ nơi nào họ có thể đổi các cuộc tiêu-khiển thành hẳn nghệ-nghiệp. Huấn-luyện-viên có thể chỉ rõ chỗ nào đoàn sinh có thể hấp-thụ một nền huấn-luyện chuyên-môn cao hơn, làm thế nào mà có học bổng, làm thế nào mà vào tập việc trong một nhà máy, làm thế nào học tập để thành chuyên nghiệp, gửi tiền để dành ở chỗ nào, làm một bản kinh-phí như thế nào, dùng cách gì để người mượn mình, giữ sổ sách thế nào, v. v.

Vả lại, khi huấn-luyện-viên chính mình biết rõ sở tìm việc, cách nhờ sở tìm việc thế nào, biết rõ điều-kiện cần trong sở công, trong lục quân, hải quân, và nghệ-nghiệp khác, huấn-luyện-viên có thể theo chỗ mình biết về khuynh-hướng của trẻ em mà khuyên chúng tùy tài năng chọn lấy những nghề hợp với mình nhất ; như thế là giúp cho các em một cách có hiệu và vô giá.

Muốn thành những việc kể trên, huấn-luyện-viên phải chịu khó và bởi đến nơi đến chốn những điều cần biết. Ta chỉ chịu khó một chút là ta giúp cho cuộc đời của vô số em sung sướng hơn.

MUỐN THÀNH CÔNG CẦN CÓ NHỮNG ĐỨC TÍNH GÌ ?

Một nhà đại thương-mại nước ta, ông Gordon Selfridge, từng có nhã-ý gửi cho tôi biết một vài ý kiến để dự-bị trẻ em vào làm việc trong các hiệu buôn. Ông rất tin câu nói của Robert Louis Stevenson : « Tiến lên mà có hy-vọng còn hơn là tới đích, và sự thành công đích đáng nhất là ở trong căn lao ».

« Một trong ngàn muôn cái hay của đời người là tiến theo đường phải ».

Đây là một trong những cách-ngôn mà ông Selfridge thêm-nhiệm vào óc của những người giúp việc ông : « Người nào cũng phải hành-động luôn luôn như là sau mình có một người cạch tranh khôn khéo và lợi-hại, và phải cố làm cho hết sức đủ ngăn kẻ địch không cho chiếm chỗ của mình. »

Quyển chỉ nam ông xuất-bản cho người làm của ông nói rõ rằng những tính sau đây mà chúng ta luyện cho đoàn-sinh có một giá trị lớn để giúp trẻ em doanh-nghiệp trong một hãng buôn. *Tuân theo huấn-lệnh một cách tuyệt-đối* và tin rằng làm thế tức là giúp một phần vào sự phát đạt của hãng.

Nghị-lực : Có bao thì giờ được dùng, dùng cho thực khéo « Trong một số nhiều người làm, mất thì giờ là một điều quan

trong năm. Nếu một trăm người làm mà mỗi người mất năm phút, mỗi ngày thành thử mất tám giờ và mỗi năm một trăm ngày.»

Lễ độ. « Chúng tôi muốn các người giúp việc đối với nhau đều có lễ-độ » — « Các ông phải làm cho khách đến thăm cửa hàng ta hay đến mua hàng cảm thấy được ta đón tiếp chu chí. »

« Được những người bán hàng làm việc vui vẻ tiếp đãi thì bao giờ khách hàng cũng thích lại. »

« Những người vào hàng cốt chỉ để xem có thể thành khách hàng rất tốt nếu ta đưa khách xem đồ hàng một cách nhã-nhạo và có ý-ohi. »

Sáng suốt. « Một người làm không nên bo bo chỉ biết riêng về một việc mình làm, nhưng mình phải thấu-thái những tri-thức chung về các ngành khác để có thể khuyên khách hàng dùng thứ nọ thứ kia và để mình có thể lên những địa vị cao hơn nữa »

Y phục và dung-nghi cho lễ-chỉnh. « Điều đó rất có ảnh-hưởng để đề-bạt ai, khi người ấy muốn kiếm một chỗ làm hay thăng-chật ». »

Bền-chí. Theo ý tôi, trong các đức tính đưa người tiến xa trên đường thành công, hai tính này cần nhất : *tập-trang-trí-tuệ* và *bền-chí*.

« Anh mà cố gắng chốc lát một thì không bao giờ tới đích. Phải dùng công phu lâu

bên mới có kết quả. Chính vì lẽ đó mà ở trong đời, người có chí thường đánh bại người có tài ».

Tôi hoàn-toàn tán thành những tư-tưởng kể trên và nếu ai nhờ tôi tóm tắt lại thành một phương-châm để giắt trẻ em thành công trong chức-nghiệp mình, tôi sẽ biên :

« Làm rõ kiên-tâm và làm cho người cần đến mình ».

Về câu này ta có thể làm một bài giảng rất thực-tế và phác một nền giáo-dục có công hiệu. Đối với một đứa trẻ dù nó chỉ làm một kẻ chạy việc thôi, còn gì phấn-khởi tinh-thần bằng được biết mình bước chân lên con đường tiến-thủ, nếu nó làm những việc chủ ủy cho một cách chơi chầy, đến nỗi chủ phải nhận rằng không ai chạy việc giỏi hơn nó. Nhưng người chạy việc ấy chớ có thấy một đôi khi chán ngán hay mỏi mệt mà ngã lòng . — « Kiên-tâm và làm lâu được việc gấp mấy sức hùng dũng và hung hăng. »

LẤY CÔNG VIỆC KHAI-PHÁ LÀM ƯỚC ĐẦU

Chính ở trại mà ta qua bước đầu dễ-dàng nhất để đưa con trẻ tới chỗ thích thủ-công, dựng lều, chặt cây, bắc cầu, làm tam các đồ dùng ở trại như móc nồi, đèn nển, vân vân, làm lều, dệt đệm vân vân... như tôi từng đã-

động tới trong quyển *Hướng-đạo sinh*. Đoàn-sinh cho những công việc ấy thực-dụng và khiến cho sự ăn nằm ở trại được sung-sướng.

Sau khi đã bắt đầu làm những công việc ấy trong những buổi họp mùa đông, đoàn-sinh ta càng hăm hở làm ở đoàn-quán những thủ-công nhỏ do đó chúng vừa kiếm được tiền vừa kiếm được bằng chuyên-môn về khéo tay.

Về vấn-đề này, tôi xin mách những đề-nghị thiết-thực của ông Ben Wilde trong tập *Scoutmasters' Training Course* (số 2 Birmingham) trong bài « Nói về các bằng chuyên-môn và cách luyện lấy bằng chuyên-môn ».

CHỨC-NGHIỆP GIÁO-DỤC

Trong các lời khuyên dùng để giúp một đoàn-sinh chú-ý vào công việc nhỏ, A. Pruden viết :

« Trước hết anh đưa đoàn-sinh xem bản chép các chuyên-môn có cấp bằng và anh bảo em đọc kỹ trong quyển *Hướng-Đạo-sinh* tất cả những đoạn nói về chuyên-môn mà các em thích nhất. Sau khi làm thế rồi, đoàn-sinh sẽ không do-dự gì về việc chọn chuyên-môn.

Huấn-luyện-viên có thể giới-thiệu đoàn-sinh với một nhà chuyên-môn, nhà ấy sẽ vui lòng giúp em ngay. Nếu đoàn-sinh ấy

mười bốn tuổi, ở thành Londres, thì Hội-đồng hàng quận sẽ để em theo một lớp dạy tối riêng về môn em đã chọn và nhân đây sẽ truyền thụ cho em vài bí-quyết về nghề.

« Nếu đoán-sinh khéo chân tay, dù mới chỉ mười ba tuổi, cũng có thể xin vào học ở Công-nhệ học-niên ở Southampton Row miễn là được hiệu-trưởng thừa nhận và đã học sang năm thứ bảy; em ấy sẽ được tập nghề kim-hoàn, nghề làm ngọc, nam kim-cương, nam ngọc, trạm kim-khí, nghề khắc vàng, nghề khắc, nghề nặn vân vân... Nếu em anh mới ở năm thứ sáu, em đó có thể vào trong học-biểu ấy mà tập nghề ấn-loát, đóng sách vân vân... Học-phí không nặng lắm và nếu gia-đình đoán-sinh thật nghèo, học-phí ấy lại được giảm hay miễn hẳn. Rồi lại còn có cả một viện dạy nghề làm trưởng bọ nấu ăn nữa; đoán-sinh có thể đến theo học.

« Đến khi mười sáu tuổi, đoán-sinh ra đoàn rồi, huấn-luyện-viên không lờn mấy nổi công để thu xếp cho em vào tập việc năm năm và có lương trong một hãng buôn vững chãi. Trong khoảng năm năm ấy em đó có thể kiếm được nhiều kết quả; em đó có thể đi học các lớp học tối và xin được học bổng của « London County Council », bạn hữu em đó sẽ nhận thấy tài nghệ của em và khi em

đó được rảnh việc, có thể làm những hóa-phẩm bán được và có giá trị mỹ-thuật.

« Đến hai mươi một tuổi, đoàn-sinh thành người, đoàn sinh có thể chắc có một địa-vị (tùy tài năng kỹ-thuật của em), từ 100 tới 200 Anh kim một năm. Như thế là các đoàn-sinh khi đọc cuốn sách nhỏ này sẽ nhận thấy rằng trong lúc đi xâu vào một chuyên-môn, đoàn sinh đã có dịp bắt đầu một chức-nghiep sung sướng và thịnh-vượng. »

CHỨC-NGHIEP

Huấn-luyện-viên đã biết tâm tính của đoàn sinh mình có thể sánh-sỏi hơn hết mọi người để khuyên đoàn-sinh và cha mẹ đoàn-sinh về sự chọn chức-nghiep.

Điều thứ nhất, huấn-luyện-viên phải phân biệt những nghề-nghiep có tương-lai cho đoàn-sinh và những chức-nghiep không có tiền-đồ. Những chức-nghiep kể sau thường kiếm được nhiều tiền ngay lúc đầu. Số thu hàng tuần trong gia-đình nhờ đấy tăng lên và những cha mẹ không lo dự bị con cái vào một chức-nghiep nhất định, thường chọn những nghề ấy cho con mình.

Những chức-nghiep có tiền-đồ phải chọn thật kỹ, theo tài năng của trẻ em ; ta có thể dự-bị cho nó lúc nó còn làm đoàn-sinh, Muối cho trẻ em về sau vào đời thành công,

ta nên chọn một chức-nghiep cần các tri-thức chuyên môn hơn một chức-nghiep khác không dùng đến tri-thức chuyên-môn.

SỞ TÌM VIỆC

Sở tìm việc cùng cách tìm công việc sừng đáng cho người tuổi trẻ tùy nơi mà khác, vậy huấn-luyện-viên phải điều tra cẩn kẽ những sở hiện có trong khu mình.

Nhưng ở nhiều nơi người ta đã nhận thấy liên-đoàn Hương-Đạo nên đặt lấy sở tìm việc cho đoàn-sinh mình thì hơn. Như thế ta có thể kiếm việc cho họ mà có theo tính cách từng nơi và đem cho họ những dịp đặc biệt để thành công.

Những việc này cố nhiên làm bận viên huấn-luyện, đoàn-thể Hương-Đạo, ông Hội trưởng hay anh Ủy-Viên, nhưng nhưng người ấy đã được hưởng cái thú thấy mình đã sắp sửa một thiếu-niên đủ tư cách vào đời để có nhiều hạnh-vận thắng lợi, chớ nếu không có mình, thiếu-niên đó chắc sẽ trôi dạt và hoài phí cả cuộc đời.

Đối với số đông người, một kết quả như vậy đủ làm phần thưởng cho người đã có công làm.

BÀI HỌC VỀ THỰC-NGHIỆP

Thường thường tôi tự hỏi, không biết một huấn-luyện-viên tinh thông công việc có thể

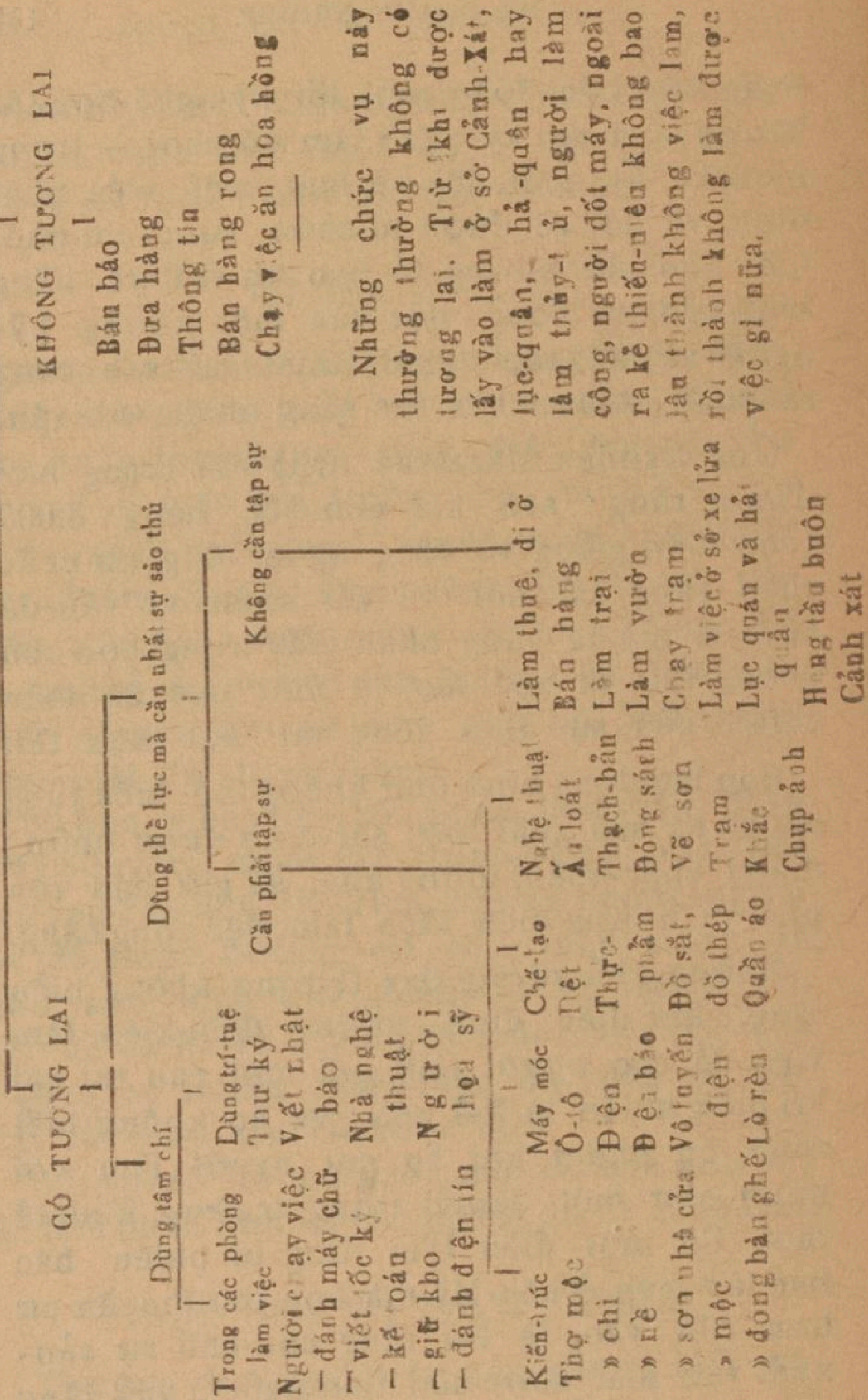
thêm vào việc đoàn một lối kỹ-nghệ hợp-tác không — ví dụ kỹ-nghệ làm đồ chơi — trong kỹ-nghệ ấy mỗi đội sẽ làm một việc nhất định và đội sẽ được tổ-chức cùng chi-phối thế nào để chứng tỏ cho thiết-thực bằng kinh-nghiệm công việc của một xưởng kỹ-nghệ và để mọi người biết tại sao càng sản-xuất nhiều thì lợi tức càng nhiều vân vân.

Ông Lynden Macassey từng viết trong báo *Times* rằng: sau khi chủ-tịch hàng 3.000 cuộc diễn giảng về công nghệ, ông tin chắc chắn rằng cái dốt và cái nhảm về vấn-đề kinh-tế mà ta hằng nhận thấy trong bọn chủ sưởng thợ và bọn thợ là một nguyên-nhân chính của sự đình công tai hại hiện thì.

Bọn lao-động hình như không thể hiểu rằng chỉ có sự sản xuất mới xác-định được những địa-vị chắc-chắn, lương khá, số giờ làm vừa phải và những điều kiện làm việc công bằng.

Những chủ sưởng thợ thường không hiểu rằng, khi điều đình những điều-kiện làm việc để cho người làm nói một câu thì cái lợi hiển nhiên là thế nào; và họ không biết rằng họ nhằm khi họ coi người làm với mình như một đân-vị trong trường kinh-tế thôi. Có một điều lầm từng bị phiêu bác bao lâu nay ở bên Mỹ mà bọn thợ thàyền cứ bám riết vào, là tin rằng hạn-chế sự sản-xuất vừa giải được nạn thất-nghiệp vừa tăng công lên và cải thiện điều lệ lao-động.

CHỨC NGHIỆP

Ngày nay trong các học hiệu xã-hội, người ta công nhiên truyền-bá trong óc nhi-đồng những tư-tưởng sai và những điều lầm.

Hoặc dùng sách, hoặc dùng diễn-giảng, người ta công nhiên tuyên-truyền cho bọn lao-động những lý-thuyết sai, nào bài-xích tôn-giáo, nào chia đảng phái, những thuyết ấy lan rộng quá đến nỗi hiện thì cái tiêu-biểu lên nhất là tinh-thần phản đối. Tất cả những thuyết ấy là căn cứ lao. Chúng ta, Hướng-đạo-sinh, chúng ta không muốn lưu-tâm tới việc chính-trị là việc liên can tới vấn-đề kinh-tế; nhưng chúng ta muốn chỗ cho người đi sau ta chỗ nào mới thật là cái lợi ích đang của họ và bởi sao vừa phụng sự những quyền lợi thương mại cho nước ta, ta vừa giúp vào sự lợi ích của ta.

CHƯƠNG - TRÌNH

ĐỊNH CHO ĐỘI NGHIÊN - CỨU

Vấn đề VI — Lập thành một chức-nghiệp

MỤC - ĐÍCH
LÝ TUỞNG.

CHI TIẾT VỀ SỰ
HUẤN-LUYỆN

Tuần lễ I Vàng Tập vận tả bằng xe chở
lời không dụ dụ, đồ, tập cứu hỏa, tập bơi
dùng ri rọ và hai chèo và kéo buồm.
bàn tay của mình.

Tuần lễ II.— Vui Đá bóng và chơi các
tính, vui tươi, trò chơi toàn đội (ví
hăng hái. hăng hái. dụ săn cá voi), trò chơi
ấy tiêm-nhiễm cho người
nết vui tính, tích thân
quy tắc, nhẫn nại, tuân
theo điều lệ lối chơi và
thời chơi cho cả kíp
mình chứ không phải
cho mình.

Tuần lễ III.— Công Tập dùng dùi, các ngón
việc kiến-thiết khéo ở trại, máy dệt
khai thiết đưa vải ở trại, làm một kiểu
tới chỗ chuyên cầu, dựng hẳn một chiếc
môn, chỗ biết cầu, làm thời làm ngay
làm. một chiếc cầu, một
chiếc lều, hay đồ dùng
bằng nguyên-liệu tìm
được ở chỗ cắm trại.

Tuần lễ IV.— Dự bị vào các kỳ thi lấy
Chuyên môn đưa bằng chuyên-môn trong
ta tới thủ-công. các lớp dạy công nghệ
Trung bày các và lớp học tối. Làm thế
đồ do Hương- nào cho đoàn-sinh vào
đạo-sinh làm ra. một sở tập việc. Làm
thế nào lợi dụng các sở
và các phòng giấy tìm
việc. Điều - kiện vào
trong các công sở, thủy

quân, lục quân, bưu
điện vân vân.

Trại cuối tuần. — Lấy một chiếc xe bò
để chở đồ đi trại. Bỏ
lấy củi để đốt lửa.
Làm lấy đường nằm
bằng một khung củi,
kể truyện và lý luận
giảng quanh ngọn lửa.
Tập cả về các chi tiết.
Cuộc chơi ở trại.

TIẾT THỨ NĂM

Giúp người

Những đức tính chúng ta từng nghiên-cứu trong bản huấn-luyện này, đức tính ấy rèn cặp bọn thiếu-niên thành những công dân dẫn-dỏi, lành mạnh và siêng năng, phần lớn là những đức tính thuộc về cá-nhân có ích lợi cho cá-nhân. Bây giờ ta bước tới đức tính thứ tư; về chỗ này, đoàn-sinh vừa phát-siễn sức xem xét sự vật của mình vừa giúp ích cho người khác.

Đây là một tiết-bản những phương-kế của

Tính tốt phải luyện (1)	Tính phụ thuộc	Luật Hường-Đạo	Lối Hường-Đạo thực hành nhờ đó ta trau dồi các tính tốt
a) Thành-kính Thượng đế.	Trung thành với Thượng đế. Kính người. Bồn phận đối với mọi người	Lời hứa của Hường-đạo-sinh Luật Hường-đạo. Điều 3. (2)	Mình làm thí dụ, Nghiên cứu thiên-nhiên-giới. Việc thiện. Việc làm của người truyền giáo. Tế lễ dùng cho Hường-đạo-sinh

(1). Xem trang 58.

(2). Luật Hường-Đạo Anh.

d) Vị-tha	Tinh thần nghĩa hiệp Nhân-từ.Sả- kỹ. Ái-quốc Trang-thành Công bình	Luật Hướng đạo Điều 3, 4 5, 6,	Việc thiện. Thân yêu loài vật. Cấp cứu. Cứu người bị nạn. Trò chơi, Chơi thực thà. Tìm đường của mình. Tập bản. Hội biệ : luận. Tập làm các cuộc tổ- tụng gia. Minh- nghĩa-dương. Giữ đoàn-sinh cũ luôn luôn đề tâm tới luật và tuyệt-dịch của Hướng - đạo.
-----------	---	---	---

chủ-nghĩa Hướng-đạo dùng để giúp trẻ em
đạt được mục-dích ấy.

MỞ RỘNG ĐẠO - ĐỨC - GIỚI THÀNH-KÍNH ĐỨNG THƯỢNG-ĐẾ

Sự mở rộng đạo-đức-giới cố nhiên bắt
đầu từ lòng thành kính đứng Thượng-đế.

Lòng thành kính Thượng-đế, tôn trọng kẻ
khác và mình tự trọng mình vì mình là người
phụng sự đứng Thượng-đế đều là nền tảng
của hết thảy các tôn-giáo. Cách tỏ lòng thành
kính đứng Thượng-đế theo giáo phái và theo
giáo-hội mà thay đổi. Một đứa trẻ thuộc
giáo-phái này hay giáo-hội kia thương thương

là tùy ý chí của cha mẹ. Chính cha mẹ định đoạt cho con. Chúng ta phải tôn trọng ý muốn ấy và giúp sức vào để gây lấy lòng thành kính Thượng-đế, mà không cần hỏi đoàn-sinh thuộc về tôn giáo nào.

Ta phải nhớ rằng, trong phong trào ta, ta có các trẻ em ở hầu hết các tôn giáo đến và vì thế ta không thể định những điều lệ tinh sắc dùng trong việc giáo dục về tôn giáo.

Đối với vấn đề tôn giáo, phong trào Hướng Đạo ta nên giữ thái độ sau này ; thái độ ấy từng được các nhà lãnh tụ các giáo phái có chân trong hội đồng ta tán thành :

a) *Mỗi đoàn sinh đều coi là theo một tôn giáo và theo những lễ thức của tôn giáo ấy.*

b) *Ở chỗ nào mà một đoàn toàn những trẻ em cùng theo một tôn giáo, huấn luyện viên, sau khi hỏi ý kiến vị giáo sĩ trong đoàn, nên tổ chức, càng cố làm càng hay, những tế nghi và huấn luyện về tôn giáo.*

c) *Chỗ nào mà đoàn gồm các đoàn sinh khác tôn giáo, ta nên khuyên các em ai theo tôn giáo nào cố dự các lễ của tôn giáo ấy ; ở trại, sự cầu nguyện hàng ngày hay việc lễ bái hàng tuần đều phải hết sức dấn dì, ai muốn dự thì dự.*

Nếu huấn-luyện-viên theo các lời dặn này, không tài nào phạm sự lầm lỗi lớn nữa.

Giáo-dục. — Tôi tin chắc chắn rằng có nhiều cách huân-đào lòng thành kính đứng thương-đế trong lòng người. Cách giải quyết vấn-đề này tùy tình tình từng đoàn-sinh tùy tính-cách hoàn-cảnh của đoàn-sinh, xem đoàn-sinh có là một kẻ du đãng, một trẻ hư hỏng, vân vân... Lối giáo-dục hợp với em này vị tất đã có hiệu đối với em khác. Thầy học, huấn-luyện-viên và giáo-sĩ trong đoàn có cái hồn phạn chọn lấy phương-pháp hay mà dùng.

Khi tôi bàn về lối giáo-dục tôn-giáo ở nước Anh, các bạn đừng tưởng rằng tôi chỉ nhắc lại những lý-thuyết viết đã đầy đầy về vấn-đề này. Tôi bàn theo chỗ kinh-nghiệm riêng, kinh-nghiệm khá rộng của tôi; tôi từng trong tay có hàng ngàn thiếu niên và sự kinh-nghiệm riêng của tôi chỉ chứng thực những kinh-nghiệm của phần nhiều các vị có quyền uy mà tôi phỏng vấn. Rút cục mọi người đều kết luận rằng: hiện nay, các hành động của phần đông chúng ta rất ít theo sự chỉ dẫn của lòng tin về tôn-giáo.

Sở dĩ như vậy chính là vì ở chỗ này, đối với vấn-đề huấn-luyện về tôn-giáo ta vẫn còn đem việc *giáo đạo* thay vào sự *giáo-dục* và một đôi khi, vì sự huấn-luyện ấy thường ủy cho những kẻ không có kinh nghiệm chắc chắn và chưa từng được huấn-luyện vào việc ấy.

Kết quả thế nào? Những học sinh khá nhất trong mọi lớp học kinh thánh hay một học niên dạy hôm chủ nhật đều hiểu ý chính, nhưng các em ấy, phần nhiều không hiểu tinh-thần câu nói chỉ vì quá chú trọng về lời kinh; các em đó thành thử mộ đạo một cách hẹp hòi. Trong khi ấy, số đông trẻ em không ai đã động đến, đâm ra thờ hững với tôn-giáo hay không tin một tôn-giáo vào cả, một khi ra khỏi lớp học hay học đường.

Thế là sau đây không có ai ngăn giữ chúng vào cái nguy hiểm và quan trọng nhất trong cuộc đời, nghĩa là từ mười tám tới hai mươi tư tuổi.

Những kết quả chán nản của cuộc giáo-dục về tôn-giáo thế nào, những vị có quyền uy ai cũng công nhận. Hiện nay các giáo viên dạy lớp chủ nhật đang được huấn luyện hoàn bị hơn. Ta có thể hi-vọng sau đây sẽ có một kết quả khác hẳn cho nền giáo dục về tôn giáo.

Không phải ai cũng tập làm được một giảng sư giỏi về việc dạy tôn giáo; thường thường những người thành thực nhất lại là người ít thành công nhất trong việc này, ngay chính họ cũng không ngờ thế.

May thay, trong bọn huấn-luyện-viên chúng ta có vô số người có khiếu về khoa dạy tôn-giáo, nhưng hầu cũng có lắm kẻ không tin

chắc lăm về tài năng của mình. Khi ai đã có tâm tính ấy, thì nên tìm cho đoàn mình một giáo sĩ hay một thầy giáo nào có kinh-nghiệm.

Về phương diện thực-hành, huấn-luyện-viên lúc nào cũng có thể giúp sức rất nhiều cho thầy dạy tôn giáo, cũng như viên ấy có thể giúp các thầy giáo ở trường trong sự thực hành ở trại, ở bộ câu lạc, những lý-thuyết đã thấu thái được ở học đường.

Những đoàn có tôn giáo đều có một giáo sĩ và chiều theo thái độ của phong-trào Hường-đạo đối với vấn-đề tôn giáo, huấn-luyện-viên phải hỏi giáo sĩ về tất cả những vấn đề về giảng dạy tôn giáo.

Một đoàn có thể hoàn-toàn giới hạn vào một giáo phái hay một tôn giáo (ví dụ huấn-luyện-viên đoàn-sinh cùng thuộc Quốc-giáo Anh hay La-mã giáo)

Ta có thể tổ-chức một buổi lễ hay một lớp học để dạy đoàn sinh về tôn-giáo

Nhưng phần lớn các đoàn ta theo nhiều tôn giáo; trong làng đội có các em tôn giáo khác nhau.

Trong những đoàn như thế, không cần có một giáo sĩ vì rằng em nào theo đạo nào phải về giáo sĩ đạo ấy mà học tập về đạo giáo mình.

Tuy vậy, trong vô số đoàn, nhiều người nhận thấy rằng làm một buổi lễ riêng cho

Hương-đạo-sinh vào ngày chủ-nhật rất có hiệu quả để nuôi tinh-thần Hương-đạo; nhưng những việc lễ bái này phải tổ-chức và cử hành cho thật khéo, thật cẩn thận. Trước hết, bao giờ huấn-luyện-viên cũng phải hỏi ý-kiến phụ-huynh và đoàn-sinh, giáo-hội và mục sư đã.

Ngoài ra còn lắm đoàn những em thật chẳng theo một tôn giáo nào cả và phụ-mẫu họ về vấn-đề này cũng không được việc gì. Cố nhiên các em ấy phải được huấn-luyện, nhưng theo những phương pháp khác phương pháp dùng cho trẻ em có đạo gốc.

Ở chỗ này nữa, Hương-đạo có thể cung-cấp về lĩnh vực này :

- a) Huấn-luyện viên lấy mình làm mẫu.
- b) Nghiên cứu tự nhiên giới.
- c) Việc thiện.
- d) Việc tuyên truyền
- e) Gắng sức lưu các đoàn sinh quá tuổi.

a) *Huấn-luyện-viên lấy mình làm mẫu.*

Thường thường người ta bảo rằng dân Anh không thích làm cho người biết mình có tôn giáo; rằng người Anh làm phận sự vì tin-tưởng tôn-giáo đích xác chứ không bay cầu nguyện nhiều trước mặt công chúng

Chắc chắn rằng trước mắt đoàn sinh, việc người lớn làm mới kể chứ không phải lời nói.

Vậy một huấn-luyện-viên có một trách-nhiệm lớn : viên ấy phải làm những cái hay theo những lý do sắc đáng và đề cao người biết mình làm thế, nhưng không đề lộ quá.

Ở chỗ này nữa, hành động như một anh cả có hiệu hơn là như một ông thầy.

b) *Nghiên-cứu thiên-nhiên-giới*

Người ta có câu : « số người quy phục đứng Thượng-đế vì công cuộc của Ngài nhiều hơn là vì các giảng sư. »

Thế ra sỏi đá có lời huấn giáo ư ? Có, trong thiên-nhiên-giới vô số lời truyền giáo ; ta hãy lấy sự sinh hoạt của loài chim làm thí dụ, cùng một giống chim, xa cách nhau hàng muôn cây số, mà lông vẫn hết nhau, đến mùa thì chim kết đàn rời sang xứ khác, cách làm tổ, mầu trứng, cách sinh đẻ, cách nuôi con, cách bay lượn, mỗi giống một khác. Đây là bao nhiêu sự vận-hành không cần người giúp mà chỉ nhờ luật Tạo-hóa, ấy là những bài thuyết-pháp khéo nhất, tài nhất cho các trẻ em.

Các loại hoa, các thứ cây cùng các thứ nỏn, các thứ vỏ ; các động vật, các thói quen của động vật và các chi loại nhỏ, Rồi

các sao trên trời, mỗi sao có một chỗ nhất định, luân-chuyển có thứ tự, những điều đó đem cho ta một quan-niệm đầu tiên về sự vô cùng tận về hệ-thống bao la do tạo-hóa dựng lên, bao la đến nỗi người ta không thắm vào đâu cả. Tất cả những sự vật ấy gọi lòng hiếu kỳ và trí quan sát của trẻ em, khiến các em say sưa và đi tới chỗ nhận thấy rõ ràng uy-quyền của Thượng-đế trong cái thế giới đầy kỳ-quan này, chỉ còn cần một người nào dẫn chúng tới thôi.

Riêng tôi đây, tôi cho cái kỳ quan trong những cái kỳ quan là điều các thầy giáo đã bỏ qua *cách giáo dục* dễ dàng và mười phần chắc có hiệu quả cả mười ấy, đã kịch chiến để bắt người dùng lối học theo kinh thánh, làm bước đầu để khiến một trẻ em hiếu-động và đông đủ sức sinh hoạt tư tưởng đến những cái cao siêu hơn.

e) Việc thiện

Huấn-luyện-viên chỉ chịu khuyến-kích các em một chút, sự làm các việc thiện hàng ngày chẳng mấy đã thành như một « thói » cho các em; đó là cách điệu nhất để luyện các em thực sự thành tin-đạo đạo giáo chứ không phải chỉ rong vờng lý-thuyết. Trẻ vốn có một khuynh-hướng tự nhiên về điều thiện miễn nó có cách thực dụng để làm điều thiện thôi. Khuyến các em làm việc thiện, là đem

cái khuynh-hướng ấy, phát-siễn nó lên và, vừa phát-siễn nó, vừa thêm vào đây một linh thần bác ái đối với mọi người.

Theo lối ấy mà phát-biểu cái ý chí làm điều thiện đối với trẻ em hiệu nghiệm hơn, tự nhiên hơn, mà cũng thích hợp với phương-pháp hướng-dạo hơn là thân ái một cách thụ động những điều huấn-giới người ta traugiới vào óc nó.

d) *Làm công việc của người tuyên truyền*

Công việc này về sau sẽ được phát-siễn và đưa tới trình-độ cao hơn trong sự luyện tập lấy bằng « người tuyên truyền » cho công cuộc xã-hội.

e) *Giả g sức lưu trẻ em quá tuổi*

Khi một trẻ em nào đã hơi biết đọc, biết viết, biết tính, biết tập thể thao, người lớn liền đẩy nó vào đời, tuổi nó mới mười bốn mà đã coi nó như đủ tài lực để doanh-nghiệp coi như một công dân biết làm việc vậy.

Dành cho em ấy, có vô số trường dạy nghề rất tốt và có các lớp học bổ tập, nếu em ấy chịu theo hay nếu cha mẹ em ấy bắt theo sau khi xong việc hàng ngày. Các em khá nhất thường theo các mộng đó và trở nên người có giáo dục.

Còn các trẻ tầm thường hay hư hỏng thì ra sao? người lớn mặc chúng chôi dạt chính giữa tuổi chúng cần phải kế-tục và bổ-túc :

những điều đã học tập được, chính giữa lúc về mặt thân thể cũng như về mặt tinh thần và đạo đức, chúng trở nên cái cốt bất di dịch của con người thành nhân sau này.

Đạo Luật mới về giáo-dục phải chữa chỗ khiếm-khuyết này, nhưng xem ra chỉ về quan-điểm chuyên-môn, nghĩa là chỉ chữa được một phần thôi.

Chính chỗ này, phong-trào Hương-đạo có thể có hiệu-lực lắm và chính vì lẽ ấy chúng ta làm được đến đâu phải làm đến đấy để tổ-chức các đoàn-sinh quá tuổi, chủ ý để lưu chúng lại để tiếp-sức với chúng và gợi mở cho chúng cái lý-tưởng hay nhất lúc đường đời chia hai ngã, đường thiện và đường ác.

TỰ TRỌNG

Khi ta bàn về các biểu-lộ của lòng thành kính Thượng-đế mà một trẻ em phải được khuyến-khích làm nảy nở ra, chúng ta không được quên một biểu-lộ trọng yếu, lòng tự-trọng. Điều này trước hết có thể lấy sự nghiên - cứu thiên - nhiên - giới mà trau giồi được. Ta có thể nghiên-cứu toàn-cơ-thể của loài cây, loài chim, loài tôm cua và nhận thấy ở trong ấy một công cuộc thần-kỳ của Tạo-hóa. Sau cùng, về quan-điểm ấy, ta có thể học ngay cơ-thể của trẻ em : nào bắp thịt, nào bộ sụn, nào giây thần-

kinh, nào máu tuần-hoàn, nào thở ra hút vào, nào khối óc và nhiệm-vụ của óc trong sự vận-động, bấy nhiêu thứ ta lại thấy như hết, không thiếu một mảy may trong cơ-thể hàng triệu hàng ức người, dù rằng không bao giờ có hai người cùng một diện-mạo hay cùng vết ngón tay. Đem cho trẻ em cái ý-tưởng rằng mình có một thân thể tuyệt-diệu, mình phải bảo-tồn và phát-siễn thân-thể ấy vì đó là một sáng-tác, là đèn đài của Thượng-đế; một thân thể đủ sức làm nổi công cuộc hay và việc can-đảm nếu nó được tinh-thần thượng-nghĩa và hào-hiệp, nghĩa là một đạo-đức cao-thượng, đưa giắt.

Đấy lòng tự-trọng phát sinh như thế.

Đó không phải một điều ta khuyên bảo các em làm bằng tất cả những lời như thế, rồi mặc để nó thành-thực; nhưng điều đó phải tự-nhiên theo thái-độ của ta đối với trẻ mà nảy ra, tinh-thần ấy có thể luyện đặc biệt cho các em bằng cách giao trách-nhiệm cho các em, tin các em — cũng như tin các vị thân sỹ, để các em tận tâm làm nghĩa-vụ mình, và bằng cả cách coi trọng các em mà không làm hư chúng.

TRUNG THÀNH

Ngoài lòng tôn kính đứng Thượng-đế kính trọng kẻ khác, lòng trung thành đối

với vua, vì vua là nguyên-thủ chính-phủ và dân tộc Anh, là một sự biết yếu.

Trung-thành với hoang-đế tức là trung thành với nước ta và dân tộc ta. Sự phiến-boat chính-trị rút cục chỉ khiến những kẻ quá tin một lý-thuyết nào tối tăm đầu óc quá đến nỗi, họ chỉ thấy nhỡn tuyến của mình, dễ quên quang-diểm của người khác và họ không thể hiểu cái nguy hiểm do tư-trởng cùng chính-kiến của họ sẽ đem lại cho sự thịnh vượng và hạnh phúc của đồng bào. Lòng trung thành đối với vua với nước có cái giá trị rất cao để giữ các chính kiến được quân bình trong cái phạm vi thích đáng của từng chính kiến.

Những lối phát biểu bên ngoài như chào cờ, hoan-hô hoang-đế vân vân giúp ta tuyên-truyền tinh thần ấy, nhưng điều cốt yếu là phát sẳn cái tinh thần, những phát-biểu nói kia chỉ là một biểu hiệu. Tôi từng biện luận, cách đây không lâu, với một ông ; ông ấy vị có đã là công dân nước Anh, một nước tự do, không thấy tại sao ông phải thế tận trung với vua. Tôi hỏi ông ấy thế nghĩa là ông vẫn trung-thành với đế-quốc Anh hay ông đồng ý nên bỏ mặc một thuộc-quốc của Anh khi có nguy hiểm ?

Nhưng không ! Ông tán thành nên bảo vệ đế-quốc ; không đế-quốc, nước Anh mất sạch nền phú cường. — Nhưng, nếu vậy, một đế-

quốc cũng như các cuộc tổ-chức khác, phải có vị nguyên-thủ: ngay cả đảng Quá-khien họ đặt tự do lên trên hết thấy, họ cũng còn có một thủ-lãnh kia mà. — Phải, cố nhiên ta phải có một vị nguyên-thủ, nhưng vị ấy phải do quốc dân bầu lên chứ. — Đúng lắm, ông có tưởng rằng nước Gia-nã-Đại nhận một người nước Úc làm thủ lĩnh hay nước Úc nhận một nghị-viên bảo thủ có thế lực bên nước Anh làm thủ-lãnh không? — Tôi không tin như thế — Hoàng-đế đã lạm dụng địa vị của ngài chưa? hay ngài đã làm lỗi chỗ nào dưới cái hiến-pháp hạn chế ngày nay? Ví dụ, vua không có thể dự hội nghị hòa bình ở Versailles và định cho toàn quốc một đường hành-động phải theo, như một nhà chính trị chuyên chế hơn từng làm.

(Chức thế, nhiều người thì thăm rằng, khi đại-tổng-thống Wilson còn ở Paris, bên Mỹ có gửi từ Nữu-Uớc sang một bức điện-vẫu bảo ông rằng nếu ông không lập tức về Mỹ dân Mỹ sẽ tuyên-bố nền dân chủ ngay).

Lòng trung thành của một thiếu-niên đối với mình — nghĩa là đối với lương-tâm mình — là một bước giải đi tới chỗ tự-trị. Lòng trung thành với kẻ khác chúng thực bằng thái-độ và việc làm hơn bằng lời nói. Tinh giúp người và lòng xả-kỷ thế tất phải đi tới chỗ tận trung với nước khi cần hộ vệ

nhà nước chống với ngoại xâm ; đó là nghĩa vụ của tất cả công dân bất cứ ai. Nhưng nói thế không phải bảo ta cần huấn-luyện bọn thiếu-niên thành những người thích khai hãn, khao khát máu, và cũng không phải nghĩa là cần luyện các trẻ em thành quân sĩ, những đó để dành cho tới khi các em đến tuổi tự mình phán đoán lấy. Tập bắn là một cách dự bị hay ; không làm hại người tuổi trẻ một tí gì về quan điểm đạo đức trái lại nó luyện tính tập-trung, tính chẵn-lỉnh, con mắt tinh, tính đúng mực vân vân. Vả lại, thực có thể, biết bắn sẽ rất có lợi ích cho đoàn sinh khi nhà nước cần dùng đến con em để bảo-vệ quốc-gia hay ta cần bảo-vệ nhà ta chống với thổ dân như thường thấy ở các thuộc-địa, hay khi đi tàu ta cần phải tự-vệ chống với giặc cướp.

TÍNH ÍCH KỶ

Giá có ai hỏi tôi thời xấu nào thông hành nhất trong nước ta, tôi sẽ giả lời là tính ích-kỷ. Có lẽ thoát nghe bạn không đồng ý với tôi, nhưng nghĩ kỹ đi tôi tưởng rồi thế nào bạn cũng kết-luận như tôi vậy. Phần nhiều tội ác bị pháp-luật trừng-phạt, đều gốc từ một lòng ích-kỷ quá độ, một lòng muốn có, muốn chiếm đoạt của người, muốn trả thù người. Người trung bình muốn bỏ ra đời

chút để nuôi kẻ khó lắm và tự cho là vui sướng vì đã làm bỏn phận mình, nhưng giá bớt mồm bớt miệng để dành dụm tiền, đó là một việc khác.

Tính ích-kỷ ở xứ ta thiên hình vạn trạng. Ví dụ ta hãy coi cái chính sách đảng phái. Vấn-đề nào tất nhiên cũng có hai mặt: thế mà bọn chính-khách đi đến chỗ chỉ tính có một mặt, cố nhiên mặt của họ, và bài-xích tất cả những người đứng về mặt kia mà xét vấn-đề. Làm thế có thể đẩy người ta đến chỗ phạm những tội lớn nhất vì những tội ấy đã được người điềm cho những danh-từ nghe rất kêu. Hai quốc-gia có cuộc chiến-tranh cũng thế, bên nào cũng không thể nhìn thấy cái quan-điểm của đối-phương, vì lợi riêng của bên mình đã làm u-ám trí não đi rồi. Giai-cấp nọ với giai-cấp kia xung-đột với nhau cũng vì lẽ ấy, mình chỉ biết địa-vị giai-cấp mình, mà không đồng tình với địa-vị của người. Các cuộc thợ đình công, chủ đóng cửa nhà máy thường chỉ là kết quả của tính ích-kỷ cả. Trong lắm trường hợp, bọn chủ có người không thể hiểu rằng một người đầu tắt mặt tối—the lẽ công bình—phải được hưởng một phần lãi sản trong đời để bù với công lao của mình và không lẽ nào trọn đời cứ phải làm thân tôi tớ mãi, mà chỉ để giữ phần lợi cho những kẻ có cổ phần. Trái lại, người lao-động phải nhận rằng không có tư-

bản sẽ không có công việc cho nhiều người làm và không tư-bản nào hùn thành được nếu các nhà có cổ-phần không có lợi lộc gì đền bù lại những rủi ro trong khi góp vốn.

Ngày nào cũng vậy, mỗi khi mở nhật báo ra đọc, ta thấy tính ích-kỷ hiện ra bao nhiêu bức thư do bọn người khối óc hẹp hòi viết; bọn ấy sắp ngửa cầm bút viết cho nhà báo mỗi khi có một sự gì, dù nhỏ nhất, không vừa lòng. Và suốt cứ thế, tự người lớn đến bọn trẻ chơi ngoài phố, khi một đứa nào trong bọn bực tức vì chơi không thắng luôn, nó bỏ cuộc ngay và bảo với chúng bạn ngay rằng : « Tao không chơi nữa ». Nó không hề bận tâm đến điều làm như thế là phá tan cái vui của kẻ khác — trừ ra khi nào điều đó thỏa-mãn lòng tức bực của nó.

LÀM THẾ NÀO NHỎ ĐƯỢC TÍNH ÍCH-KỶ

Những môn Hương-đạo thực-hành đã động tới trong bảng huấn-luyện đăng ở trang 22 lời dẫn trẻ em ra khỏi cái vết của ích - kỷ. Một khi trẻ đã tập được tính bác-ái là đã thấy đường phải để tránh khỏi và vượt qua cái thói xấu nguy - hiểm ấy. Những việc thiện nhỏ thuộc vào tia-kinh của nó chính đã là bước đầu tiên. Sự nghiên cứu thiên-nhiên-giới và lòng thương yêu

loài vật tăng thêm khuynh-hướng của nó về lòng nhân-ái và giúp nó đánh đổ tinh tàn bạo, tinh ấy mọi người cho là tính cố-bữu của nhi-đồng (dù rằng riêng phần tôi, tôi không tin rằng tinh tàn bạo lại thông hành trong bọn trẻ đến thế). Sau khi làm những việc thiện nho nhỏ, nó tập cách cấp cứu kẻ bị thương, và sau nữa sự tập cách cứu người gặp tai nạn càng khiến nó biết thêm bổn-phận đối với người khác mà sẵn lòng hy sinh cho người lúc hiểm nghèo. Như thế dần dần nó có tư-tưởng xả thân cho người, cho nhà, cho nước ; như thế nó có một tấm lòng yêu tổ-quốc, một lòng trung thành cao thượng hơn cái trung thành chỉ phát-biểu ra bên ngoài, phát cờ hó hét mà thôi.

CHƠI THĂNG THẮN

Trong hết thấy các ý tưởng, ý tưởng chơi thăng thắn là cái ta có thể dễ hun đúc nhất cho các trẻ em và ý tưởng ấy đưa các em tới tâm tính chuộng công bằng, tâm tính ấy cần phải ở trong bản-lĩnh của các em nếu ta muốn luyện chúng thành bọn công dân tốt.

Cái tập-quán đứng vào quan-điểm của kẻ khác mà nhìn sự vật có thể huấn-luyện trong các cuộc chơi giữa giới, là những cuộc chơi cần sự thăng thắn hơn hết, dù là đá bóng, đánh hốc-cây, vật nhau hay đấu quyền.

Lúc chơi ai nấy phải tuân theo thể lệ một cách nghiêm mật, như thể người dự cuộc phải tự chủ được mình, phải hòa-hã; chơi xong, theo lệ thường kẻ thắng phải tỏ lòng đồng tình với kẻ bại và bên thua phải là người đầu tiên khen ngợi cùng hoan-hô bên được.

Ta phải tập đi tập lại những tính ấy kỹ cho tới lúc nó thành thói quen.

Những điểm ấy vụn vặt chi li thật, nhưng huấn-luyện-viên phải xé nét cẩn kẽ cho đến được, vì nó có thể có ảnh-hưởng lớn tới nhân-cách của trẻ em. Người Anh ta bao giờ cũng nổi tiếng về tính chơi thắng-thắn trong các cuộc thi và trong khi chiến-tranh. Và ta xưa nay vẫn khâm-phục những người chơi thực thà, dù họ mọi rợ chẳng nữa. Khi họ giao chiến với ta ở đảo Nouvelle-Zélande, người Maoris thường để lộ cái tinh-thần kỳ-sĩ của họ, khiến quân ta rất cảm-động mỗi phen phải cùng họ giao phong; và thấy họ biết trước chúng ta đối đãi với họ như họ đối với ta thật cũng kỳ-dị. Một hôm, đang đánh nhau họ hết đạn, họ liền yêu cầu ta đình chiến đợi họ tiếp-tế súng đạn. Một lần khác họ bị vây mấy ngày dờng trong một đồn dựng trên núi, họ sai một người mang lá cờ trắng sang báo cho viên tư-lệnh Anh biết rằng quân Anh đóng trên ngọn suối duy nhất của họ và nếu tướng ta không đề

cho họ lấy nước, họ không thể tiếp tục giao chiến được nữa.

Có lẽ một cơ khiến người nước ta sinh ra đã có tinh-thần kỵ-sĩ là luật kỵ-sỹ thời Trung-cổ đã có ở xứ ta ngay từ năm 500, khi vua Arthur đặt cho đội kỵ-sĩ bàn tròn của nhà vua những điều lệ từ đó vẫn được coi là đường hành chỉ cho hạng thân-sĩ. Vua Arthur lập cả hội huân-cấp thánh St-George. Nay đây những điều lệ tuyên bố lần thứ hai vào thời vua Henri VII.

1. Kỵ-sĩ không bao giờ cỡi giáp-trụ trừ khi nghỉ ban đêm.
2. Kỵ-sĩ phải tìm những việc mạo hiểm để gây thanh danh.
3. Kỵ-sĩ phải bảo vệ kẻ khó và kẻ yếu.
4. Kỵ-sĩ phải phò cứu bất cứ ai cầu viện đến ta trong cuộc nghĩa chiến.
5. Kỵ-sĩ không được lăng mạ nhau.
6. Kỵ-sĩ phải chiến đấu để bảo-vệ nước Anh và nền thịnh vượng của nước Anh.
7. Kỵ-sĩ làm việc vì danh dự chứ không phải vì lợi.
8. Kỵ-sĩ không bao giờ sai lời hứa.
9. Kỵ-sĩ hy sinh tính mệnh vì danh dự của quốc gia.
10. Kỵ-sĩ thác vinh còn hơn sống nhục.

Còn một cách hay nữa để trau giồi tinh-thần công bình và bác-ái vào óc trẻ em, là tổ-chức giữa các em, những cuộc thảo-

luận về các vấn-đề có lợi cho sự học của trẻ và khiến bên phản-đối như bên tán-thành đều có nhiều lý cả, làm thế các em sẽ thấy vấn-đề quan-trọng nào cũng có hai mặt và mình không nên để lời hùng-biện của một diễn-giả làm siêu lòng trước khi nghe lời biện-bộ của đối phương; các em phải tự mình cân nhắc phải trái rồi mới quyết định theo bên nào.

Muốn thu cái kết quả ấy, điều dặn này chớ có bỏ qua: trong cuộc hội-đồng, đầu phiếu không bao giờ dùng lối giơ tay, vì rằng các em có tính dự-dự hay dăng trí thế nào cũng theo đại đa số. Mỗi em phải viết lên một mảnh giấy, « ửng » hay « không ». Đó là một bảo-đảm rằng các em biết tự ý định lấy sau khi cân nhắc khả phủ một cách kỹ càng.

Những cuộc sử kiện giả-tác hay tài-bán sự tranh biện cũng vậy, nếu ta làm đúng đắn y theo thể-thức một pháp - đình đều rất có giá trị để luyện tập cho các em tinh-thần công bình và tính chơi thắng thắn và để lược bảo cho các em những quyền công-dân mai sau các em phải làm đầy đủ hoặc khi đi làm chứng hoặc khi làm bồi thẩm. Hội-đồng Minh-Nghĩa của đoàn là một bước nữa để tiến theo đường ấy; vả các em đã làm hội-viên hội-đồng ấy tức là đã như có trách-nhiệm thật, các em càng nom rõ ý kiến mình trọng yếu thế nào, điều đó khuyến-khích

các em nghĩ ngợi cẩn thận để tìm cách giải quyết công bằng, sau khi nghe cả hai bên.

Nhờ thế mà một huấn-luyện-viên nào khôn ngoan về sự luyện cho trẻ biết vị tha, biết chơi thắng thản và biết nghĩa-vụ với kẻ khác, sẽ có vô số dịp để huấn luyện các tinh ấy hoặc ở đoàn quán hoặc ở giữa giờ. Trong hết thấy các vấn-đề mà tôi bàn đến, tôi tưởng vấn-đề này trọng yếu nhất để đào-tạo những công-dân tự mình biết trị lấy mình ; tôi e rằng bàn hai còn sơ-lược quá.

VIỆC CÔNG-CỘNG

Những việc giúp cho đoàn-thể là cách tuyệt diệu để dạy thiết thực cho biết nghĩa vụ đối với xã-hội, lòng ái-quốc và tinh xá kỷ.

Trong thời chiến tranh, bọn Hương-đạo thủy-đoàn tinh nguyện giữ cái trọng trách tuần tiễu bờ bể ; công việc ấy như nhiều việc khác chứng thực rằng các em có nhiệt thành làm những công việc ra việc và có năng-lực giúp ích mỗi khi có cơ-hội. Về con đường này ta có một phương tiện rất mạnh để giữ các em lớn tuổi và để dựa theo thực tế mà phát-siễn cái tuyệt đích của lòng ái-quốc.

« Sở Hương-đạo cứu hỏa ở thành thị và ở hương thôn » cốt ý đặt ra cho Tráng-sinh,

sở ấy hấp dẫn được các đoàn sinh lớn và khiến họ dự bị làm việc cho đoàn thể.

Ta nên tổ-chức, chuẩn bị đồ dùng và huấn-luyện cho một đoàn trước hết thành một đội cứu hỏa, nhưng để sau có thể dùng vào hết thảy các tai nạn có thể xảy ra trong khu mình ở, thí dụ ở ngoài đường phố.

Nạn ô-tô, xe điện, xe ngựa vân vân...

Hơi đốt, hóa chất nổ.

Đê bị tràn hay vỡ.

Nạn về điện.

Nạn xe lửa.

Cây đổ hay giảo đổ.

Nạn vỡ băng.

Tai nạn lúc tắm hay ở thuyền tàu.

Giống thú điên cuồng, bò, chó dại, ngựa hư nết vân vân.

Tai nạn về máy.

Máy bay đổ.

Đắm thuyền, đắm lầu vân vân.

Như thế ngoài sự tập thứ, phải biết cứu vớt và cấp cứu như một đội quân cứu hỏa, phải biết và thực hành những phương-pháp cứu người, phải biết tùy tai nạn mà chạy chữa, ví dụ :

Phân biệt loại hơi nặng với loại hơi nhẹ, biết các thứ hóa chất.

Biết lái thuyền, làm một cái bè tạm thời dùng giấy cứu vớt, dùng sà beng, dùng kích

Biết dùng phao tàu, vớt người chết đuối
lỗi hô-hấp nhân tạo vân vân.

Cách đối phó với loài vật đang lờng.

Hãm máy đang chạy.

Cách đối phó với giầy điện, dầu hỏa cháy.

Trong một vài trường hợp, có lẽ để mỗi đội chuyên-môn tập về một loại tai nạn thì hay hơn; nhưng thường thường nếu các đội lần lượt tập hết loại này sang loại khác, cả đoàn sẽ được thông-thạo đủ các mặt.

Tuy vậy ta nên ủy những công việc đặc biệt cho từng đội một, ví dụ: đội cứu sinh, đội khán hộ, đội cảnh-sát quần chúng, đội thông tin, đội chữa cháy vân vân.

Những hiệu cứu cứu, điều lệ làm việc, đồ dùng cần cấp vân vân, tùy từng địa-phương mà thay đổi.

Vì công việc làm không giống nhau nên có lắm lối hoạt-động làm cho trẻ em thích tập. Cần phải tập cảnh báo luôn trong những tai-nạn giả thì công việc mới nhanh chóng và có hiệu quả.

Đoan hướng-đạo càng tỏ rõ cho công chúng biết rằng mình có ích lợi cho mọi người, có lẽ công chúng để ý đến ta một cách hiệu quả và ta sẽ được giúp đỡ. Khi đó mọi người mới rõ nhận rằng chủ-nghĩa Hướng-đạo ta có hai giá trị lớn: huấn-luyện trẻ em và giúp ích cho đoàn-thể.

CHƯƠNG TRÌNH
ĐỊNH CHO ĐỘI NGHIÊN-CỨU

Vấn đề V. — Giúp người

VẤN-ĐỀ

NGHIÊN-CỨU VÀ THỰC-HÀNH

Tuần lễ I. —

Thành-kính đứng
Thượng đế. Bồn
phận đối với
người. Bồn phận
đối với vua và
đối với nước.

Làm việc thiện. Việc tôn-
giáo, tế tự, cách tổ chức
và cử hành việc đó ở
trại như thế nào. Huấn-
luyện đoàn sinh về tôn-
giáo.

Nghiên-cứu thiên-nhiên-
giới bằng trí quan sát
trong khi du-quan và
thăm các mỏ (cây, chim,
giống thú, loài bò sát).

Thiên văn học.

Việc cảnh sát đặc biệt.

Tập bản đề bảo-vệ đàn bà
và nhi-đồng.

Tuần lễ II. —

Việc làm cho
người. Ân cần
với người, tinh
thần kỹ sỹ.

Dự bị lấy bằng tuyên
truyền (cách chữa
khẩn-cấp người có
bệnh, vệ sinh, lối ăn
kiêng vân vân...)

Dự bị lấy bằng hướng
đạo.

Làm công việc của một
« người nhận chức vụ

Tuần lễ III.

Việc giúp người,
cứu vớt, xả-kỷ.

Huấn-luyện bản thân .

Chia đoàn làm từng đội
chuyên-môn để phòng
khi có tai nạn gì xảy
ra, ví dụ : ngăn quần
chúng ; phò cứu, cứu
vớt, chạy chữa tức tốc,
làm việc cứu thương
ở bệnh viện, khi hỏa
tai, có kẻ chết đuối,
ngựa lồng, người lỵ-tử ;
thuyền đắm, người
hoảng sợ, bị rơi độc,
bị điện hút, máy bay
đổ vùn vùn.

Tập đánh dấu hiệu, thoát
thân khi có cháy, lập
bắt ngựa số, cứu người
dưới nước, trên đường
xe lửa.

Tuần lễ IV. —

Bác ái, chơi
thăng thẩu, công
bằng.

Kế tục tập những việc
kể trên. Trò chơi cần
tinh thành thực và sự
trọng thể lệ chơi (Bên
thưa phải hoan-hô bên

được). Hội-nghị của các đội-trưởng. Hội biện luận, lập một ban thẩm-phán để xét xử cho chắc chắn là đã nghe cả hai bên và, sau đó, đã quyết nghị một cách công bằng.

Trại cuối tuần. — Ngày thứ bảy, chương trình tuần lễ III và tuần lễ IV cũn_g, như đã kể trên.

Ngày chủ nhật, thi hành chương trình tuần lễ I và III.

Cuộc vận-dộng Hướng-đạo có thể giúp vào việc cải tổ xã-hội như thế nào

Những câu người ta hỏi tôi để xem thái-độ chúng ta đối với việc cải-tổ sau cuộc chiến tranh chứng tỏ rằng các huynh-trưởng của ta quan-tâm tới vấn-đề ấy là nhường nào ; vì vậy tôi càng quả quyết tin rằng chúng ta có thể góp một phần đáng quý trong lĩnh-vực này.

Tôi đã từng có nhiều dịp nói thế nhưng chưa lần nào nói cặn kẽ.

Tiên-tri được những sự có thể xảy ra sau khi ký xong hòa ước vốn là việc khó, cho nên đề-nghi, chứ chưa kể khởi thảo, một chương trình nhất định là một việc không dễ.

Nhưng có một vài điểm nhất định và chắc chắn, ta có thể dựa vào đấy trên con đường ta đi.

Trước hết, như một người mới nói gần đây : « nếu cuộc chiến tranh này không bảo cho kẻ sống-sót cùng bọn kẻ châu ăn, mọi thế-giới mới có thể dựng được thì chiến tranh là một tai nạn lớn nhất mà nhân loại xưa nay chưa từng thấy. »

Không ai phủn đời câu đoán này. Vừa nghĩ

tới đèn hậu tiến và nhờ ánh sáng những kinh-nghiệm thu thập trong hồi chiến tranh, chúng ta hãy tìm trong bọn ta chứng bệnh nào nặng nhất cần phải chữa và có thể chữa được nếu ta dùng những phương-kế sung-phân. Về phần tôi, tình cảnh bọn thợ đàn ông và đàn bà (tôi không nói giai-cấp lao động ; tôi muốn chữ « giai-cấp » mất hẳn đi cùng với tất cả cái hại nó đã gây) phải được cải thiện và có thể mới hợp lẽ.

Cái hàng rào giữa các « giai cấp », giữa phái tư-bản và phái cần-lao, đã ngăn cản cuộc cải-thiện ấy.

Ấy thế mà thật ra, giới sinh chúng ta cùng một máu một họ ; giới-tuyển phân biệt giai-cấp hoàn toàn của người đặt ra và có thể bỏ được lắm, miễn ta muốn bỏ. Đó là một bài học của cuộc chiến tranh, chúng ta nên tha thiết đến.

Quả vậy, cuộc chiến tranh đã gần gần thực hiện được như thế cho chúng ta, trong thời chiến tranh luật trưng binh không chừa ai, dù là giàu, dù là nghèo, mọi người cùng chung nỗi thiếu thốn, chung phút nguy nan, người ở ngoài chiến tuyến cùng hy sinh vì một lý tưởng chung để bòa với nỗi buồn chung và công việc chung của những kẻ làm hậu thuẫn, những kẻ chưa ra trận.

Tình bằng-hữu đã được nảy nở như vậy, chiến tranh xong, ta có nên mặc nó tiêu-diệt

đi để nhường chỗ cho cái chính-sách khôn nạn chia bè chia đảng, cho những hàng rào phân chia giai-cấp và cho những cuộc sung đột trong thực-nghiệp-giới từng đưa ta đến những tình trạng cay đắng trong những năm trước cuộc chiến tranh chẳng? Cầu giời sao cho ta không phải chịu thế!

Chiến tranh sẽ có bổ ích cho ta, miễn chúng ta quyết lòng lợi dụng bài học của chiến tranh. Mục đích của ta phải là trộn lẫn các giai-cấp và tạo cho mọi người một cuộc đời sung sướng hơn, hợp với nhân đạo hơn, khiến kẻ nghèo khó nhất cũng có phần trong các thú vui như người phong lưu hơn mình; ông chủ sướng thợ phải có nhân đạo hơn, phải có lòng đồng tình hơn trước và hành-động thẳng thắn và quảng - đại hơn đối với những người làm; phải giảng giải cho người lao-động, khéo biết dùng các cách của mình để gây một gia-đình ấm cúng hơn và một cuộc đời đầy đủ hơn. Chủ với thợ đều phải hiểu rằng khi hai bên chung sức với nhau họ có thể cải-thiện điều-kiện sinh-hoạt cho người và cho mình.

Giáo dục nhất là về chí khí - rõ ràng là then khóa cho vấn-đề này.

Ta phải luyện cho trẻ em lòng vị-tha, tinh tự-trị, có tinh hữu-ngiht hơn, tinh thần danh dự và tất cả những đức tính nó

khuyến một người, bất cứ ở địa vị nào, có thể nhìn xa quá ghế mình ngồi, qua sổ sách hàng ngày, nhận thấy ích lợi của việc mình cho xã-hội trong công việc hàng ngày, dành một chỗ cho sự giúp người, phát-siêu trong mình mình tâm tình yêu đẹp trong vũ trụ, trong mỹ-thuật và văn chương, làm thế nào thức tỉnh những điều lợi ích cao nhất và làm thế nào có thể an-hưởng cuộc đời, dù ở trường-hợp nào chăng nữa.

Trong cuộc vận-động hương-đạo chúng ta có thể làm được nhiều để đặt nền tảng cho một trật tự mới ấy.

Luật về Giáo-dục với Hướng-đạo

DẠY CHO TẤT CẢ MỌI NGƯỜI
CÓ CHÍ KHÍ VÀ HỌC THỰC

Ông Crewe, nghị-viên thượng-nghị-viện nước Anh, trong một bài diễn văn vừa đọc, có nói về khuynh-hướng mới định cho nền giáo dục. Trước đây mấy năm, giáo dục chỉ cốt luyện cho trẻ « có tài cán », so với quan-niệm cổ kể cũng đã có tiến bộ, vì quan-niệm cổ chỉ chú truyền-thụ cho trẻ em nhiều tri-thức; quan-niệm mới cho tri-thức không đủ.

Ngày nay ta tìm cách đoàn-luyện đức tính trước hết — tức là luyện nhân-cách. Nhưng những phương-kế đề-nghị để thực hành điều muốn ấy phần nhiều lơ mờ và viển vông.

Ông Clynes, thượng-thư nước Anh, trước cuộc Âu chiến, trong khi thăm đại học hiệu Cambridge, vừa mới đây, có nói câu này : « thực là một cái nhục cho văn minh mới, người lao động chưa được nâng lên trên người nô lệ và chưa được có những dịp để tự tu và giải lao. »

« Phương thuốc cứu chữa là một phần ở chỗ công thợ và chỗ thợ với chủ phải hiểu nhau hơn, nhưng điều ta phải đoàn-luyện trước tiên, chính là cái nhân-cách.

« Ai ai cũng có cái học phổ-thông » đó là tiếng hô hào đâu ta cũng nghe thấy. Ta ước mong rằng đạo Luật mới về Giáo-dục tạo tụt ít nhiều về xu-hướng ấy. Nhưng ta vẫn có thể nghĩ rằng chính cái nhân cách mới cần huấn-luyện trước và những mục đích khác của lối giáo dục hướng đạo, như thủ công, sức khỏe và giúp ích đều có giá trị không kém gì.

Khi thảo luận ở thượng-nghị-viện về bản đạo luật về Giáo dục, ta đã thấy chắc chắn có rất nhiều nghị viên dành cho nhân cách một giá trị lớn.

Cbi thiếu có tám phiếu thôi, nếu không bản dự án ấy đã đề cập phương pháp hướng đạo làm một lối giáo dục kiểu mẫu để luyện nhân cách một cách thiết thực.

Ông nghị Sydenham đề-nghị một bản tu-chính đề vấn đề lấy phương-pháp hướng đạo rèn luyện tính cách và đức công dân được gồm vào trong bản dự định ấy.

Cứ xem mấy ông nguyên lão tán thành bản tu chính ấy và hầu hết nghị viên có mặt đầu phiếu cho chủ-nghĩa của ta; thì thật là một sự khuyến khích lớn cho chúng ta và

rõ ràng chúng ta hành-động theo con đường phải.

Đạo luật ấy là một bước tiến dài để điều hòa nền giáo-dục với những nhu-cần của ngày nay ; tuy vậy cũng còn cần một đạo luật nữa để điều hòa với cả những nhu cầu của ngày mai.

PHỤ LỤC

Dưới đây là những câu hỏi kê ra làm thí dụ mà một viên giám khảo có thể đem hỏi thí sinh lấy bằng huấn-luyện-viên hay các người tập việc có thể đem hỏi mình, về những vấn-đề nghiên-cứu từng giảng giải trong những trang trên.

Câu hỏi mà thí-sinh phải giả lời.

I. LÀM THẾ NÀO GIÁO-DỤC TRẺ EM

1). Theo ý anh ba liệt-điểm lớn nhất của lối giáo dục hiện đang dùng ở các học hiệu là những gì? Lối Hướng-Đạo dùng cách gì để giúp học hiệu sửa chữa liệt điểm ấy?

2). Theo chỗ quan-sát của anh, những đặc tính của người lao động trẻ tuổi là gì?

3). Kể một công việc « không có tương lai » mà chính anh biết, sau khi dò hỏi kỹ càng. Anh thử gợi cho người ta xem làm thế nào có thể dùng phương-pháp hướng-đạo để chữa cái bất lợi ấy.

4). Tôi nhận được hai bức thư bình-phẩm quyền Hướng-đạo-sinh, một người chê sách

ấy bàn nhiều vấn-đề quá, một huấn-luyện viên không thể biết thâm thúy được hết, mà vì lẽ ấy quyền sách không được tinh tường. Một người nói đã từng cố gắng thực hành quyền sách ấy, nhưng sách dùng vừa hết nay xin một quyển nữa có nhiều vấn-đề hơn. Anh nói cho biết ý-tưởng anh về cách ta phải dùng quyền sách ấy thế nào và tất cả những điều gợi ý mà anh cho là cần để quyền sách ấy có thể đạt mục đích của nó.

5). Thế nào gọi là « hoàn cảnh xấu cho trẻ em » và phương-pháp hướng-đạo làm thế nào sửa được hoàn cảnh ấy ?

6). Yếu-tố gì anh coi là lớn nhất để thành-công trong việc giáo-dục nhi-đồng ? Anh hãy chỉ vắn tắt cách làm thế nào để thu cái thành-công ấy ?

II — ĐOÀN LUYỆN CHÍ-KHI

1). Giáo-dục với giáo-đạo khác nhau thế nào ?

2) Ý-tưởng anh về việc dùng lối luyện tinh để luyện chí-khi cho trẻ em. Cái lợi và cái hại của lối luyện ấy, anh hãy kể qua ?

3) Mục-dích, lợi và bất lợi của phép hàng đội tự-trị là gì ? nghĩa là trong một đoàn ta có nhiều đội, mỗi đội tự-trị dưới quyền kiểm sát của các đội-trưởng ?

4) Anh làm thế nào dạy một đứa bé theo

dấu đường đi ? Dậy họ tập cái ấy để làm gì ?

5) Trong các môn chuyên-môn của Hương-đạo-sinh, anh coi môn nào dùng có hiệu quả nhất vào việc đoàn-luyện chí-khí ?

6) Đặt một chương-trình cho một buổi hoạt-động ở trại, chuyên luyện chí-khí cho đoàn-sinh. Kê những lý-do tại sao anh chọn những môn tập ấy.

III. — KIEN-KHANG VÀ THỂ-LỰC

1) Anh có thể mách những môn vận-động hay hơn sáu lối tập tả trong quyển « *Hương-đạo-sinh* » không ? Nếu có, anh tả qua loa các môn tập ấy và giải nghĩa tại sao ? Nếu anh cho những lối tập tả trong sách là vừa ý, anh nói tại sao anh coi nó là hay hơn ?

2) Anh làm thế nào giảng vấn-đề nam-nữ-tính cho một đứa trẻ thường 12 tuổi nếu cha mẹ đứa bé ấy muốn anh làm việc ấy ? Cho một bài toái-yếu chứng tỏ anh đã dùng cách gì để giảng vấn-đề ấy và ý-kiến anh về vấn-đề bất-trình-khiết. Anh nói cho biết lời đáp của anh căn cứ vào kinh-nghiệm hay vào lý-thuyết ?

3) Những điểm anh coi trọng hơn hết trong việc chọn chỗ cắm trại là những gì ?

4) Đoàn hương-đạo-sinh nghèo cắm trại, anh dặn các em ăn uống bồi-bổ theo lối

nào ? Tại sao anh chọn lối dưỡng-sinh ấy và anh thử ước-lượng đồ ăn cần dùng cùng giá đồ ăn cho 20 đoàn sinh trong một tuần.

5) Việc luyện đoàn-sinh lấy bằng chuyên-môn tuyên-truyền giúp đoàn-sinh thế nào để giữ mình cho khỏe ?

6) Nhiều người từng nói cuộc vận-động hướng-đạo có thể giúp một cách rất quý cho sự luyện thể-lực và kiện-khang của trẻ em trong nước, nếu hướng-đạo theo một kế hoạch thể-dục có thống-hệ. Muốn đạt thế người ta đã đề-nghị định một bảng lực sĩ có ba hạng.

Hạng nhất. Các trẻ có cái thể-lực trung bình của tuổi mình và biết bơi.

Hạng nhì. Các trẻ có cái thể-lực bằng hạng trên nhưng không biết bơi.

Hạng ba. Các trẻ thi hạng nhì hỏng nhưng tập đã có tiến bộ.

Anh có thể mách cách thực-hành nào hay nhất để thực-hiện điều dự định ấy, chiều theo các điều-kiện kể sau :

a) Thi giờ, trí-thức, đồ tập, vân vân. . . . mà huấn-luyện-viên thường thương chuẩn bị được.

b) Cái hứng-thú của lối tập ấy đối với trẻ em khiến cho các em thích dự vào.

c) Về những điểm gì ta có thể đoàn-luyện trẻ em hay hơn nết ?

IV. — ĐỀ DOANH-NGHIỆP

1) Ở tỉnh anh có nền chức-nghiệp giáo-dục nào dành cho một đoàn-sinh muốn thành thợ mộc (hay làm một tiểu công-nghệ khác) không? Anh làm thế nào để giắt em vào nghề thực-nghiệp?

2) Làm một bản tổng-kê những nghề ở trong vùng anh có thể thích hợp với đoàn-sinh. Gặp trường hợp có người nhờ chỉ bảo, anh chỗ rõ những điều-kiện như giờ làm, công trung bình, hy vọng về tương lai vân vân.

3) Câu cách ngôn nào anh tặng cho một đoàn-sinh để thành công trong việc làm? Anh hãy căn-cứ vào câu cách ngôn ấy mà chỗ vấn tất xem những điểm nào chú trọng hơn cả.

4) Huấn-luyện-viên và thầy học làm thế nào mà có thể giúp vào việc hướng trẻ em vào những nghề nhất định?

5) Làm thế nào huấn-luyện-viên có thể dùng sở tìm việc trong tỉnh mình cho đoàn-sinh của mình.

6) Anh hãy phê bình những điều-kiện bắt buộc phải đủ để được một trong những bằng chuyên-môn và hãy mách bất cứ cách thay đổi nào anh cho là cần để bằng chuyên-môn ấy có lợi và nhiều người biết hơn.

V. — GIÚP NGƯỜI

1) Cho rằng một huấn-luyện-viên dành việc dạy về tôn-giáo cho giáo-sĩ và phụ huynh đoàn-sinh, hướng-đạo có thể dùng những lối hoạt động gì hay hơn để bổ-túc khoa tôn-giáo-học của đoàn-sinh ấy ?

2) Chúng tôi từng bảo tình « ích-kỷ » là thói xấu lưu hành nhất trong nước ta. Anh có thể kiếm các thí dụ chứng thực câu nói ấy không ? Anh có mách những phương-pháp dùng để trừ thời ấy cho trẻ không ? Anh không cần khư khư giữ các thí dụ trong quyển sách này.

3) Gợi ý cho biết làm thế nào ta có thể dự bị Hướng-đạo-sinh vào việc bảo-vệ nước khi bị xâm lấn mà không hẳn luyện tập các em như trong nhà binh.

4) Anh hãy thảo khái-lược một bài giảng của một huấn-luyện-viên dùng để luyện tính tự-trọng, tính trinh-khiết cho một trẻ em.

5) Anh hãy nói những lẽ chính đã khiến anh tổ chức đội đoàn sinh lớn tuổi.

6) Anh hãy mách những ý-kiến để huấn-luyện Cựu-đoàn-sinh và để họ lưu tâm tới hướng-đạo.

Cước chú. — Khi chúng tôi dùng danh-từ đoàn sinh lớn tuổi, chúng tôi muốn chỉ

một em hãy còn ở đoàn nhưng tuổi vào giữa khoảng 16 với 20.

Danh-từ (vụ-đoàn-sinh) để chỉ một đoàn-sinh đã bỏ đoàn, vì tuổi, vì công việc, vì đồ chỗ ở hay vì một lẽ khác không theo đuổi công việc đoàn được nữa.

MỘT RIỀU TRẠI HUẤN-LUYỆN TRONG NHỮNG BUỔI TRẠI CUỐI TUẦN LÀM VÀO NĂM 1914.

Mấy trại cuối tuần này mục đích một phần để khuyến-kích các huấn-luyện-viên đưa giắt đoàn theo phép bang đội tự-trị, một phần để họ trao đổi ý kiến, nghĩa là để dot một tinh thần mới trong đoàn họ, nhưng trước hết để tổ chức các đội nghiên-cứu theo ý-kiến người lãnh-đạo chủ-nghĩa hương-đạo. Độ-giả sẽ nhận thấy rằng mỗi trại căn cứ vào một tiết nào trong quyển *Hương đạo-sinh* và vào một trong những bài luận-thuyết của nhà lãnh-tụ viết cho huấn-luyện-viên.

NGÀY CÓ TRẠI

16 và 17 tháng 5	27 và 28 tháng 6
11 và 12 tháng 7	18 và 19 tháng 7

KỲ HẠN TRẠI

Trại mở hôm thứ bảy hồi 14 giờ và nhỏ hôm thứ hai vào 10 giờ.

Chiều chủ nhật, đội nào muốn nhờ trại trước cũng được.

CHƯƠNG TRÌNH LÀM VIỆC

Ngày thứ bảy, buổi chiều, việc tập thực; buổi tối các môn tập thực dụng rồi đến cuộc nói chuyện quanh lửa.

Sáng chủ nhật, chào cờ và lễ bái. Chiều chủ nhật, nhận xét về công việc hôm thứ bảy — Xét về phương-diện đạo đức nhiều hơn; sau việc nhận xét có cuộc biểu-dễn thực dụng có liên lạc tới câu hỏi do các huấn-luyện-viên hỏi tới hôm trước. Tối chủ nhật, thảo-luận tự-do về vấn-đề hướng-đạo

LIÊN GIẢNG

Chủ nhật thứ nhất : « Huấn - luyện về nhân cách »

Chủ nhật thứ nhì : « Chọn một chức-nghiệp »

Chủ nhật thứ ba : « Thân thể »

Chủ nhật thứ tư : « Giáo-dục trẻ em »

ĐIỀU LỆ DỰ TRẠI

Các hội có thể gửi những đội năm người một. Vì trại sẽ tổ-chức hoàn-toàn theo lối đội tự-trị, huấn-luyện-viên nào lẻ loi không được dung-nạp. Những đội dự trại ấy do

huấn-luyện-viên, phụ huấn-luyện-viên hay huấn-luyện-viên tập việc lập thành được cả không phân-biệt.

Các hội muốn gửi bao nhiêu đội đến cũng được.

Đơn xin dự trại, thư-ký các hội phải gửi cho sở London Office.

Điều tế nhận chung

Điều này sẽ báo-cáo, sau khi chúng tôi chắc chắn rằng việc dự-định của chúng tôi được giúp đỡ vì thiên-tài. Trại sẽ cắm ở một chỗ nào trong thành Luân-Đôn hay gần thành Luân-Đôn.

NHÀ DIỄN - GIẢNG

Mỗi trại cuối tuần sẽ do một người trông nom, vì không ai sành đủ các mặt để nghiên-cứu tất cả các vấn-đề và sẵn sàng làm việc ấy. Trước khi biết số người giúp việc mà tôi có thể tin cậy được, tên các nhà diễn-giảng sẽ không báo-cáo vội.

THUỐC LÁ

Ở trại không ai được phép hút thuốc, trừ buổi tối, ngồi quanh ngọn lửa.

THỨC UỐNG

Không một thức đồ uống nào được dùng trong trại, ngoài những thức do các đội chế lấy.

HIỆU LỆNH

Hiệu lệnh ra bằng còi, càng được thể càng hay.

DỰ -BỊ

Trước khi tới trại, huấn-luyện-viên nào cũng phải đọc :

Trại thứ nhất : Quyền Hướng-Đạo-sinh, thiên 2 và 5 về vấn-đề huấn-luyện bản-lĩnh

Trại thứ hai : Quyền Hướng-Đạo-sinh, thiên 3, về đóng trại, 8 và 9 về thủ công.

Trại thứ ba : Quyền Hướng-Đạo-sinh, thiên 7 và 8, về kiện-khang.

Trại thứ tư : Quyền Hướng-Đạo-sinh, thiên 10, về giúp việc người.

Chương-trình

Trại thứ nhất. — Bản lĩnh

15 giờ Họp

Nhận một đoàn sinh

Dựng lều

17 giờ Uống trà từng đội một

18 giờ Đọc địa-đồ
Quan sát và diễn-dịch
Nghiên-cứu tự-nhiên-giới, ở thành
thị và ở thôn quê

19 giờ 30 Lửa trại
Lửa hiệu, rồi tiếp đến cuộc nói
truyện ở trại về luật Hương-đạo
và phép hàng đội tự-trị

TRAI THỨ HAI. — KHÉO CHÂN KHÉO TAY, DỰ
BỊ VÀO MỘT CHỨC-NGHIỆP.

15 giờ Họp thành vòng tròn
Bắc cầu
Công việc khai khẩn

17 giờ Uống nước trà từng đội một

18 giờ Cách bẫy biện khéo ở trại
Nấu ăn

19 giờ 30 Súng và cách dùng súng
Lửa trại
Dấu hiệu đánh bằng đèn
Nói truyện về : « đức công dân »,
« sở tìm việc. »

TRAI THỨ BA — THỀ LỰC

15 giờ Họp theo hình tròn
Bước Hương-Đạo, tập đi bước
Hương-Đạo
Tập thể-dục dùng trò chơi đủ các thứ

- 17 giờ Các đôi uống nước trà.
- 18 giờ Giải-phẫu học
Làm việc đúng giờ, ở nhà và ra ngoài. Luyện nhãn-quang.
- 19 giờ 30 Khứu-quan và súc-quan
Làm thế nào hư hỏng hai quan ấy.
Nói truyện về vấn-đề : « làm thế nào dạy trẻ em tính trinh-khiết, sạch sẽ, cấp cho họ những điều cần biết về toàn-thể-học và sinh-lý-học ? »

TRAI THỨ 4 — GIÚP VIỆC NGƯỜI

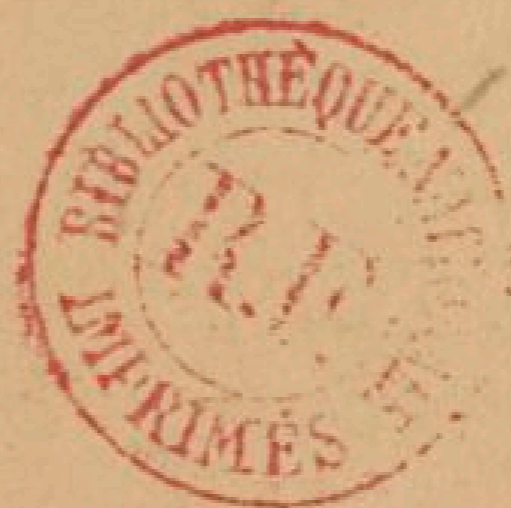
- 15 giờ Họp theo hình tròn
Tai nạn
Cứu vớt
- 17 giờ Các đôi dùng trà
- 18 giờ lập cấp cứu
- 19 giờ 30 Cách điều độ người ốm. Nói truyện về vấn-đề « làm thế nào thao luyện một đoàn ? »

MỤC LỤC

Lời nói đầu của tác-giả	5	luyện viên . . .	31
Tự luận	7	Đưa trẻ	34
Chủ-nghĩa Hướng-Đạo	8	Hoàn cảnh	42
Lớn người trẻ dạ . . .	8	Bộ câu lạc và dinh trại	42
Cái gì không phải là		Bổn phận của huấn luyện	
Hướng-Đạo	11	viên	48
Hướng-Đạo là gì ?	12	Trung thành với phong	
Lục - quân học - sinh,		trào	49
Hướng - đạo - sinh và		Chương-trình cho đội	
giáo-đạo-viên	12	nghiên-cứu (I)	53
Những cái có thể được		TIẾT THỨ HAI -- Tinh cách	
.	17	Đoàn luyện tinh cách	
Liệt tính của quốc-dân	18	bằng chủ-nghĩa Hướng	
Kế hoạch hành động dự		Đạo	55
định cho một đội		Tại sao một đoàn không	
nghiên-cứu	18	nên có trên 32 đoàn	
Bảng kê những vấn-đề		sinh.	57
nên nghiên cứu.	21	Tinh cách.	60
TIẾT THỨ NHẤT — Làm		Lòng chuộng danh dự	61
thế nào luyện m		Lòng tự tin	63
thiếu-niên		Trí tuệ	66
Lối giáo dục ngày nay		Thú sinh hoạt.	67
bị phá sản	24	Chương-trình cho đội	
Phương thuốc.	27	nghiên-cứu (II)	74
Những điều mà lối giáo		TIẾT THỨ BA — Kiên khang	
dục Hướng-đạo đang		và thể dục	
thi hành.	29	Kiên khang và sinh lực	75
Phần việc của huấn-			

Hạng người đệ tam đảng và một đế quốc đệ nhất đảng.	77	Tự trọng	132
Sức tự trị.	87	Trung thành	133
Bản	92	Tính ích kỷ	136
Dùng lối luyện binh sĩ để rèn thể lực.	92	Làm thế nào nhỏ được tính ích kỷ.	138
Kiện khang và vệ sinh	97	Chơi thắng thần	139
Chương trình cho đội nghiên cứu (III)	901	Việc công cộng	143
TIẾT THỨ TƯ — Đề doanh nghiệp		Chương-trình định cho đội nghiên cứu (V)	146
Phần việc của huấn luyện viên	103	Cuộc vận động Hướng-đạo có thể giúp vào việc cải- tổ xã-hội như thế nào	149
Muốn thành công cần có những đức tính gì	110	Luật về giáo-dục với Hướng Đạo	153
Lấy công việc khai phá làm bước đầu.	112	PHỤ LỤC	
Chức-nghiệp giáo dục	113	1. Làm thế nào giáo dục trẻ em	156
Chức nghiệp	115	2. Đoàn luyện chí khí	157
Sở tìm việc	116	3. Kiện khang và thể lực	158
Chương-trình định cho đội nghiên cứu (IV)	119	4. Đề doanh nghiệp	160
TIẾT THỨ NĂM -- Giúp người		5. Giúp người	161
Mở rộng đạo-đức-giới, Thành kính đấng Thượng-đế	123	Một kiểu trại huấn luyện	162

SÁCH NÀY IN XONG
NGÀY 1er NOV. 1942
TẠI NHÀ IN XUÂN THU
214, PHỐ HÀNG BÔNG
===== HANOI =====

